

Årsredovisning 2016

SKARA

Ett långsiktigt tänk

Skara vision 2025 är antagen politiskt och ska ange riktningen för alla som arbetar i kommunen. Den ska vara en hjälp i det ständiga utvecklingsarbetet. Visionen är en målbild - så här vill vi att Skara ska vara år 2025. Den bygger på fyra utvecklingsområden där Skara har extra stor potential.

- I Skara är vi stolta
- Livsstilen som konkurrenskraft
- Vi främjar entreprenörskapet
- Självklart hållbart

Till visionen kopplas nu strategier och mål. Handlingsplaner anger hur vi ska nå målen.

Under 2016 antog fullmäktige

Bostadsförsörjningsprogram 2016-2018

Programmet har tillkommit för att säkerställa och förbättra den sociala hållbarheten och ge människor förutsättningar för ett bättre boende. Behoven för äldre, unga vuxna, nyanlända, personer med särskilda behov och nya skaraborgare omnämns särskilt.

Cykelstrategi 2016 -

Cykel är viktigt för Skara på många sätt: folkhälsa, miljö, utbildning (cykelgymnasium) och besöksnäring (stora cykeltävlingar). Tanken med cykelstrategin är också att hitta och prioritera åtgärder som gör att fler väljer cykeln. Det är ett underlag för framtida investeringar i infrastrukturen. Strategin sätter även in Skara kommun i ett vidare perspektiv med mål om att skapa förutsättningar för cykelturism i kommunen som en del av en större region. Strategin har ett tjugårs perspektiv.

Landsbygdsstrategi 2016-2020 med handlingsplan

Strategin har tagits fram för att visa på hela kommunens betydelse för framtiden – relationen mellan staden, landet och mitt emellan. Strategins syfte är att sätta upp mål för de utvecklingsinsatser som behövs specifikt på landsbygden.

Näringslivsstrategi 2016-2020 med handlingsplan

Näringslivsstrategins övergripande mål handlar om fler arbetstillfällen och ökad sysselsättning i kommunen. Genom dialog och samverkan mellan näringslivet och kommunen finns förutsättningar för att stärka till exempel kompetensförsörjning och utbildning.

VA-policy och VA-plan 2016 -

Skara kommun arbetar med vatten- och avloppsplanering utifrån den vägledning som Naturvårdsverket och Havs- och Vattenmyndigheten ger kommunerna. En VA-policy som innehåller strategiska vägval, riktlinjer och prioriteringsgrunder antogs i december 2015. Den följs nu upp av en VA-plan med rutiner och handlingsplaner som används parallellt med kommunens löpande arbete med VA-frågor.

Integrationsstrategi 2017-2020

I Skara kommun bor människor med olika bakgrund och erfarenheter. Vårt uppdrag som kommun är att erbjuda bästa möjliga förutsättningar för alla att leva, bo och verka i Skara. Integrationsstrategin syftar till att tydliggöra kommunens mål i arbetet med integration samt tydliggöra ansvar, organisation och uppdrag inom arbetet. Strategin kommer att följas av en handlingsplan under 2017.

Tusen år har gjort oss kloka. Och nyfikna på framtiden.

Kommunens Kvalitet i Korthet

För femte gången är Skara kommun med i Kommunens Kvalitet i Korthet där vi jämförs med många andra kommuner när det gäller kvalitet och service utifrån medborgarens perspektiv. Kommunens kvalitet mäts på följande områden:

- Tillgänglighet
- Trygghet
- Delaktighet och information
- Effektivitet
- Kommunen som samhällsutvecklare

Syftet med projektet är t ex att underlätta för de förtroendevalda att föra en dialog med medborgarna om kommunens kvalitet och vad man får för skattepengarna. Det är Sveriges kommuner och Landsting (SKL) som årligen genomför undersökningen som kallas för Kommuners kvalitet i korthet (KKiK).

Bättre än medel Medel eller något under medel 20 % eller mer under medel

Område 1. Tillgänglighet

Mått	Indikatorer	Resultat 2016	Medelvärde riket 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013
Hur stor andel av medborgarna som skickar in en enkel fråga via e-post får svar inom två arbetsdagar?	%	90	86	Ingen mätning 2015	81	Ingen mätning 2013
Hur stor andel av medborgarna som tar kontakt med kommunen via telefon får ett direkt svar på en enkel fråga?	%	55	52	Ingen mätning 2015	57	Ingen mätning 2013
Hur stor andel av medborgarna uppfattar att de får ett gott bemötande när de via telefon ställt en enkel fråga?	%	83	78	Ingen mätning 2015	86	Ingen mätning 2013
Hur många timmar/vecka har kommunen öppet huvudbiblioteket utöver tiden 08:00-17:00 på vardagar?	antal timmar/vecka	14	17	14	14	14
Hur många timmar/vecka har kommunen öppet simhallen utöver tiden 08:00-17:00 på vardagar?	antal timmar/vecka	29	27	35	30	29
Hur många timmar/vecka har kommunen öppet återvinningscentralen utöver tiden 08:00-17:00 på vardagar?	antal timmar/vecka	13	13	10,2	14	14
Hur stor andel av de som erbjudits plats inom förskoleverksamheten har fått plats på önskat placeringsdatum?	%	58	64	57	41	60

Mått	Indikatorer	Resultat 2016	Medelvärde riket 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013
Hur lång är väntetiden för dem som inte fått plats för sitt barn inom förskoleverksamheten på önskat placeringsdatum?	antal dagar	46	28	42	34	22
Hur lång är väntetiden i snitt för att få plats på ett äldreboende från ansökan till erbjudande om plats?	antal dagar	64	40	87	64	64
Hur lång är handläggningstiden i snitt för att få ekonomiskt bistånd vid nybesök?	antal dagar	27	17	9	13	14

Område 2. Trygghet

Mått	Indikatorer	Resultat 2016	Medelvärde riket 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013
Hur trygga känner sig medborgarna i kommunen?	SCB enkät av 100 poäng	40	58	50	50	53
Hur många olika vårdare besöker en äldre person med hemtjänst under en 14-dagars period?	antal vårdare	15	15	13	13	12
Hur många barn per personal är det i kommunens förskolor?						
Planerad (A)	antal barn/personal	6,3	5,3	5,7	6,1	5,3
Faktiskt (B)	antal barn/personal	-	-	4,5	4,3	4,7

Område 3. Delaktighet och information

Mått	Indikatorer	Resultat 2016	Medelvärde riket 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013
Hur många av kommunens röstberättigade röstade i senaste valet?	%	Inget val detta år	Inget val detta år	Inget val detta år	84,8	Inget val detta år
Hur många av kommunens röstberättigade röstade i senaste EU-valet	%	Inget val detta år	Inget val detta år	Inget val detta år	151,8	Inget val detta år
Hur god är kommunens webbinformation till medborgarna?	andel (%) av maxpoäng	80	76	79	78	77
Hur väl möjliggör kommunen för medborgarna att delta i kommunens utveckling?	andel (%) av maxpoäng	37	56	30	Ingen mätning 2014	40
Hur väl upplever medborgarna att de har insyn och inflytande över kommunens verksamhet?	index SCB enkät av 100 poäng	39	40	39	39	38

Område 4. Effektivitet

Mått	Indikatorer	Resultat 2016	Medelvärde riket 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013
Vad är kostnaden för ett inskrivet barn i förskolan?	tkr/barn och år	127	137	125	118	120
Vilket resultat når elever i årskurs 6 i kommunen i de nationella proven (sv, en, ma)?	%	79,2	77,9	91	92	92
Vilket resultat når elever i årskurs 3 i kommunen i de nationella proven (sv, sv2, ma)?	%	70	71	61	63	76
Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet.	%	91,0	86,4	84,5	86,5	89,1
Elevernas syn på skolan och undervisningen i årskurs 8.	andel (%) positiva svar	74	75	79	86	87
Elevernas syn på skolan och undervisningen i åk 5.	andel (%) positiva svar	86	87	87	93	95
Kostnad per betygspoäng grundskolan	kr	311	382	342	323	300
Andelen elever som fullföljer gymnasieutbildningen i kommunen.	%	71,1	71,4	82,2	77,8	84
Kostnad för de elever som inte fullföljer ett gymnasieprogram.	tkr	24,8	26,4	19,9	24,1	15,5
Vilka kvalitetsaspekter finns inom särskilt boende?	%	60	67	48	61	60
Vad kostar en plats i kommunens särskilda boende?	tkr/år	738	818	809	568	444
Andel brukare som är ganska/mycket nöjda med sitt särskilda boende.	%	79	83	80	85	81
Vilket omsorgs- och serviceutbud har hemtjänst finansierad av kommunen?	%	79	65	79	76	82
Vad är kostnaden per vårdtagare inom hemtjänsten i kommunen?	tkr/år	283	272	241	226	149
Andel brukare som är ganska/mycket nöjda med sin hemtjänst.	%	88	91	90	94	90
Vilka kvalitetsaspekter finns inom LSS grupp- och serviceboende?	%	96	80	90	72	62
Andelen ungdomar som inte kommit tillbaka inom ett år efter avslutad insats/utredning.	%	79	78	45	89	79

Område 5. Kommunen som samhällsutvecklare

Mått	Indikatorer	Resultat 2016	Medelvärde riket 2016	Resultat 2015	Resultat 2014	Resultat 2013
Andelen förvärvsarbetare i kommunen 20-64 år	%	76,6	78,9	76,0	75,4	77,3
Hur stor andel av befolkningen får försörjningsstöd?	%	6,2	4,3	5,5	4,7	3,9
Hur många nya företag har startats per 1000 invånare i kommunen?	antal/1000 invånare	6,4	5,4	4,6	3,6	5,0
Vad ger företagarna för sammanfattande omdöme om kommunens service för företagen?	index Insikten enkät av 100 poäng	76	69	70	Ej med 2014	Ej med 2013
Hur högt är sjukpenningtalet bland kommunens invånare?	dagar	13,9	11,7	13,4	12,8	11,9
Hur effektiv är kommunens hantering och återvinning av hushållsavfall?	andel (%) återvunnet hushållsavfall	37	39	35	33	33
Hur stor är kommunorganisationens andel miljöbilar av totala antal bilar?	%	37	33	37	41	48
Hur stor är andelen inköpta ekologiska livsmedel?	%	16	26	7	6	5
Hur ser medborgarna på sin kommun som en plats att bo och leva på?	index SCB enkät av 100 poäng	50	60	54	54	54
Företagares sammanfattande omdöme om företagsklimatet i kommunen. Kommunrankning 1-290.	enkät enl. Svenskt Näringsliv	130	145	118	152	143

Hundralappen

Hundra kronor i skatt till Skara kommun användes så här under 2016.

Snabbfakta

Kommunen	2016
Folkmängd	18 979
Kommunal skattesats	21,10
Årets resultat (mnkr)	72,9
Investeringar (mnkr)	232,0
Soliditet (%)	39,8

72,9 mnkr

Årets resultat 2016

Resultatet är bättre än det budgeterade resultatet på 36,9 mnkr som kommunen planerat för.

Innehållsförteckning

Sammanfattning kommunens resultat	8	Driftsredovisning	45	Kommunägda bolag	101
5 år i sammandrag.....	9	Investeringsredovisning.....	46	Skara kommun Förvaltnings AB	102
Kommunstyrelsens ordförande har ordet.....	10	Exploateringsredovisning	49	Näringsrådet Skara AB.....	103
Förvaltningsberättelse	11	Noter.....	50	Skara Energi AB.....	104
Organisation.....	11	Begreppsförklaringar	56	Centrumbostäder Skara AB.....	107
Omvärldsanalys	12	Redovisningsprinciper	57	Music Development Factory AB.....	110
Samhällsekonomisk utveckling framtid	14	Nämndernas redovisning	59	Revisionsberättelse.....	112
Målmodell.....	21	Kommunfullmäktige.....	60		
Övergripande målavstämning	22	Revisionen	61		
Ekonomisk översikt.....	30	Kommunstyrelsen	63		
Personalredovisning	38	Barn- och utbildningsnämnden	68		
Ekonomisk redovisning	42	Omsorgsnämnden.....	74		
Resultaträkning.....	42	Kultur- och fritidsnämnden.....	81		
Balansräkning.....	43	Miljö- och byggnadsnämnden.....	87		
Borgen och övriga ansvarsförbindelser	43	Räddningsnämnden	90		
Kassaflödesanalys.....	44	Nämnden för Service och teknik.....	93		

Sammanfattning av kommunens resultat

Årets resultat uppgår till 72,9 mnkr, (föregående år 37,6 mnkr.) Resultatet är 36 mnkr bättre än vad som budgeterades. Resultatet uppgår till 7,4 procent (4,0 procent) av skatter och generella bidrag. Resultat efter balanskravsjustering är 69,5 mnkr då avdrag görs för uppkomna reavinst/ förluster. Reservering till resultatutjämningsreserven görs med 2,0 mnkr vilket ger ett balanskravsresultat på 67,5 mnkr.

Nämndernas verksamheter avviker från budget med 33,2 mnkr. Omsorgsnämnden redovisar totalt ett överskott om 21,9 mnkr. Överskottet kan till största delen hänföras till integrationsverksamheten inom Individ och familjeomsorgen som visar större intäkter från migrationsverket än förväntat. Kommunstyrelsen redovisar ett överskott om 6,9 mnkr. Överskottet mot budget relaterar såväl intäkter via bl.a. ökat bostadsbyggande som ersättningar från migrationsverket. Vidare finns överskott för personalkostnader i form av vakanser, lägre utfall för kapitalkostnader relaterat sena investeringar, samt ett lägre utfall för utvecklingsmedel än budgeterat. Nämnden för Service och Teknik redovisar ett överskott om 3,0 mnkr. Överskottet relaterar samtliga verksamheter men framförallt verksamheter för Gata/Park, bl.a. relaterat lägre utfall för kapitalkostnader än budgeterat, samt Kostverksamheten relaterat ett ökat antal portionsbeställningar än budgeterat. Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett underskott om 1,9 mnkr. Högre utfall för personalkostnader och övriga kostnader än budgeterat täcks inte till fullo in via ett högre utfall för intäkter än budgeterat. Större budgetavvikelse på övriga kostnader relaterar bl.a. högre bidrag till fristående förskolor och grundskolor, köp av gymnasieplatser från andra kommuner och kostnader för skolskjuts. Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett överskott om totalt 3,1 mnkr. Överskottet är främst hänförligt till nybyggnation av Vilanhallen samt renovering av ishallen. Anläggningarna togs delvis i bruk i september 2016, men har kompenseras med helårseffekt. Räddningsnämnden levererar som helhet ett överskott om 0,25 mnkr. Överskottet relaterar framförallt lägre utfall för kapitalkostnader och ökade automatlarmsintäkter än budgeterat. För Skara kommuns del innebär resultatet dock en avvikelse om -0,3 mnkr relaterat fördelning enligt avtal med Götene kommun. Ansvarerna för Kommunfullmäktige

och Revision redovisar båda en positiv avvikelse mot budget. I kommunfullmäktiges fall, 0,45 mnkr, är överskottet i stort hänförligt ett lägre utfall för ersättningar än budgeterat.

Skatteintäkter och generella bidrag visar ett utfall om 1,6 mnkr lägre än vad som förväntades i budget. Skara erhöll ett extra statsbidrag från staten under 2015. Det extra statsbidraget uppgick totalt till 42,2 mnkr varav 21,1 mnkr intäktsförts under år 2016. Statsbidraget har fördelats ut 2016, via KF-beslut § 48, enligt följande: Barn- och utbildningsnämnden 8,9 mnkr, Omsorgsnämnden, 9,0 mnkr, Kultur och fritidsnämnden, 2,2 mnkr, Kommunstyrelsen, 1,0 mnkr. Utfördelningen har skett med utgångspunkt att möta dels volymförändringar i verksamheterna, och dels satsningar för att öka integrationen i Skara kommun på längre sikt. Finansförvaltningen inklusive finansnetto uppvisar ett överskott 2016 mot budget för övriga poster på 4,3 mnkr. Beloppet är, förutom ett lägre utfall för pensionskostnader, 1,5 mnkr, och ett något högre finansnetto än budgeterat, 0,4 mnkr, i stort hänförligt till interna poster mot nämnder såsom internränta och personalomkostnader, 2,4 mnkr.

Det finns i övrigt inga större engångsposter i 2016 års resultat som har påverkat utfallet.

Summerat innebär avvikelsen mot budget för nämnder och styrelse om 33,2 mnkr, avvikelsen för finansförvaltningen om 4,3 mnkr, avvikelsen för skatter och bidrag om -1,6 mnkr, ihop med det budgeterade resultatet om 36,9 mnkr ett resultat för kommunen exklusive bolagen om 72,9 mnkr.

Kommunen inklusive de kommunägda bolagen redovisar ett sammanställt resultat om 97,9 mnkr (59,7 mnkr). Koncernresultatet efter skatt för bolagssfären uppgår till 28,2 mnkr (22,1 mnkr).

5 år i sammandrag

De kommunala bolagen redovisar var för sig följande resultat före bokslutsdispositioner och skatt för år 2016:

Skara kommun förvaltnings AB, moderbolag, visar ett resultat om -0,7 mnkr (-1,0 mnkr).

Centrumbostäder i Skara AB visar ett resultat om 7,0 mnkr (5,0 mnkr),

Skara Energi AB visar ett resultat om 25,0 mnkr (21,4 mnkr),

Näringsrådhuset Skara AB visar ett resultat om 4,3 mnkr (3,1 mnkr)

Music Factory AB visar ett resultat om -0,3 mnkr (0,0 mnkr).

Händelser efter räkenskapsårets utgång

Skara kommun har 1 januari 2017 utökat samverkan inom räddningsverksamheten från en gemensam nämnd med Götene kommun till att även inkludera Falköping och Tidaholms kommuner. Den gemensamma nämnden kommer att styras från Falköpings kommun och inte som tidigare från Skara kommun.

	2016	2015	2014	2013	2012
Årets resultat, mnkr	72,9	37,6	14,3	40,7	2,7
Skattesats, %	21,10	21,10	20,82	20,82	20,57
Antal invånare	18 979	18 711	18 747	18 580	18 281
Skatter och generella statsbidrag, mnkr	988,4	948,0	878,6	851,2	818,3
Förändring av skatter och generella statsbidrag, %	4,3	7,9	3,2	4,0	0,2
Verksamhetens nettokostnader, mnkr	923,8	915,3	871,2	817,0	824,9
Förändring verksamhetens nettokostnader, %	0,9	5,1	6,6	-1,0	2,1
Nettokostnad, kr/inv	48 674	48 918	46 473	43 973	45 123
Nettokostnadernas andel av skatt och generella statsbidrag, %	93,5	96,6	99,2	96,0	100,8
Nettoinvesteringar, mnkr	232,0	130,2	44,4	67,6	41,7
Soliditet exkl. ansvarsförbindelse pensioner, %	39,8	42,1	43,9	45,5	44,4
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse pensioner, %	13	8	4	0	-1
Budgetavvikelser nämnder, mnkr	33,2	2,9	1,0	16,5	-15,9

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

De senaste tre åren i Skara kommun har inneburit stora förändringar. Tillsammans har vi stakat ut en riktning – en vision för att ta oss framåt. Strategier, handlingsplaner och ett ständigt pågående varumärkesarbete är viktiga delar i detta arbete. Vi har planerat för och genomfört flera större investeringar, som har visat oss att vi är på rätt väg.

Under 2016 invigde vi Vilanhallen och till hösten inviger vi vår nya högstadieskola, Viktoriaskolan. De senaste tre åren har vi investerat mer än vi gjort på åtskilliga år bakåt i tiden. Samtidigt har vi klarat av att finansiera våra investeringar till största delen med egna medel. Det är unikt och innebär att Skara kommun tar ansvar för framtida generationer samtidigt som vi tillsammans frigör resurser för verksamhet istället för räntor och amorteringar.

Vi närmar oss 19 000 invånare och är nu 18 979 skarabor. Fler än vi någonsin varit. Det ger oss både möjligheter och ställer krav på våra beslut och vad vi gör i våra verksamheter. Nya bostadsområden växer fram, fler barn innebär större behov av förskolor och fler människor måste komma i studier, arbete och försörjning. Fler invånare ställer också krav på service och omsorg, inte minst när man blir äldre. Det kräver att vi förbereder oss för att bygga fler äldreboendeplatser samtidigt som vi erbjuder stöd och omsorg i hemmet.

För att klara av de utmaningar som ligger framför oss kommer Skara kommun att behöva anställa fler medarbetare med olika kompetenser. Den resan är redan påbörjad. Vi är nu 1 860 medarbetare i Skara kommun, fler medarbetare än någon gång tidigare. Detta ger oss bättre möjligheter att erbjuda service, omsorg och trygghet för dem vi finns till för.

Alla i vår organisation bidrar till en verksamhet med god kvalitet, vilket har gjort att vi kunnat hantera en stor befolkningsökning och genomfört stora investeringar. Detta har vi gjort samtidigt som vi klarat av de ekonomiska ramarna som kommunfullmäktige beslutat om.

För år 2016 innebär det att Skara kommun har ett ekonomiskt resultat med 72,9 miljoner kronor i överskott. Det är inte bara ett positivt resultat, det är också ett historiskt resultat.

Sammantaget innebär detta goda förutsättningar för fortsatta satsningar på framtiden, i en gemensam riktning, för alla oss som lever, bor och verkar i Skara kommun.

Detta är endast möjligt tack vare alla fantastiska medarbetare och chefer. Tillsammans och framåt!

Fredrik Nordström (S)
Kommunstyrelsens ordförande
Skara kommun

Förvaltningsberättelse

Organisation

Kommunens högsta beslutande organ är kommunfullmäktige med 45 ledamöter. Fullmäktige sammanträdde sju gånger under år 2016. Bland nämnderna intar kommunstyrelsen en särställning genom att den har en uppsiktsrätt över nämndernas utveckling samt kan ta nödvändiga initiativ om nämnderna inte bedriver verksamheten enligt fullmäktiges riktlinjer. Kommunstyrelsen består av 13 ledamöter. Kommunstyrelsen har personal-, och beredningsutskott samt miljö- och planråd för beredning av övergripande personalfrågor, ekonomifrågor och planärenden.

Kommunens revisorer är tillsatta av fullmäktige och rapporterar direkt till fullmäktige.

Kommunen har åtta nämnder varav Nämnden för service och teknik och Räddningsnämnden är gemensamma med Götene kommun. Fullmäktige utser ledamöter i nämnderna och Skaras representanter i de gemensamma nämnderna. Samtliga nämnder utom Valnämnd har underställda förvaltningar till sitt förfo- gande. Förvaltningscheferna är tillsatta av kommunstyrelsen och underställda kommundirektören.

Förutom verksamheterna i förvaltningsform bedriver kommunen verksamhet genom fyra bolag. Skara kommun äger Skara kommun förvaltnings AB som i sin tur heläger de fyra bolagen, Centrumbostäder i Skara AB, Näringsrådhuset Skara AB, Skara Energi AB samt Music Factory AB. Skara Energi AB deläger Billinge Energi AB och Fastbit AB. VD för Skara kommun förvaltnings AB är kommundirektören. Bolagen har en mer självständig ställning, dock har kommunstyrelsen uppsikt också över dessa verksamheter.

Omvärldsanalys 2016

Svag internationell tillväxt ger svag svensk export

Den svenska exportens förhållandevis kläna utveckling mellan 2008-2016 beror i huvudsak på en relativt svag ekonomisk utveckling i vår omvärld. I de länder med störst betydelse som mottagare av svensk export växte BNP i genomsnitt med endast 1,1 procent årligen mellan 2008 och 2016, vilket kan jämföras med genomsnittlig årlig tillväxt på 2,4 procent mellan 2000 och 2008. Utvecklingen under den senaste åttaårsperioden tyngs av att flera euroländer ännu inte återhämtat sig efter finanskrisen och således inte nått konjunkturell balans, men den svaga utvecklingen sammanhänger också med mer nytillkomna problem som att lägre oljepriser och handelssanktionerna mot Ryssland negativt påverkat utvecklingen på viktiga svenska exportmarknader som till exempel Norge och Finland. BNP på de främsta svenska exportmarknaderna ökade sammantaget med endast 1,8 procent respektive med 1,7 procent 2014 och 2015. Även för 2016 beräknas tillväxten stannat vid 1,7 procent. Det är en utveckling som är väsentligt svagare än historiskt och anmärkningsvärd mot bakgrund av att konjunkturen förstärks och arbetslösheten i flera länder går ned. Utvecklingen i omvärlden beräknas inte bli mycket bättre under 2017. Den fortsatt svaga utvecklingen internationellt innebär att det inte blir någon större fart på svensk export. I år beräknas exporten (i kalenderkorrigerade termer) öka med 3,2 procent och nästa år med 3,5 procent. Det är ökning som ligger en bra bit under historiska genomsnitt,

trots att den svenska kronan under de senaste åren försvagats med omkring 10 procent, vilket borde verkat stimulerande för svensk export.

Flera centralbanker har signalerat en lättare penningpolitik efter den brittiska folkomröstningen om att lämna EU, vilket har bidragit till sjunkande obligationsräntor. I flera länder, däribland Sverige, har räntan på femåriga statsobligationer under 2016 antagit negativa värden. Under sommaren nådde femårsräntan under -0,5 procent. Även räntan på tioåriga statsobligationer har nått historiska bottenivåer. Under stora delar av augusti låg den svenska tioårsräntan under 0,1 procent. Bedömningen är att räntorna nått sin lägsta punkt. Framöver beräknas räntorna stiga. En fortsatt relativt svag tillväxt internationellt tillsammans med fortsatt osäkerhet kring följderna kring Brexit gör dock att utvecklingen mot mer normala räntenivåer går långsamt och kommer att ta flera år i anspråk. En fortsatt betydande försiktighet från Riksbankens sida gör att kronan hålls fortsatt svag. Två höjningar av reporäntan under slutet av nästa år gör att kronan stärks, framförallt mot euron.

Från finanskris till konjunkturell balans

Den svenska ekonomin har under de senaste två åren utvecklats väl, med en snabbt stigande produktion och sysselsättning parallellt med en vikande arbetslöshet. Den svenska ekonomin har därmed återhämtat det fall i resursutnyttjandet som skedde i samband med finanskrisens utbrott hösten 2008. Konjunkturläget idag kan beskrivas vara i konjunkturell balans. Den sammantagna utvecklingen under denna åtta år långa lågkonjunktur skiljer sig på flera

sätt från tidigare perioder av lågt resursutnyttjande. Tillväxten i omvärlden har varit osedvanligt svag, vilket inneburit att också utvecklingen av svensk export har varit dämpad. Inhemsk efterfrågan har därmed kommit att spela en större roll för återhämtningen än vad som vanligtvis brukar vara fallet. En annan skillnad mot tidigare lågkonjunkturer är produktivitetens svaga utveckling. Tillväxten i svensk ekonomi har under de senaste åren i högre grad än tidigare baserats på en ökad sysselsättning. Trots långsam produktivitetstillväxt har inflationen varit låg. Sjunkande räntor och en svagare utveckling av råvaru- och energipriser är två orsaker till detta, men också lönerna har ökat mindre än normalt. Svag löneutveckling men samtidigt svag prisutveckling har inneburit att reallönerna utvecklats ungefär som tidigare. Och detta alltså trots en betydligt långsammare produktivitetens utveckling.

Den svaga utvecklingen av produktiviteten är Sverige inte ensamt om. Även i andra länder har produktivitetens utveckling försvagats, vilket inneburit att BNP överlag har utvecklats väsentligt långsammare än tidigare.

Inhemsk efterfrågan stärker konjunkturen
Det är mycket tack vare utvecklingen av inhemsk efterfrågan som svensk ekonomi har tagit sig upp ur den lågkonjunktur som följde på finanskrisen. Särskilt under de två senaste åren har inhemsk efterfrågan ökat mycket snabbt (2,9 respektive 4,0 procent 2014 och 2015). Ökningstalen är en bra bit över historiskt genomsnitt och i år beräknas inhemsk efterfrågan växa ytterligare något snabbare.

De senaste årens kraftfulla utveckling av inhemsk efterfrågan sammanhänger till stor del med snabbt växande investeringar. Inte minst byggnadsinvesteringarna och däribland bostadsinvesteringarna har ökat mycket snabbt. Under 2016 och 2017 beräknas också kommunsektorns investeringar öka rejält.

Den inhemska efterfrågan har under senare tid också drivits på av en ytterligt stark utveckling av offentlig konsumtion. Såväl statlig som kommunal konsumtion ökar kraftigt, inte minst under 2016, till följd av det stora antalet asylsökande.

Stark efterfrågan på delar av arbetsmarknaden

De senaste årens starka inhemska efterfrågan har också inneburit en stadig uppgång av antalet sysselsatta och arbetade timmar. Uppgången har underlättats av att antalet personer i arbetskraften ökat kraftigt. Nu pekar flera indikatorer på ökad brist på utbildad arbetskraft, särskilt i offentlig sektor. Den stora flyktinginvandringen har förstärkt bristen på arbetskraft inom många av kommunernas och landstingens verksamheter. Mycket talar för att arbetsmarknaden under 2016 gick in en högkonjunktur, det vill säga antalet arbetade timmar översteg den nivå som antas vara långsiktigt förenlig med inflationsmålet på 2,0 procent.

Skatteunderlagstillväxten avtar när konjunkturen kulminerat

Den pågående konjunkturuppgångens starka utveckling av arbetade timmar har gett bra skjuts åt skatteunderlaget i reala termer de senaste åren. Den utvecklingen fortsätter ytterligare en tid, men

väntas dämpas under 2017 när konjunkturen går in i en lugnare fas med mindre sysselsättningsökning. Under 2016 och 2017 förstärks skatteunderlaget dessutom av att balanseringsmekanismen för inkomstanknutna pensioner ger extra höjningar av pensionsinkomsterna. När man ser bortom 2017 blir ökningstalen för skatteunderlagets reala utveckling lägre. Det är främst en konsekvens av att sysselsättningsutvecklingen försvagas när konjunkturen viker ner mot normalläge.

Kommunernas ekonomi

Kommunerna redovisade ett resultat på 15 miljarder kronor 2015. Resultatet motsvarar 3,0 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. I dessa siffror ingår återbetalning från AFA Försäkring (3,6 miljarder) och det tillfälliga stödet från staten för flyktingsituationen (0,9 miljarder). Justerat för dessa tillskott uppgick resultatet till 2,1 procent av skatter och generella statsbidrag, också det ett bra resultat. Sammantaget har kommunerna haft positiva resultat under de senaste tio åren, med i genomsnitt 2,8 procent av skatter och generella statsbidrag.

Kommunsektorn står inför stora verksamhetsmässiga och ekonomiska utmaningar. Utvecklingen går nu in i ett skede som innebär att kostnaderna för demografin ökar snabbare än intäkterna.

Den framtida kraftiga ökningen av det demografiska trycket har tidigare förväntats komma efter 2020, och framförallt till följd av många fler äldre, vilket främst skulle påverka äldreomsorgen och hälso- och sjukvården. Den demografiska dramatiken har dock tidigare lagts, genom den starkt ökande

befolkningen. Det har främst med den historiskt stora flyktinginvandringen att göra, men är också en följd av ett ökat barnafödande.

Den förhållandevis höga tillväxten i den svenska ekonomin, med en snabb ökning av antalet arbetade timmar, har gett bra skjuts åt skatteunderlaget i reala termer de senaste åren. Den utvecklingen fortsätter ytterligare en tid, men dämpas redan under 2017 när konjunkturen går in i en lugnare fas med mindre sysselsättningsökning. Under 2016 och 2017 förstärks skatteunderlaget dessutom av extra höjningar av pensionsinkomsterna.

Nya synsätt är nödvändiga

Det står klart att kommunsektorn står inför stora verksamhetsmässiga och ekonomiska utmaningar. Kostnadsökningarna kommer att tillta, samtidigt som intäkterna ökar långsammare. I bästa fall kan detta scenario skjutas fram något eller några år på grund av tillfälliga faktorer, men alla kalkyler pekar mot en utveckling i en riktning som innebär svåra finansieringsproblem för kommuner och landsting. Det är därför nödvändigt att redan nu ha ett starkt fokus på åtgärder som kan bromsa kostnadsutvecklingen. Det finns ingen enskild lösning utan det kommer krävas en rad åtgärder under lång tid. En ökad skattekraft genom att fler kommer i arbete är utan tvekan den viktigaste grundförutsättningen för att bättre kunna finansiera välfärdstjänsterna. Då är det viktigt att integrationen förbättras avsevärt, att utbildningen förbättras och även att välfärden i övrigt fungerar bra. Det krävs också avsevärda effektiviseringar inom de kommunala verksamheterna, främst genom införande av ny teknik och nya lösningar när det gäller välfärdstjänster.

Digitalisering är en av vår tids tekniska genombrott med en betydande potential för att effektivisera all informationshantering, såväl internt inom kommuner och landsting som gentemot brukarna. Därtill kommer annan teknik, såsom automatisering, robotisering, artificiell intelligens, röststyrning, språköversättning i realtid etc. Med rätt samarbete finns här en möjlighet för Sverige att bli ett föregångsland när det gäller välfärdproduktion. Den förbättrade tillgången till data om kvalitet och effektivitet på många områden och utvecklingen av nya jämförelsemetoder behöver få ett större genomslag i arbetet med att effektivisera olika verksamheter.

(Källa: Sveriges kommuner och landsting, Ekonomirapporten okt 2016, Cirkulär dec 2016)

Samhällsekonomisk utveckling

Konjunktoren och skatteunderlaget bromsar in

Den svenska ekonomin fortsätter att utvecklas starkt också nästa år. Under 2016 beräknas BNP, kalenderkorrigerat, ha ökat med 3,2 procent och nästa år med 2,8 procent. Drivande bakom tillväxten är kraftigt ökade investeringar och en snabbt växande offentlig konsumtion i kölvattnet av fjolårets stora antal asylsökande. Exporten och hushållens konsumtionsutgifter ökar under 2016 relativt måttligt, men förväntas öka i snabbare takt under 2017. År 2017 kan beskrivas som ett högkonjunkturår för svensk ekonomisk del.

En fortsatt stark tillväxt i efterfrågan och produktion innebär att läget på arbetsmarknaden förbättras ytterligare. Antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin beräknas 2017 öka med 1,3 procent vilket kan jämföras med en ökning med 1,8 procent under 2016. Den positiva utvecklingen innebär att arbetslösheten gradvis minskar ner mot 6 procent. Trots det förbättrade läget på arbetsmarknaden beräknas löneutvecklingen bli fortsatt dämpad med en ökning av genomsnittlig timlön med 2,8 procent. Ett ökat resursutnyttjande, bättre fart på privat konsumtion, högre råvarupriser och en försvagad krona innebär att prisökningstakten gradvis stiger under året. Efterhand när ökningen av konsumentpriserna mätta som KPIF, dvs. KPI exklusive hushållens räntekostnader, över 2,0 procent. Mot denna bakgrund är SKL:s bedömning att Riksbanken under hösten höjer styrräntan. Den stramare penningpolitiken får till följd att kronan stärks och då framförallt mot euron.

Utvecklingen åren 2018-2020 är ingen prognos utan i stället en framskrivning gjord på basis av några på förhand uppställda antaganden. Styrande i detta upplägg är att svensk ekonomi på sikt återgår till konjunkturell balans. Det innebär en mer normal men väsentligt långsammare utveckling av produktion och sysselsättning än tidigare då den svenska ekonomin gått från låg- till högkonjunktur. Åren 2018-2020 understiger BNP-tillväxten 2,0 procent samtidigt som ökningen i sysselsättningen är starkt begränsad.

Återhämtningen i svensk ekonomi, med en relativt stark utveckling av sysselsättningen, har inneburit en

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
BNP*	3.8	3.2	2.8	1.9	1.6	1.7
Realt skatteunderlag	2.0	2.2	1.8	0.8	0.5	0.7
Timlön	2.5	2.6	2.8	3.1	3.4	3.4
Sysselsättning, timmar*	1.0	1.8	1.3	0.3	0.0	0.2
Öppen arbetslöshet, nivå	7.4	6.9	6.3	6.6	6.7	6.7
Konsumentprisindex	0.0	1.0	1.9	3.0	2.6	2.7

* Kalenderkorrigerad utveckling

(Källa: Sveriges kommuner och landsting, cirkulär dec. 2016)

gynnsam utveckling av kommunernas och landstingens skatteunderlag. I reala termer beräknas skatteunderlaget öka med i genomsnitt 2,0 procent åren 2015–2017 vilket är ungefär det dubbla mot normalt. I och med att den svenska ekonomin efter 2017 förutsätts återgå till konjunkturrell balans och därmed utvecklas i ett lugnare tempo blir skatteunderlagets utveckling åren 2018-2020 betydligt svagare. Det blir då betydligt svårare för kommunsektorn att få intäkter och kostnader att gå ihop. Reala ökningarna i skatteunderlaget på 0,5-1,0 procent ska klara demografiska krav som årligen växer med 1,5 procent.

Regional utveckling

Världsekonomin har under 2016 drabbats av en rad oväntade händelser. På midsommarafton kom beskedet att det brittiska folket röstat för att lämna EU. Själva utträdesprocessen är inte påbörjad och kommer att ta flera år så ännu är den främsta effekten av valresultatet att pundet har försvagats kraftigt. Det amerikanska presidentvalet som avgjordes under året fick också en något oväntad utgång i och med att Donald Trump segrade. Hur detta maktskifte i Vita Huset kommer att påverka världsekonomin är det ännu för tidigt att spekulera om men Trump har exempelvis uttalat sig negativt om frihandel. Det man kan konstatera är att osäkerheten i omvärlden är större än på mycket länge.

För Västra Götaland är handeln med både Storbritannien och USA viktig för näringslivets utveckling i stort och begränsningar av detta kan få konsekvenser längre fram. Höstens konjunkturbarometer, som

genomfördes innan det amerikanska valet, visar däremot att konjunkturläget i länet har fortsatt att stärkas det senaste halvåret. Inom företagstjänster, bilhandel och byggverksamhet råder högkonjunktur precis som i våras. Med starka bidrag från transportmedelsindustrin befinner sig nu industribranschen som helhet klart över normalläge och även parti- och sällanköpshandeln går förhållandevis bra. Glädjande nog syns inte heller någon inbromsning av konjunkturen om man studerar företagens prognoser för kommande halvår. Till våren 2017 räknar så gott som samtliga branscher med en fortsatt konjunkturuppgång. Företagen inom bygg respektive IT är mest positiva.

Konjunkturindex för Västra Götaland, som kan variera mellan -100 och +100, låg under hösten 2016 på +34. Det är en uppgång från +30 som uppmättes våren 2016 och sjunde mätningen i rad med en uppgång. Man får backa till hösten 2007 för att hitta ett högre konjunkturindex för Västra Götaland som helhet. Det största lyftet märks inom företagstjänster, där framförallt IT-tjänster drar upp. Där råder hög efterfrågan på kompetent arbetskraft men den kraftiga expansionen gör att personalbrist börjar bli ett allt större problem för företagen. Även bilhandeln och byggbranschen fortsätter att gå mycket starkt och överträffar med råge gränsen för högkonjunktur. Industrikonjunkturen har fortsatt att stärkas och det är nu ännu fler delbranscher som noterar ett läge som är starkare än normalt. Partihandeln respektive sällanköpshandeln befinner sig fortsatt en bit över normalkonjunktur men har inte stärkts ytterligare jämfört med första halvåret. Inte heller transportbranschen rapporterar om starkare konjunkturläge än i våras utan där råder fortfarande

normalkonjunktur. Göteborgsregionen är fortfarande dragloket med det starkaste konjunkturläget i länet. Där ligger konjunkturindex på +40 men Fyrbodalen har närmat sig och noterar ett index på +35. Sjuhärad och Skaraborg befinner sig också en bit över det normala med index på +26 respektive +24. I samtliga delregioner väntas en fortsatt konjunkturuppgång till våren 2017.

Skaraborg

Konjunkturen i Skaraborg har stärkts betydligt sedan i våras och konjunkturindex på +24 indikerar ett något starkare läge än normalt. Den betydelsefulla industrin visar också tecken på att pigga till och framtidsutsikterna är ljusare än på länge. Samtidigt rapporterar byggföretagen om högkonjunktur men även sällanköpshandeln har stärkts.

Transportmedelsindustrin går starkt

Industrikonjunkturen i Skaraborg har förbättrats sedan i våras. Konjunkturindex för industrin har ökat med 13 enheter till +18 vilket pekar på ett något starkare läge än normalt. Det är framförallt mer positiva konjunkturbedömningar bland livsmedelsföretagen som ligger bakom förbättringen men konjunkturen har också återhämtats inom maskinindustrin. Samtidigt ligger den tungt vägande transportmedelsindustrin kvar i stark högkonjunktur. Det är främst de större företagen som är nöjda med den rådande konjunkturen. Precis som i våras är konjunkturen inom transportmedelsindustrin klart starkast i delregionen där närmare tre fjärdedelar tycker att konjunkturen är god. Exportefterfrågan har visserligen vänt ned under hösten, medan orderingången från hemmamarknaden har

varit relativt oförändrad. Ett positivt orderstocksomdöme tyder dock på att dämpningen sker på en hög nivå och i nuläget tycker i stort sett samtliga företag att orderstocken är stor eller lagom. En majoritet av företagen anser också att lönsamheten är god i nuläget. Det starka läget får nu genomslag på sysselsättningen, där framförallt de större företagen har ökat antalet anställda mycket kraftigt jämfört med i våras.

Bland övriga industribranscher har en stark ökning för den inhemska efterfrågan lett till att både livsmedels- och maskinindustrin har höjt produktions takten kraftigt. Även i dessa branscher har företagen ökat antalet anställda betydligt under andra halvåret. För maskinindustrin har dock efterfrågan på exportmarknaden försvagats. Samtliga industribranscher tror att konjunkturen fortsätter att stärkas till våren, men optimismen lyser klarast inom transportmedelsindustrin.

Högonkonjunktur i byggbranschen

Byggföretagens bedömningar vittnar om en stark utveckling under andra halvåret. För närvarande råder högonkonjunktur och företagen rapporterar om kraftiga uppgångar för byggandet, även antalet antagna anbud ökar i snabb takt. För hälften av företagen har orderböckerna växt sedan i våras och företagen har ökat antalet anställda väsentligt för att möta den större efterfrågan. Prognoserna inför våren är överlag ljusa och företagen tror att konjunkturutvecklingen fortsätter att förbättras kraftigt, även byggaktiviteten väntas stegras ytterligare.

Kraftigt ökad försäljning

Även inom sällanköpshandeln har stämningläget förbättrats under det senaste halvåret. Konjunkturindex har höjts till +21 vilket indikerar en något starkare konjunktur än normalt. Företagen bedömer att försäljningsvolymen ökar mycket kraftigt andra halvåret i år, troligtvis med draghjälp från julhandeln, och en majoritet av företagen tycker att lönsamheten är normal. Handlarna tror att den rådande konjunkturen ligger kvar under våren och att försäljningen fortsätter svagt upp efter den starka hösten 2016.

Källa: Konjunkturbarometer för Västra Götaland, hösten 2016.

Skara kommun

Befolkning

Under 2016 ökade antalet folkbokförda i Sverige med 144 136 personer och vid årets slut uppgick folkmängden till 9 995 153 personer. Antalet män i Sverige passerade under året fem miljoner och var vid årsskiftet 5 013 347, antalet kvinnor var 4 981 806 och väntas passera 5-miljonersgränsen under innevarande år. År 2015 blev männen för första gången fler än kvinnorna och utvecklingen under 2016 visar att männen ökar mer än kvinnorna. Fördelningen mellan män och kvinnor i Sverige var 50,2 procent respektive 49,8 procent.

Under året ökade den folkbokförda befolkningen med 144 136 personer, av dessa var 61 755 kvinnor och 82 381 män. Denna ökning är 40 474 personer fler än 2015 års rekordstora folkökning. Även den relativa folkökningen, det vill säga folkökningen i relation till folkmängden i landet, är förhållandevis stor under 2016. Sveriges befolkning ökade med 1,46 procent. För att hitta en folkökning som överstiger 2016 års relativa folkökning får vi leta i historiska statistikböcker tillbaka till år 1861 då Sveriges folkmängd ökade med 1,49 procent.

Skaras befolkning har de senaste tre åren ökat med sammanlagt 399 personer. Skaras befolkning ökade med 268 personer under 2016 och uppgick den 31 december 2016 till 18 979 personer vilket är den högsta uppmätta befolkningssiffran för Skara. Skaras invånarantal har, sett över den senaste tioårsperioden ökat med 384 personer. Stora födelseunderskott har kunnat kompenseras med betydande

inflyttningsöverskott. Det sammantagna födelsenettet de senaste 10 åren har varit negativt med 109 personer. Det är endast de enskilda åren 2012, 2014 och 2016 som visar ett födelseöverskott.

Under 2016 flyttade 1 544 personer till kommunen. De senaste tre åren har inflyttningen legat på över 1 300 personer per år. Inflyttning från utlandet har ökat de senaste åren och uppgick till 528 personer under 2016. De flesta av inflyttarna kommer från Västra Götaland. Utflyttningen uppgick 2016 till 1 298 personer. Utflyttningssiffran är lägre än de senaste åren. Födelsetalen ligger kvar på en förhållandevis låg nivå. Under 2016 föddes dock 212 personer vilket är det näst högsta födelsetalet senaste tioårsperioden. Antalet avlidna per år är förhållandevis konstant och ligger mellan 190 och 220 personer. Under 2016 avled 192 personer. Tidigare befolkningsprognos från Statistiska Centralbyrån visade på en årlig befolkningsminskning för Skara kommuns del fram till år 2017. Befolkningen har istället ökat sedan 2011, med undantag för 2015.

I Skara finns idag en ojämn könsfördelning i flyttmönster och befolkningsutvecklingen, fler män flyttar in och fler kvinnor flyttar ut. En ojämn könsfördelning i befolkningen leder till svårigheter att hitta en partner vilket i sin tur leder till att familjebildning och barnafödande fördröjs. Kvinnor har överlag en högre utbildningsgrad vilket innebär att kommunen förlorar kompetens när kvinnor flyttar ut. Dessutom har det visat sig att kommuner med en hög andel män lätt utvecklar ett patriarkalt samhällsklimat vilket både skrämmer bort unga kvinnor och också

har en negativ effekt på männens hälsa. Det kan därför vara intressant att titta vidare på bakgrunden till flyttmönster i kommunen och speciellt titta på kvinnors upplevelse av kommunens attraktivitet avseende trygghet och kommunikationer eftersom det har visat sig (NRI) att kvinnor skattar dessa lägre än män i kommunen.

Näringsliv och sysselsättning

Rörligheten över kommungränserna har ökat kraftigt i Sverige de senaste åren, vilket har gett tydligare fokus på arbetsmarknadsregioner. Den regionala arbetsmarknadens funktionssätt är särskilt beroende av en väl fungerande bostadsmarknad och transportinfrastruktur. Skara är en del av en lokal arbetsmarknadsregion bestående av Falköping, Gullspång, Hjo, Karlsborg, Mariestad, Skara, Skövde, Tibro, Tidaholm och Töreboda. Skara är intressant ur ett pendlingsperspektiv eftersom klart fler pendlar in än ut. Fler män än kvinnor pendlar ut för arbete och fler kvinnor än män pendlar in. Den sammantagna pendlingskvoten är 1,74 och Skara attraherar inte bara arbetskraft från mindre omkringliggande tätorter såsom Axvall och Ardala. Tätorten har ett positivt pendlingsnetto i förhållande till Lidköping, Falköping och Mariestad. Fler pendlar dock från Skara till Skövde än i motsatt riktning, men pendlingskvoten i förhållande till Skara är inte lägre än 0,75. Det visar att Skara har en tydlig attraktionskraft i delregionen i ett arbetsmarknadsperspektiv. I dag försörjer varje yrkesverksam man och kvinna i Sverige 2,14 personer, inklusive sig själv. I takt med att befolkningen blir allt äldre beräknas denna kvot, om det inte sker något trendbrott, öka markant. För

att försörjningsbördan inte ska stiga beräknar SCB att antalet förvärvsarbetande fram till 2035 måste öka med 650 000 personer i Sverige, detta samtidigt som antalet inrikes födda i åldrarna 20-64 väntas minska med cirka 74 000 personer mellan 2013 och 2035. Invandringen till Sverige innebär stora möjligheter för kommuner med vikande arbetskrafts- och befolkningsunderlag, förutsatt att många av de nya svenskarna ges möjlighet eller väljer att etablera sig långsiktigt i kommunen. I Skara syns en tydlig ”dipp” i demografin jämfört med riket avseende åldersspannet 25-44 år (22 procent av befolkningen är inom detta åldersspann i Skara jämfört med 26 procent i riket).

Förutom att Sveriges kommuner är i behov av inflyttning av personer i yrkesaktiv ålder i största allmänhet råder det även brist på arbetskraft och kompetens i många specifika branscher. Företagen i Skara rankar brist på kompetens som ett av de största hindren för utveckling. Redan i dag skulle många viktiga branscher inte klara sig utan den utlandsfödda arbetskraften, och i framtiden kommer dessa i ännu större grad vara beroende av inflyttad arbetskraft. Ett sådant exempel är vård och omsorg. Den disponibla inkomsten i familjer med barn i Skara är lägre än i riket och fler är i behov av försörjningsstöd i Skara jämfört med Sverige i stort. Vanligast är att ekonomiskt bistånd betalas ut till ensamstående män utan barn. Det är också vanligast bland yngre. Andelen familjer (sammanboende eller ensamstående föräldrar) med ekonomiska bistånd är även det något högre än för riket. De regionala skillnaderna är stora, visar statistik från Socialstyrelsen.

Sysselsättning

18 - 24 år

Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, årsmedeltal och i % av befolkningen 18 - 24 år. Symbolen Δ avser förändring i procentenheter i jämförelse med motsvarande period föregående år. (Källa: Arbetsförmedlingen)

Kommun	Öppet arbetslösa	Δ	Program med akt.stöd	Δ
Riket	3.0	-0.4	4.0	-0.7
Västra Götalands län	2.9	-0.2	3.2	-0.6
Skara	3.8	-0.0	4.0	-0.7

16 - 64 år

Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, årsmedeltal och i % av befolkningen 16 - 64 år. Symbolen Δ avser förändring i procentenheter i jämförelse med motsvarande period föregående år. (Källa: Arbetsförmedlingen)

	Öppet arbetslösa	Δ	Program med akt.stöd	Δ
Riket	3.1	-0.1	2.8	-0.1
Västra Götalands län	2.8	-0.2	2.5	-0.1
Skara	3.2	-0.0	3.4	-0.3

18 - 24 år Kvinnor och män

Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, årsmedeltal och i % av befolkningen 18 - 24 år. Symbolen Δ avser förändring i procentenheter i jämförelse med motsvarande period föregående år. (Källa: Arbetsförmedlingen)

	Kvinnor				Män			
	Öppet arbetslösa	Δ	Program med akt.stöd	Δ	Öppet arbetslösa	Δ	Program med akt.stöd	Δ
Riket	2.4	-0.3	3.2	-0.6	3.7	-0.2	4.8	-0.8
Västra Götalands län	2.3	-0.2	2.6	-0.6	3.5	-0.3	3.9	-0.6
Skara	3.1	0.1	3.8	-0.4	4.3	0.3	4.2	-0.9

16 - 64 år Kvinnor och män

Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, årsmedeltal och i % av befolkningen 16 - 64 år. Symbolen Δ avser förändring i procentenheter i jämförelse med motsvarande period föregående år. (Källa: Arbetsförmedlingen)

	Kvinnor				Män			
	Öppet arbetslösa	Δ	Program med akt.stöd	Δ	Öppet arbetslösa	Δ	Program med akt.stöd	Δ
Riket	2.8	-0.1	2.6	-0.1	3.4	-0.1	3.1	0.0
Västra Götalands län	2.5	-0.2	2.2	-0.2	3.2	-0.2	2.7	-0.1
Skara	2.8	0.1	3.3	-0.1	3.7	-0.1	3.5	-0.4

På individnivå är det många faktorer som bidrar till att kvinnor och män inte kan försörja sig och sin familj. Oftast handlar det om arbetslöshet, sjukdom eller sociala hinder. Av alla vuxna biståndsmottagare i Sverige var omkring hälften arbetslösa under 2015. Positivt är att Skara är en av de kommuner där ungdomsarbetslösheten minskat mest det senaste året och Arbetsförmedlingen pekar på att samarbetet med kommunen är en av framgångsfaktorerna.

Infrastruktur och kommunikationer

Infrastruktur är en avgörande faktor för en fortsatt positiv regionutveckling med ökad rörlighet och större arbetsmarknadsregioner. Infrastrukturen har givetvis också stor påverkan på hållbarhet, hälsa och jämställdhet. Faktorer som än mer behöver vävas in i planeringen. Kollektivtrafiken och cykelstrategin bidrar till att tillgodose dessa faktorer på flera sätt. Skara har en relativt gynnsam plats i Skaraborg och i den delregionala arbetsmarknadsregionen. Flera infrastrukturstråk sträcker sig förbi staden och det finns goda möjligheter att ta sig med buss till de närbelägna tätorterna.

Flera större infrastrukturprojekt påverkar Skara de kommande åren. Under 2016 har arbetet med framtagande av vägplaner för E20 förbi Skara och V49 Axvall-Varnhem fortsatt. Båda vägplanerna förväntas gå för fastställelse under 2017. Under 2016 har Västra Götalandsregionen och Trafikverket inlett arbetet med revideringen av regional infrastrukturplan. Skaraborgs kommunalförbund har spelat in förslag på nya objekt till infrastrukturplanen till regionen. Den regionala infrastrukturplanen förväntas fastställas under slutet av 2017.

Inom ramen för cykelstrategin har en gång- och cykelväg längs Jarlagatan anlagts under 2016. Vid Katedralskolan har en ny cykelparkering uppförts och trygghetsfrämjande åtgärder, i form av belysning, har gjorts vid underfarten.

Kollektivtrafiken visar på något ökande resande regionalt i Skaraborg under 2016. För Skaras del så fortsätter ökningen i stråket Lidköping – Skara – Skövde, medan det är ungefär samma resande mot Vara och Falköping. En större resandeökning under 2016 mot Lundsbrunn/Götene kan förklaras av flyktingboendet i Lundsbrunn. I december började 200-bussen att trafikera i en ny linjesträckning förbi Sommarland och Stora Ekeberg. Detta kommer att märkas i sommar, då ca 450 säsongsarbetande ungdomar får en bra möjlighet att arbetspendla med buss. Sommarlands besökare ifrån Skara, Lidköping och Skövde får också antligen en bra möjlighet att ta sig med kollektivtrafik till ett av Västsveriges största besöksmål. När det gäller stadstrafiken i Skara så har det skett en ökning, men det är fortsatt ett mycket lågt resande. 2015 reste 2,1 personer i snitt per tur mellan Hindsbo och Skaraberg, och 2016 är siffran 2,6 personer – eller 1,3 personer per deltur. Skara fortsätter försöken att få Västtrafik att justera linjesträckningen för stadsbussen.

Bostadsmarknad

En fungerande bostadsmarknad är ytterligare en avgörande faktor då Skara ska attrahera yrkesverksamma människor i den delregionala arbetsmarknadsregionen. För att kommunen ska ha en god bostadsförsörjning så krävs ett bostadsbyggande som håller någorlunda jämna steg med inflyttning

och hushållsbildning. Det gäller också att det är rätt typ av bostäder som byggs eftersom olika grupper i samhället har olika möjligheter. I samband med att nya bostäder byggs frigörs bostäder i det äldre bostadsbeståndet som kan vara till nytta för andra samhällsgrupper, så kallade flyttkedjor.

Miljonprojektets bostäder passar dåligt för äldre människor på grund av att de saknar hiss och att våtutrymmen ofta är så små att det är svårt att ge stöd och vård till kommuninvånare med behov av hemtjänst i dessa bostäder. Behov av att hitta nya lösningar framåt är stort.

Det är en angelägen fråga för Skara kommun att det finns ändamålsenliga bostäder för alla invånare i Skara och att arbeta aktivt för de grupper som har det särskilt svårt, av olika skäl, att hitta en bostad. Det händer allt mer frekvent att olika målgruppers behov ställs mot varandra och tillfälliga boendelösningar är relativt vanligt. Kommunen har också allt fler andrahandskontrakt för att kunna lösa boende för utsatta grupper på bostadsmarknaden.

2016 märktes högkonjunkturen tydligt i Skara med stort intresse för villatomter och etableringar. Högkonjunkturen sätter tryck på kommunens handläggning, något som är såväl positivt som utmanande. Högkonjunkturen väntas stå sig under det kommande året.

Framtid och utveckling

Skara är en landsbygdskommun vilket påverkar förutsättningarna för tillväxt och utveckling. Trenden i Sverige är att de större städerna och tätorterna med hög tillgänglighet till och utbud inom arbetsmarknad, bostadsmarknad, välfärd och kultur växer och blir större på bekostnad av mindre tätorter och landsbygdskommuner. Det handlar inte främst om en urbanisering med flyttströmmar från landsbygdskommuner till storstadskommuner, utan om att större städer och kommunen växer medan mindre städer och kommuner stagnerar eller till och med minskar. Det gör Sverige till ett alltmer delat land där kommuner och orter ställs inför helt olika utvecklingsvillkor. Utvecklingen är tydlig även på regional nivå. En balanserad regional utveckling är beroende av ett väl fungerande samspel mellan stad och land. Precis som olika orter har olika funktioner och roller i ett ortssystem har stad och land olika roller. En grov förenkling säger att landsbygden tillför staden arbetskraft, mat, råvaror och energi samt möjligheter till rekreation (t.ex. naturbaserade upplevelser). Städer och andra tätorter erbjuder en bredare uppsättning av arbetstillfällen för lantortsbor, tillgång till offentlig och kommersiell service, mötesplatser för handel, kultur och kunskap samt rekreation i form kulturella upplevelser. Beroendena kan dock behöva utvärderas och utvecklas i och med behovet av att byta ut fossila råvaror till förmån för en resurseffektivare ekonomi, något som ofta benämns som en omställning till en biobaserad samhällsekonomi.

Det delbetänkande som Indelningskommittén lämnat på remiss under hösten presenterar en inriktning där Sverige delas in i sex län och lands-ting. Inriktningen tillsammans med planerna om ett nytt snabbtåg mellan Stockholm och Göteborg, som passerar Jönköping, kommer att ha påverkan på Skaraborg. I ett Västra Götalandsperspektiv är Skaraborg den delregion som har bäst förutsättningar för att utveckla en flerkärnig ortsstrukturer som länkas ihop med flera likvärdiga infrastrukturrella stråk, något som Strukturbild Skaraborg tagit fasta på. Lokaliseringsmönstret vittnar förvisso om att Skövde idag har en särställning i ortsstrukturer, men det faktum att E20 passerar förbi Mariestad och Skara samt att Lidköping drar nytta av den skapar förutsättningar till en mer balanserad regional utveckling. Även det mångskiftande näringslivet i Skaraborg ökar balansen mellan orterna. Trots goda förutsättningar för en nätverksregion går Skaraborg mot en alltmer monocentrisk utveckling. Arbetstillfällena har kommit att i en allt högre grad koncentreras till ett fåtal orter och Skövde är betydligt mer dominerande när det kommer till sysselsättning än befolkningsmässigt. Den positiva utvecklingen i Skövde tyckts dock inte nämnvärt spilla över på de kringliggande mindre orterna. Skaraborg är den region som uppvisar den mest polariserade sysselsättningsutvecklingen i Västra Götaland just nu.

Målmodell Skara kommun för nedbrytning och exempel uppföljning av mål 2016

Målprocess framtagande av mål och indikatorer

Nämnder och styrelse
(Nämnd kan ha egna mål som bara finns med i nämndens verksamhetsplan)

Ekonomi

Mål och indikator från KF mäts på övergripande nivå och ej nämndnivå. Nämnd kan ha egna mål men dessa följs ej upp i övergripande måluppfyllnad för kommunen.

Verksamhet

KF mål ska brytas ner av nämnd till övergripande nämndmål. Nämndmål mäts med måttsatta indikatorer.

Medborgare

KF mål ska brytas ner av nämnd till övergripande nämndmål. Nämndmål mäts med måttsatta indikatorer.

Medarbetare

KF fastslår Mål och Indikator som ska mätas på nämndnivå (Fastställda målnivåer: Under 3,5 = röd, 3,5-4,5 = gul, över 4,5 = grön).

Miljö*

KF mål ska brytas ner av nämnd till övergripande nämndmål. Nämndmål bedöms med måttsatta indikatorer.

Folkhälsa*

KF mål ska brytas ner av nämnd till övergripande nämndmål. Nämndmål bedöms med måttsatta indikatorer.

Tillväxt/utveckling*

KF mål ska brytas ner av nämnd till övergripande nämndmål. Nämndmål bedöms med måttsatta indikatorer.

*År 2016 kompletterades med perspektiv för miljö, folkhälsa och tillväxt/utveckling.

KF perspektiv	Omsorgsnämndens måluppfyllelse av Kommunfullmäktiges mål i perspektivet verksamhet	Omsorgsnämndens nedbrutna övergripande mål	Måluppfyllelse	Möjlig poäng	Poäng	Målindikator	Utfall	Målvärde
Omsorgsnämndens uppfyllelse av perspektiv verksamhet är gul	Skara kommuns verksamheter ska präglas av hållbar utveckling, samverkan och kvalitet	Omsorgsnämnden ska arbeta för att bibehålla, utveckla och återvinna individens förmågor.	4 poäng av 6 möjliga = 67%	2	2	Andelen personer, 65 år och äldre, som går direkt hem vid utslussning från sjukhus till kommunen.	84	80
				2	0	Andel vuxna biståndstagare med långvarigt (10-12 månader) ekonomiskt bistånd.	24,6	20,1
	11 poäng av 16 möjliga ger 69%	Hur ser hela analysen av målområdet ut, finns det skäl att justera måluppfyllelsen utifrån olika parametrar som inte fångas upp av indikatorerna.	2	2	Andel vuxna biståndstagare med mycket långvarigt (minst 27 månader) ekonomiskt bistånd.	11,2	12,2	
	Analysen är den viktigaste hörnstenen för att kunna bedöma måluppfyllelsen.		Omsorgsnämndens verksamheter skall vara rättsäkra	7 poäng av 10 möjliga = 70%	2	1	Tid från anmälan till beslut om att inleda utredning eller ställningstagande om att inte inleda utredning ska ej överstiga angivna utredningstider.	89
			2	1	Barnperspektivet beaktas i alla utredningar som involverar barn.	90	100	
			2	2	Andelen personer som har beviljats daglig verksamhet med en individanpassad placering enligt LSS och SoL	45	30	
			2	2	Andel enhetschefer med grundläggande juridisk utbildning	85	70	
			2	1	Andel personal i äldreomsorg med vård och omsorgs utbildning på gymnasienivå	90,8	95	

Värderingsintervall: -25% = Röd, 26-74% = Gul, 75% = Grön

16 11

Kommunfullmäktiges övergripande mål

Kommunfullmäktiges strategiska mål för medborgare-, verksamhets-, personal-, miljö-, folkhälso-, samt tillväxt och utvecklingsperspektiven bedöms utifrån en sammanvägd bedömning av nämndernas redovisade måluppfyllelse.

Kommunfullmäktiges strategiska mål för ekonomiperspektivet bedöms på övergripande kommunal resultatnivå och ej på nämndernas måluppfyllelse.

Medborgare ●

Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.

Kommentar

Kommunfullmäktiges strategiska mål för perspektivet medborgare har sammantaget för kommunens verksamheter uppnått. För att ytterligare stärka måluppfyllelsen kan främst insatser riktas mot kommuninvånarens möjlighet till inflytande, upplevd trygghet, samt skapa ändamålsenligt och attraktivt boende i kommunen.

Under 2016 ökade Skara befolkningen med 268 personer till 18 979 invånare. Den senaste tioårsperioden har befolkningen ökat med 384 personer.

Stora satsningar görs på att färdigställa nya detaljplaner som möjliggör byggande av nya bostäder och framtagande av verksamhetsmark. Arbete pågår med flertalet detaljplaner, där sista etappen på Skaraberg och etapp 2 i Sörskogen kommer att öppnas under 2017.

Kommunstyrelsens mål för medborgarperspektivet år 2016 är delvis uppnått.

Kommunstyrelsens fokus 2016 i arbetet med att skapa bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara, har varit genom ett tydligt fokus på den sociala hållbarheten. Det handlar om långsiktig planering för att bevara, utveckla

Skara kommun bedömer att god ekonomisk hushållning uppnås med vägledning av måluppfyllelsen för de sju perspektiven.

Sju perspektiv

- Medborgare
- Verksamhet
- Personal
- Miljö
- Folkhälsa
- Tillväxt och utveckling
- Ekonomi

Teckenförklaring: ● UTMÄRKT ◆ BRA ■ HAR BRISTER

och skapa hållbara strukturer i form av ändamålsenliga bostäder för alla, höjda utbildningsnivåer som underlättar egen försörjning, tydliga åtgärder för grupper långt från arbetsmarknaden, infrastruktur och kommunikationer, fysisk planering och gestaltning för trygghet i staden och kommunen. Det handlar också om hållbara arbetssätt och förhållningssätt genom öppenhet, samverkan, dialog och uppmärksamhet på jämlikhet och delaktighet. Resultatet av 2016 års genomförda medborgarundersökning visar att det är främst upplevd nöjdhet med kommunikationer och utbildning, samt arbete med ökad sysselsättning som ger positiva effekter på måluppfyllelsen. Bedömningen är att det krävs fortsatta insatser kring integration, jämställdhet, upplevd trygghet samt kommuninvånarnas möjlighet till inflytande, både utifrån den långsiktiga planeringen och kommunikation för att fullt ut nå målet.

Barn- och utbildningsnämndens mål för medborgarperspektivet år 2016 är delvis uppnått. Flertalet av måldikatorerna når inte fullt ut upp till de av nämnden satta målvärden. Dock är flertalet av målvärdena över riksgenomsnittet.

Barn- och utbildningsnämnden har under året ansökt om ett flertal statsbidrag i syfte att utveckla verksamheter och fortbilda personal samt att ge barn och elever bättre förutsättningar för att lära sig och nå målen. Vidare har nämnden och förvaltningen under en treårsperiod deltagit i SKL:s satsning PISA 2015 för att öka matematikkunskaperna hos eleverna. Uppdraget var att pröva styrning och ledning inom fyra satsar, hämtade från erfarenheter från framgångsrika skol-system. Förvaltningen har bedrivit hälsofrämjande skolutveckling, i en förändringsprocess, för att synliggöra att hälsoarbete i skolan är en del av en långsiktig skolutvecklingsprocess.

Den beslutade en-till-en-satsningen är fullt utbyggd på gymnasiet och 7-9 från hösten 2016. Den innebär att varje elev på gymnasiet har en egen dator i sin utbildning och att varje elev i åk 7-9 har en egen läsplatta i sin utbildning. Varje elev i årskurs 1 och årskurs 4 har från höstterminen 2016 en egen läsplatta i sin utbildning. Satsningen på digital utveckling, har fört med sig att alla barn och elever har lika förutsättningar att lära och utvecklas. Digitala verktyg genererar inte i sig till bättre kunskapsresultat, men ger ökade möjligheter till andra sätt att nå målen, både som kompletterande och kompenserande verktyg i lärandet.

Omsorgsnämndens mål för medborgarperspektivet år 2016 är delvis uppnått.

Målsättningen att medverka till gemenskap och delaktighet för brukare, bidra till att skapa goda levnadsförhållanden och att nå samhällets mest utsatta i ett tidigt skede. De genomförda brukarbedömningar visar att andelen som är mycket nöjd inom funktionshinder och bland äldre inte helt når upp till de uppsatta målen. Genom föräldrastödsutbildningar och funktionell familjeterapi har man i ett förebyggande syfte kunnat möta de mest utsatta barnen, unga och föräldrar. Det förebyggande arbetet med äldre (80 åringar eller äldre) har genomförts via erbjudande om förebyggande hembesök till samtliga i detta åldersspann.

Miljö- och byggnadsnämndens mål för medborgarperspektivet år 2016 är uppnått.

Nämnden når inte fullt ut upp till de målvärden som fastslagits. Nämndens målvärde är högre satta än vad som betecknas som "godkänt" i SKL beräkning,

NKI-betygsindex. Tillgängligheten har inom nämnden förbättrats genom vidareutvecklingen av ansökningsblanketter via webben.

Skara kommun har en god planberedskap och bygglovshantering för industri, bostäder och verksamhet, vilket mäts genom andel handlagda bygglov inom 10 veckor där målvärdet uppnås.

Nämnden för service och teknik har uppnått målet för medborgarperspektivet år 2016.

Målet är uppfyllt då alla indikatorer har ett utfall som är högre eller lika med målvärdet. Förvaltningen har under året genomfört tillgänglighetsanpassningar i yttre miljö och anpassningar som gjorts är bland annat vid övergångsställen, lekplatser, handikapparkeringar och vid badplats. Myndighetskontroller är godkända och alla lekplatser är besiktigade. Kvalitetskontroller inom lokalvården har genomförts enligt plan. Fokus på medborgarens/kundens behov har möts genom matråd, stadsråd samt fastighetsförvaltarråd under året.

Räddningstjänstens mål för medborgarperspektivet år 2016 är uppnått. Det förebyggande arbetet genom tillsyner har under året varit fler än uppsatt målvärde. Andelen tillståndsansökningar har också under året beslutats inom uppsatta målet 10 veckor.

Kultur- och fritidsnämndens mål för medborgarperspektivet år 2016 är uppnått.

Kultur- och fritidsverksamhet för barn och ungdomar prioriteras. Nämnden stödjer det civila samhället, som bär upp en stor del av kommunens kultur- och fritidsliv. Vilans fritidsområde bidrar till att öka besöksnäringen genom att aktivt marknadsföra området för läger, cuper och tävlingar. Allmänkulturen och biblioteket samverkar för att erbjuda ett rikt kulturutbud för barn och unga på fritiden. Arbetet fortsätter med att "alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara". Under året har framförallt satsningar gjorts inom integrationsarbetet. Av genomförda medborgarundersökningar under 2016 visar inom Idrotts- och motionsanläggningar och kulturverksamhet (avseende öppettider, utrustning och skötsel) en ökad nöjdhet mot föregående mätning. Mätningen visar också en högre grad av nöjdhet mot riksgenomsnittet.

Verksamhet

Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet

Kommentar

Mållaget att Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet bedöms att vara uppnått till utmärkt nivå.

Syftet med målet är att ge hög kvalitet och service till Skaras invånare i utförande av kommunstyrelsens uppdrag. Syftet är också att kommunens verksamheter ska vara synliga och transparenta för Skaras invånare.

Samverkan inom Skara kommun har fördjupats under 2016. Samverkan sker i genomförandet av uppdrag där fler än en av kommunens förvaltningar varit delaktig för att ge Skaras invånare bästa kvalitet. Tidig samverkan främjar också effektiviteten i utförandet av uppdragen.

Samarbetet i Västra Skaraborg har under 2016 resulterat i en gemensam upphandlingsenhet för sex kommuner med placering i Lidköpings kommun. Arbete pågår för ökad kommunal samverkan gällande digitalisering och e-tjänster, e-arkiv samt gemensam inköpsportal. En gemensam nämnd för samhällsskydd med Götene, Tidaholm och Falköping är beslutad och startar 1 januari 2017. Sedan tidigare finns också en etablerad samverkan med Götene kommun inom service och teknik och löneenheten.

Nämnden för service och teknik har under året genomfört intern benchmarking genom att varje enhetschef medverkar på tre av kollegornas arbetsplatsträffar. Genom uppdatering av samtliga kost och städavtal har dess innehåll kvalitetssäkrats. Genomgång av samtliga investeringskalkyler med driftkostnadsberäkningar har genomförts i ett led att kvalitetssäkra beslutsunderlag.

Barn- och utbildningsnämnden har under fyra års tid haft fokus på att stärka rektors pedagogiska ledarskap. Det innebär att förvaltningen har kompetensutvecklat rektorer till att de mer ska rikta sitt arbete på elevers lärande och kunskapsinhämtning.

Parallellt med detta har rektorer också rutiner och riktlinjer för att hantera ansvaret för ekonomi, personal, verksamhet och arbetsmiljö. Alla förskolechefer och rektorer har genomgått en kompetensutvecklingsinsats för att bedriva ett mer strategiskt ledarskap. Under verksamhetsåret har prioriterade mål tydliggjorts och strukturerats. Bland annat har processarbete genomförts för att forma riktlinjer för exempelvis det systematiska arbetsmiljöarbetet samt budgetarbetet. Den medvetna satsningen på ledarskapet är att synliggöra ledarskapets betydelse för verksamhetens drift och utveckling. Detta har medfört att cheferna får en större säkerhet och medvetenhet inom ramen för budgetarbetet, att hantera de frågor som finns inom ansvarsområdena personal och arbetsmiljö samt de ständigt närvarande verksamhetsutvecklande frågorna.

Verksamheten inom hemtjänsten har under året utfört 82 % av den beslutade tiden i hemtjänsten vilket ligger nära målet på 85 %. Omsorgsnämnden har de senaste åren arbetat med att förbättra rättssäkerheten för nämndens brukare. Andelen enhetschefer med juridisk utbildning ökar och närmar sig målvärdet.

Omsorgsnämnden arbetar aktivt på att få bättre kunskap om hur brukarna uppfattar nämndens verksamhet. Fr.o.m. 2016 kommer nämnden att genomföra fler brukarundersökningar och får därmed bättre verktyg att utveckla verksamheten tillsammans med brukarna.

Teknikutvecklingen och digitalisering är ett viktigt område som kräver fortsatt utveckling och bevakning för att erbjuda kvalitativa insatser för alla målgrupper.

Kultur- och fritidsnämnden har under året utvidgat och stärkt samarbeten med övriga förvaltningar och andra verksamheter inom Skara kommun. Under året har flera långsiktiga överenskommelser gjorts med externa aktörer som nyttjar förvaltningens anläggningar.

Den ökade internationaliseringen sker genom samverkan mellan kulturutövare, organisationer inom nya geografiska områden. Ett antal nya tänkbara samarbetsregioner har identifierats och analyserats. Förvaltningen har under perioden utvecklat nya samarbeten nationellt och internationellt.

Miljö- och byggnadsnämnden samverkar regelbundet med framför allt Service och teknik och Skara Energi. Under 2016 har ett flertal lotsmöten ägt rum för att underlätta och effektivisera kontakten med externa aktörer.

Räddningsnämnden klarar nästan samtliga uppsatta mål för insatstider i både Skara och Götene, men klarar inte uppsatta mål för anspänningstider varken i Skara eller Götene. Det nya handlingsprogrammet med ett nytt sätt att mäta insatstider på ger en tydligare bild av vad medborgarna kan förvänta sig av den operativa verksamheten. Detta kan beskrivas som det operativa medborgarlöftet. Det operativa målet att insatstiden inom Skara tätort skall ske inom 10 minuter nås till 94 % och skall jämföras med målet 95 %.

Skara Energi har följt planen med framtagandet av ”Vårt sätt att arbeta” som en förberedelse för certifiering enligt ISO 9001 och 14001.

Music Factory med sin profil ska kunna erbjuda verksamma i Skara en näringslivsriktad verksamhet med samhällsnytta. För ökad effektivitet söker verksamheten samarbeten med andra förvaltningar. Många externa samarbeten och samverkansformer ligger till grund för verksamheten.

Alla barn och elever ska utvecklas utifrån sina förutsättningar och nå sina kunskapsmål.

Kommentar

Kommunfullmäktiges strategiska mål, alla barn och elever ska utvecklas utifrån sina förutsättningar och nå sina kunskapsmål för perspektivet verksamhet har delvis uppnåtts för 2016. Den samlade bedömningen grundar sig på nedan genomförda aktiviteter och det förbättrade resultatet av behörighet till yrkesprogram i åk. 9.

Det är viktigt att verksamheten ska präglas av aktuell forskning. Barn- och utbildningsnämnden har under året deltagit i ett forskningsprojekt kring en metod för att säkerställa att faktorerna pedagogisk förmåga, lärandero, stöd och uppmuntran samt pedagoger analyserar tillsammans med kollegor finns och syns. Metoden är ”Marte Meo och samordningssamtal” (MOS). Interventionen har till största delen genomförts på individnivå. För att få en mer generaliserande effekt har det under året startat en treårig satsning för all personal i förskolan.

Det har under året framkommit vikten av att eleverna upplever sig delaktiga i den dagliga undervisningen. Arbetssätt och metoder för delaktighet behöver prioriteras under kommande år, då det finns ett klart samband mellan elevers delaktighet och deras resultat.

Elevhälsan säkerställer att någon lyssnar till varje barn vid olika utredningar, kopplade till elev, åtgärdsprogram och tillbudsrapporter.

Mätningar visar att andelen elever i åk. 9 som är behöriga till ett yrkesprogram ökat till 91 % från 84,4 %.

Alla ska erbjudas möjligheter att delta i kultur- och fritidsaktiviteter som kännetecknas av kreativitet och rörelse

Kommentar

Det av Kommunfullmäktige uppsatta målet inom verksamhetsperspektivet alla ska erbjudas möjligheter att delta i kultur- och fritidsaktiviteter som kännetecknas av kreativitet och rörelse har delvis uppnåtts. Kultur och Fritidsnämndens satsning på Skara Multi Camp fick ställas in på grund av för få anmälningar, konceptet genomfördes och provades dock i mindre skala. Genom nationellt utlysta medel har under året olika aktiviteter anordnats i samarbete med lokala föreningar.

Alla ska ha rätt till trygghet, vård och omsorg när man blir äldre.

Kommentar

Kommunfullmäktiges strategiska mål, alla ska ha rätt till trygghet, vård och omsorg när man blir äldre har delvis uppnåtts för 2016. Sammantaget är brukarna inom äldreomsorgen nöjda med sitt stöd som helhet och med det bemötande de får av personalen. Kontinuiteten inom hemvården behöver dock förstärkas. Det har under året varit brist på särskilda boendeplatser för äldre. Frågan är högt prioriterad. De kommande åren visar demografin på en ökning av antalet äldre och planeringen för det pågår. En äldreomsorgsplan som beskriver de framtida behoven antagits och nämnden arbetar aktivt med planeringen av framtida boendeplatser.

Personal

Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten.

Kommentar

Förvaltningarna beskriver att det inom flera yrkesområden är hög personalomsättning och ökad sjukfrånvaro. Förutom detta kommer vi att ha en personalomsättning till följd av pensionsavgångar. Viktiga områden att arbeta vidare med är bemötande, ledarskap, arbetsmiljö och kompetensförsörjning för att vara en attraktiv arbetsgivare som såväl kan behålla som rekrytera medarbetare med rätt kompetens.

Nämndsmål bemötande: Som en fortsättning på inspirationsföreläsningen om bemötande togs ett verktyg fram. Under hösten gjordes en enkätundersökning för att följa upp hur verktyget tagits emot. Av de 41 chefer som svarat på enkäten har 66% angett att de använt verktyget och 88% av dessa anser att det är ett bra stöd. Av de som inte använt verktyget anges tidsbrist som huvudsaklig orsak. Av medarbetarna svarade 42% av de 453 svaranden att de arbetat med bemötande på arbetsplatsen och av dessa tyckte majoriteten att verktyget varit ett bra stöd och att bemötande är en viktig fråga att arbeta med. En handlingsplan för det fortsatta arbetet med bemötande kommer att tas fram under 2017.

Under 2016 har samtliga medarbetare även fått en inspirationsföreläsning om interkulturell kommunikation.

Nämndsmål ledarskap: I Skara kommun arbetar vi med hälsosamt ledarskap och utifrån detta erbjuds nya chefer en ledarskapsutbildning. Utöver ledarskapsutbildning ska cheferna genomgå tio kurser för att bli certifierade ledare. Hittills har 10 chefer i kommunen certifierats. Utöver det kommunövergripande ledarskapsprogrammet har flera förvaltningar gjort egna ledarskapsutbildningar.

Ett viktigt verktyg för chefen att styra verksamheten i önskvärd riktning är lönen. Under 2016 gjordes en arbetsvärdering och utifrån den en kartläggning av lönerna i kommunen. Det konstaterades att det inte fanns några osakliga löneskillnader men att kommunens lönepolitiska program behövde förtydligas. Under 2016 har det därav pågått ett arbete med att ta fram ett förslag till ny lönepolitisk riktlinje med tydligare koppling mellan mål och resultat.

Nämndsmål arbetstid: Under våren 2016 har ett ramavtal avseende årsarbetstid tecknats med samtliga förbund som organiserar administrativ personal. Respektive förvaltning har sedan fått teckna anslutningsavtal med möjlighet till lokala anpassningar. Inom Omsorgsförvaltningen pågår en översyn av årsarbetstidsavtalet med Kommunal.

Möjlighet till semesterlönevaxling infördes 2016 för medarbetare tillhörande Visions avtalsområde. Hittills har 25 medarbetare beviljats semesterlönevaxling. Möjligheten kommer från och med 2017 att införas för medarbetare tillhörande ytterligare ett antal förbund.

Hälsa: Våren 2016 antogs en ny riktlinje för friskvård med bland annat gruppträning, friskvårdsbidrag för enhet samt ett utökat friskvårdsbidrag där Skatteverkets regler för vad som betraktas som friskvård nu gäller i sin helhet.

Under 2016 har det gjorts ett omtag kring rehabiliteringsprocessen som innebär en tydligare struktur och tidigare åtgärder vid korttidsfrånvaro. Under slutet av 2016 påbörjades planeringsarbetet med införandet av systemet Adato som är ett stöd för chefen i rehabiliteringsprocessen och för att fånga upp tidiga signaler.

Arbetsmiljö: Vårens ledardag innehöll en föreläsning utifrån arbetsmiljöföreskriften AFS 2015:4 om Organisatorisk- och social arbetsmiljö.

Hösten 2016 genomfördes en ny arbetsmiljöundersökning. Det kan bland annat konstateras att medarbetarna i Skara kommun trivs med sitt arbete och har förtroende för sin chef men också att medarbetarna upplever en högre utsatthet för hot- och våld och är mindre motiverade än vid tidigare mätning. Det är nu viktigt med dialog i arbetsgrupperna med fokus på hur man kan bevara goda resultat och förbättra utvecklingsområden.

Kompetensförsörjning: HR-avdelningen har som ett prioriterat område att ta fram ett fördjupat system för övergripande kompetensförsörjning inom kommunen. Det innebär till exempel att kartlägga behov och hur vi kan arbeta med kompetensförsörjning internt och externt.

Miljö ●

Alla beslut ska bidra till ett miljömässigt hållbart samhälle.

Kommentar

Skara kommun når målet att alla beslut ska bidra till ett miljömässigt hållbart samhälle 2016.

De kommunala förvaltningarna, nämnderna och bolagen har med de beslut som tagits och åtgärder som genomförts medverkat till att de som arbetar och bor i Skara kommun kan göra det i sunda och natursköna miljöer. Åtgärder som att öka andelen miljöbilar, energieffektivisera, byta ut giftiga inventarier i förskolor, bevara och sköta tätortsnära skogs- och grönområden bidrar till att minska miljöpåverkan från de kommunala verksamheterna. Skara kommun bidrar även till ett miljömässigt hållbart samhälle genom de myndighetsbeslut som fattas, där privatpersoner och företag är verksamhetsutövare. Beslut som bland annat påverkar var och hur det byggs, vilka ämnen som släpps ut och mycket annat.

De flesta åtgärder kommunen genomför påverkar miljö, klimat och hälsa på något sätt. Att identifiera olika verksamheters miljöpåverkan är viktig för att kommunen ska kunna fokusera på det som gör verklig skillnad och som organisationen har rådighet över. Kommunledningskontoret har tillsammans med de andra förvaltningarna och kommunala bolagen under 2016 tagit fram ett förslag till ny miljöstrategi med nya fokusområden och miljömål som anger vad vi behöver genomföras för att nå det övergripande målet om ett miljömässigt hållbart samhälle.

Folkhälsa ◆

Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt.

Kommentar

Skara kommun har under året arbetat för att barn och unga ska få en god hälsa och trygg uppväxt.

Skolan har arbetat för att stärka hälsofrämjande insatser utifrån ett salutogent synsätt där det friska sätts i fokus. Tryggheten har stärkts genom ett arbete med delaktighet i undervisningen och genom att skapa förståelse för elevers olikheter. Ett arbete med likabehandling och värdegrund har genomförts under året. Arbetet inom ramen för pilotprojektet Hälsofrämjande förskola har fortlöpt. Ett arbete för att få ”hemmasittare” till skolan har genomförts. Elevers friskfaktorer fastställs via hälsosamtal.

Barn- och unga har erbjudits ett stort utbud av kultur- och fritidsaktiviteter att ta del av på sin fritid.

Ett gemensamt arbete mellan barn- och utbildningsförvaltningen, omsorgsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen har inletts för att ta fram en handlingsplan för barn- och unga har enligt ett budgetuppdrag. Arenan för arbetet är Edvin-samarbetet/SAM.

Trygghetsvandringar har genomförts under året med olika målgrupper i syfte att stärka den upplevda tryggheten.

Tillväxt och utveckling ●

Utbildningsnivån i Skara ska höjas.

Kommentar

Ett fokuserat arbete kring unga inom arbetsmarknadsgruppen, en god service i den kommunala verksamheten, samt goda utbildningsmöjligheter i kommunen är de främsta orsakerna till måluppfyllelse. Kommunen har också under året gjort satsningar på läsfrämjande aktiviteter samt satsningar på en bättre studiemiljö. Grundskolan hamnade på 18:e plats bland Sveriges 290 kommuner i SKL:s Öppna jämförelser. Inte minst berodde det på att det genomsnittliga meritvärdet ökade markant. Det innebär att det finns goda förutsättningar till att fler elever ska ta gymnasieexamen och att sedan andelen som väljer att satsa på en högskoleutbildning kommer öka.

Fortsatt arbete med implementering av näringslivsstrategin genom bland annat framtagande av en modell för kompetensförsörjning, arbetsgivarutbildningar och att kommunen mer aktivt kan sammanföra kunskap, kompetens och stödja näringslivet i kontakt med högskolan och forskning borde innebära ännu bättre resultat framåt. Även insatser kring utveckling av e-tjänster, webbinformation och kommunikationsinsatser och dialog mellan kommun och näringsliv bör innebära positiv utveckling.

Något att uppmärksamma är att befolkningsstrukturen i Skara är under förändring. Ett ökat antal hushåll har försörjningsstöd, färre förvärvsarbetar och fler barn lever i familjer med försörjningsstöd. Det beror huvudsakligen på ett stort mottagande av nyanlända. Många av dem som har bosatt sig i Skara har låg utbildningsnivå.

Ekonomi ●

Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.

Kommentar

Sammantaget redovisar nämnderna ett större överskott om 33,2 mnkr. Skara kommuns samtliga nämnder förutom barn och utbildningsnämnden och räddningsnämndens uppvisar ett resultat i balans för helåret. Underskotten för barn- och utbildningsnämnden om 0,3 procent och räddningsnämnden (nämnden i balans men fördelningen utifrån invånarantal har medfört att Skaras andel ökat) i relation till verksamhetens kostnader är små vilket därmed kan ges att verksamheterna har kostnadskontroll.

Amortering av lån ska över tid ske utifrån storleken på de externa lån som kommunen har.

Kommentar

Som framgår av kommunfullmäktiges definition av god ekonomisk hushållning ska kommunen ha ett resultat som möjliggör att amortera på sina skulder utifrån vilken risknivå som kommunen har. Ju högre låneskuld desto högre krav på amortering. Skara kommun exkl. bolagen har vid ingången av år 2016 inte haft några långfristiga lån. Under 2016 har kommunen för egen del nyupplånat 105,5 mnkr sammantaget.

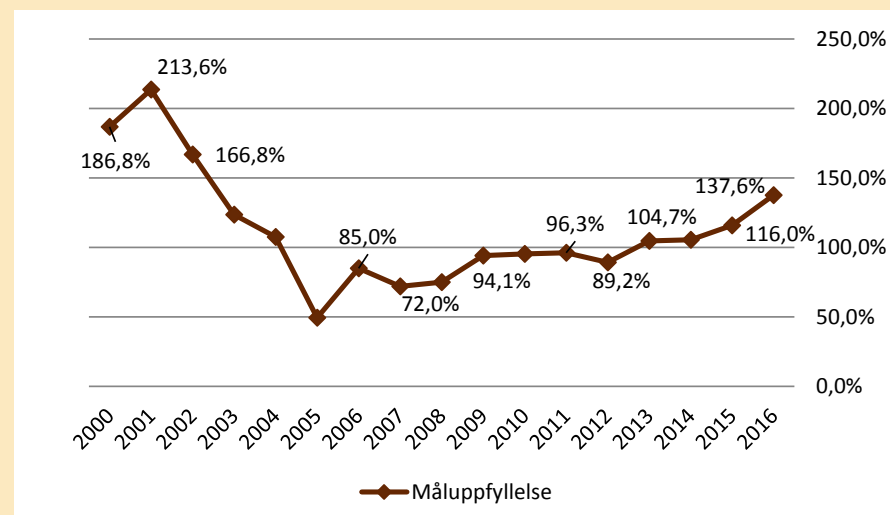
Målet är till sin natur sådant att enskilda år med stora investeringar innebär att amortering inte kan göras. Målet är därför viktigt att följa över tid då det adresserar risken att långsiktigt ha ett lågt resultat som inte klarar av att bygga upp likviditet för investeringar som behöver göras. Målet kan delvis översättas till att styra kommunens resultatnivå mot att klara en egenfinansiering av framtida investeringar över tid. För perioden 2000-2016 har kommunen egenfinansierat sina investeringar till ca 80 procent enligt diagram nedan vilket får anses som bra då stora investeringar har gjorts de sista åren. Skara kommun kommer för åren 2017 och 2018 behöva fortsätta att låna upp kapital för sin investeringsverksamhet samt medfinansieringen av E20.

Resultatet ska över tid inflationssäkra kommunens tillgångar

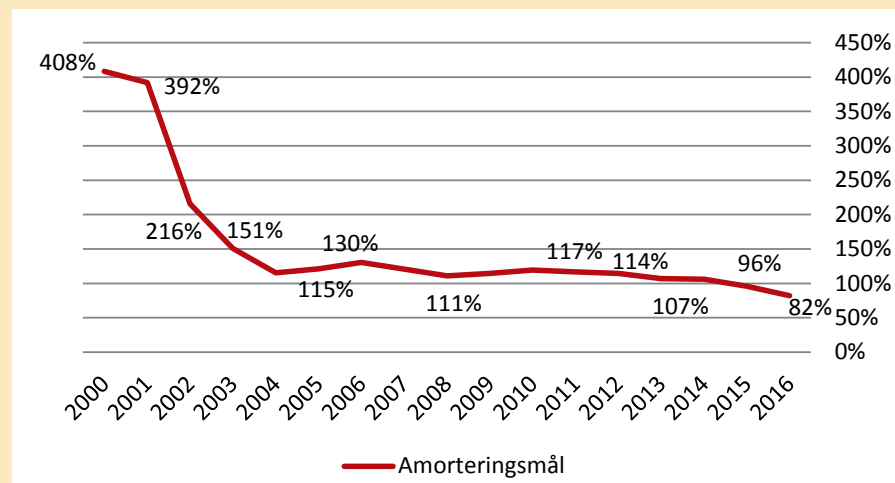
Kommentar

För att uppfylla målet om god ekonomisk hushållning i enlighet med kommunfullmäktiges beslut ska Skara kommun inflationssäkra sina materiella tillgångar samt de tillgångar som nyttjas via borgensåtagande och leasing/hyresavtal. Budgetmålet innebar att kommunen för 2016 skulle behöva nå ett resultat på ca 2 % * 870 mnkr = 17,4 mnkr då grundat på budgeten och prognosen för årets investeringar samt utökad borgensförbindelse till föreningslivet med 30,0 mnkr. Årets helårsresultat uppnår till 72,9 mnkr vilket kraftigt överträffar årets budgeterade resultatmål. Enligt styrprinciper är det viktigt att det är det ackumulerade värdet över tid av inflationssäkringen som ska vara styrande för måluppfyllelse och inte det årliga måttet vilket syns i diagram nedan. Om resultatnivån för samtliga dessa år överstiger vad som definierats som god ekonomisk hushållning för perioden år 2000-2016 så är måluppfyllelsen över 100 %. Måluppfyllelsen enligt utfall för år 2016 är 138 % och uppfyllt.

Måluppfyllelse resultatmål ackumulerat

Akkumulerad amorteringsmöjlighet

Ekonomisk översikt

Ekonomiskt resultat

Årets resultat uppgår till 72,9 mnkr, (föregående år 37,6 mnkr.) Resultatet är bättre än vad som budgetades. Resultatet uppgår till 7,4 procent (4,0 procent) av skatter och generella bidrag. Resultat efter balanskravsjustering är 69,5 mnkr då avdrag görs för uppkomna reavinster/förluster. Reservering till resultatutjämningsreserven görs med 2,0 mnkr vilket ger ett balanskravsresultat på 67,4 mnkr. Skara kommun har inga tidigare negativa balanskravsresultat att återställa.

Skara kommuns genomsnittliga resultat för åren 2000-2016 uppgår till 2,6 procent av skatter och generella bidrag vilket är en nivå som klarar om-sätta kommunens nuvarande tillgångsvolym även i framtiden. De kommunala investeringarna ökar och tillsammans med förändringen i komponentavskrivning som förbättrar resultatet men ökar investeringarna framåt så kan en högre årlig resultatnivå behövas.

Resultatnivån över tid, tillsammans med bra, stabila och effektiva verksamheter ligger till grund för kommunernas uppfyllelse av god ekonomisk hushållning. Skara kommuns måluppfyllelse tillsammans med ett effektivt nyttjande av de resurser som används i verksamheterna innebär att Skara kommun lever upp till en god ekonomisk hushållning. Nämndernas verksamheter totalt avviker från budget med 33,2 mnkr (2,9 mnkr).

Omsorgsnämnden redovisar ett resultat på 21,9 mnkr. Överskottet 2016 kan till största delen hänföras till flyktmottagande/integrationsverksamheten, 19,8 mnkr. Förklaringen ligger i större intäkter från migrationsverket än beräknat samtidigt som nämnden kunnat hålla kostnaderna nere. Ca 12 mnkr av intäkterna från migrationsverket avser föregående år relaterat att mottagandet av ensamkommande barn ökade kraftigt under hösten 2015. Omsorgsförvaltningen såväl som migrationsverket fick under hösten 2015 stora problem att hinna med det administrativa arbetet som krävdes. Det innebar att information i bokslutet 2015 saknades avseende utestående ersättning från migrationsverket. Vidare har det stora inflödet av ensamkommande barn under föregående höst avstannat under 2016. Omsorgsnämndens avtal med migrationsverket om antal platser har dock inneburit att nämnden erhållit ersättning även för tomma platser under 2016. Vidare har kostnaderna för ensamkommande barn legat lägre än ersatt dygnersättning från migrationsverket. Förklaringen är att man haft effektivt mottagande i egen regi.

Nämnden för Service och Teknik redovisar ett överskott på 2,9 mnkr. Fastighetsverksamheten har ett överskott på 0,2 mnkr, bl.a. har de akuta kostnaderna kommit in lägre än budgeterat. Gata/Parks överskott är 1,2 mnkr, relaterar bl.a. överskott för skogsvårdsverksamhet och kapitalkostnader i och med sena investeringar. Överskott inom Kost- respektive Lokalvårdsverksamheten, totalt ca 1,2 mnkr respektive 0,35 mnkr, beror i stort på att fler portioner respektive fler uppdrag har beställts jämfört med grundbeställning inom barn och utbildnings- samt omsorgens verksamheter.

Kommunstyrelsens resultat summeras till 6,9 mnkr. Oräknat överförmyndarverksamheten uppgår avvikelser till 7,1 mnkr, relaterande överskott för personalkostnader i form av bl.a. vakanser, utvecklingsmedel, samt högre intäkter än budgeterat. Avdelningen för Näringsliv och samhälle samt ansvar för Kommundirektör står för större avvikelser relaterat detta. Överförmyndarverksamheten påverkar totalen med underskott 0,2 mnkr. Större intäkter från migrationsverket relaterat återsökta ersättningar än budgeterat ingår i siffror. Ersättning för godmanskap har belastat verksamheten med dryga 4,4 mnkr 2016, mot ca 1,2 mnkr föregående år, i stort relaterat ökningen godmanskap för ensamkommande barn. Förväntad eftersläpning i utbetalningar från migrationsverket ingår i bokslutet med ca 1,6 mnkr.

Barn och utbildningsnämnden uppvisar ett underskott mot budget om 1,9 mnkr. Negativa budgetavvikelser inom nämndens områden relaterar Gymnasieverksamheten, 1,9 mnkr, där utfallet har varit ett lägre elevantal än budgeterat vilket resulterat i lägre intäkter från andra kommuner för köp av gymnasieplatser, liksom högre kostnader för köp av platser i andra kommuner. Vidare visar Gymnasiesärskolan ett underskott, 2,3 mnkr, relaterat bl.a. högre kostnader för elevassistenter i kommunens skola och vid köp av platser i andra kommuner. Även Vuxenutbildningen har högre kostnader, 1,4 mnkr jmf med budget, relaterat köp av utbildningsplatser i andra kommuner. Vidare fanns i budgetsiffran en högre förväntning på andel elever som fått uppehållstillstånd än utfallet blev 2016 vilket resulterat i lägre intäkter i form av etableringsbidrag från migrationsverket.

Utfallet hos verksamheter för Grundskola samt Förskoleklass och fritidshem uppväger till del underskottet för nämnden, då man här visar ett överskott, 1,3 mnkr, bl.a. relaterat ett större antal barn än budgeterat. Intäkter från migrationsverket har här överstigit den ökade kostnaden av fler barn. Vidare visar verksamhet för Elevhälsa överskott mot budget om 1,8 mnkr relaterat vakanser under året. Övriga verksamheter visar mindre avvikelser. Kultur- och fritidsnämnden redovisar överskott om totalt 3,1 mnkr. Överskottet är relaterat till nybyggnation av Vilanhallen samt renovering av ishallen, som ingår med 3,9 mnkr. Anläggningarna togs i bruk i september 2016, men har kompenseras med helårseffekt i budget. I övrigt redovisar Fritidsverksamheten underskott med 1,3 mnkr varav badhusverksamheten står för ett underskott med 0,9 mnkr, relaterat till lägre intäkter och högre kostnader i form av inköp än budgeterat. Färre besökare till simskolan liksom vikande intäkter i kiosk och entréavgifter till badhus är en förklaring.

Räddningsnämnden redovisar ett överskott om 0,25 mnkr. Fler insatser än vad budgeten baseras på har genererat ett underskott vad gäller personalkostnader, vilket återhämtas via överskott från kapitalkostnader och ökade automatlarmsintäkter. Efter fördelning enligt avtal innebär resultatet för Skara kommuns del en negativ avvikelse om 0,3 mnkr. Ansvar för Kommunfullmäktige visar ett överskott om 0,45 mnkr mot budget, företrädesvis relaterat lägre utfall för ersättningar än budgeterat, emedans ansvar för Revision visar ett överskott om 45 tkr mot budget.

Under finansförvaltningen redovisas skatteintäkter och generella bidrag som visar ett underskott om 1,6 mnkr jämfört med vad som förväntades i budget. Skara kommun har intäktsfört 21,1 mnkr för 2016 av det extra statsbidraget från staten för flyktingmottagandet, åren 2015-2016. (Det extra statsbidraget uppgick totalt till 42,2 mnkr varav 21,1 mnkr intäktsfördes under år 2015). Skara kommun har haft en hög andel asylsökande från 2013 och framåt som påverkat kommunens verksamheter under 2015-2016.

Finansförvaltningen i övrigt uppvisar ett överskott 2016 mot budget för övriga poster på 3,9 mnkr. Beloppet är förutom ett lägre utfall för pensionskostnader, 1,5 mnkr jmf med budget, i stort hänförligt interna poster mot nämnder såsom internränta och personalomkostnader.

Kommunens finansnetto, skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader, uppgår till 8,3 mnkr och har därmed ett utfall i stort mot budgeterade 7,9 mnkr.

Det finns för övrigt inga större engångsposter i 2016 års resultat som har påverkat utfallet. Sammanställt resultat kommunkoncernen Kommunen inklusive de kommunägda bolagen redovisar ett sammanställt resultat om 97,9 mnkr (59,7 mnkr).

Nedbrutet redovisar bolagskoncernen ett resultat efter skatt som uppgår till 28,2 mnkr (22,1 mnkr) och de kommunala bolagen redovisar var för sig följande resultat före bokslutsdispositioner och skatt.

Skara kommun förvaltnings AB, moderbolag, visar ett negativt resultat om 0,7 mnkr (-1,0 mnkr). Bolaget erhåller koncernbidrag på 11,6 mnkr för att på stämman ha möjlighet att lämna utdelning till ägaren på 5,0 mnkr.

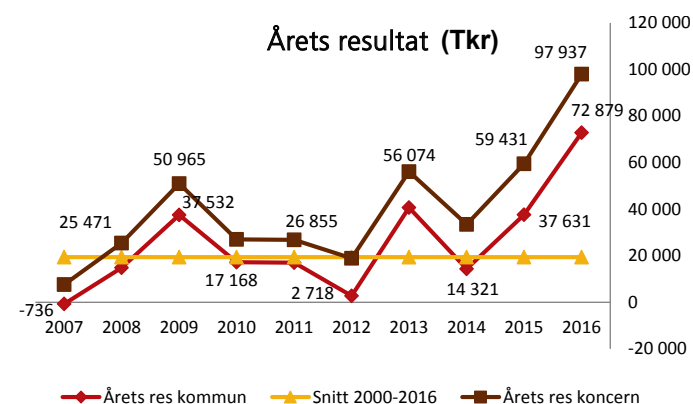
Centrumbostäder i Skara AB redovisar positivt resultat om 7,0 mnkr (5,0 mnkr). Bolaget lämnar koncernbidrag med 0,0 mnkr enligt gällande lagstiftning.

Skara Energi AB har ett resultat på 25,0 mnkr (21,4 mnkr). Bolaget lämnar koncernbidrag med 8,6 mnkr.

Näringsrådhuset Skara AB:s resultat uppgår till 4,3 mnkr (3,1 mnkr). Bolaget lämnar koncernbidrag med 3,2 mnkr.

Music Factory AB redovisar ett negativt resultat för 2016 som är 0,3 mnkr. (0 mnkr) och erhåller koncernbidrag på 0,3 mnkr.

Årets resultat

Resultat enligt balanskravsutredning

I kommunallagen regleras att kommuner inte får förbruka sin förmögenhet, det vill säga sitt egna kapital. Om kostnaderna ett år överstiger intäkterna ska det negativa resultatet regleras och det egna kapitalet återställas inom de tre närmaste verksamhetsåren. Om synnerliga skäl föreligger kan kommunfullmäktige besluta att inte reglera det negativa resultatet.

Årets balanskravsresultat före reservering till resultatutjämningsreserven år 2016 uppgår till 69,5 mnkr. Kommunen har inga tidigare underskott i

Årets resultat i förhållande till balanskravet

	Kommunen 2016	Kommunen 2015
Årets resultat enligt resultaträkning	72 879	37 631
- reducereing av samtliga realisationsvinster	-3 414	-645
+ justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0
+ justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0
+ orealiserade förluster i värdepapper	0	0
- justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	69 465	36 986
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-2 021	-6 929
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0
Balanskravsresultat	67 444	30 057

det egna kapitalet att återställa. Soliditeten inklusive ansvarsförbindelse uppgår till 13,0 procent vilket innebär att balanskravsresultatet som överstiger 1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag kan föras till resultatutjämningsreserven. Maximalt kan resultatutjämningsreserven uppgå till 5,0 procent av skatter och generella bidrag enligt kommunfullmäktiges egna riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Skara kommun avsätter 2016 2,0 mnkr till resultatutjämningsreserven och balanskravsresultatet 2016 uppgår därmed till 67,4 mnkr.

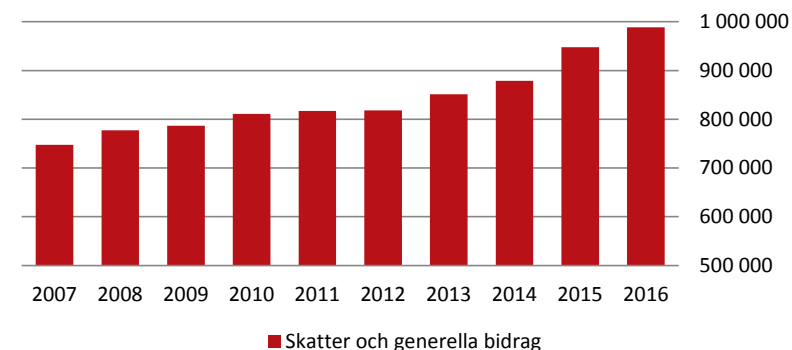
Skara kommuns resultatutjämningsreserv i det egna kapitalet uppgår därmed till 49,4 mnkr vilket motsvarar 5,0 procent av skatter och generella bidrag för år 2016.

Skatter och generella statsbidrag

Skara kommun har under 2015 erhållit 988,4 mnkr i skatter och generella statsbidrag. Detta är 9,8 mnkr mer än vad som antogs i budgetbeslutet i juni 2015, (978,6 mnkr). Jämfört med föregående år ökade skatteintäkterna med 33,7 mnkr eller 4,6 procent medan generella bidrag ökade med 6,7 mnkr eller 3,1 procent. Sammantaget ökade skatteintäkter och generella statsbidrag med 40,4 mnkr vilket motsvarar 4,3 procent. I ökningen av generella bidrag ligger periodisering av tillfälligt statsbidrag för mottagande av flyktingar om 21,1 mnkr vilket även var fallet för år 2015.

Intäktsökningen är i den nivå som krävs för att möta de årliga kostnadsökningarna för löner och inflation. Beroende på investeringstakt i kommunen så ska intäktsökningen även finansiera ökade kapitalkostnader från de investeringar som görs i befintliga och nya anläggningar. Ökningen i de generella bidragen är i stort hänförligt till det ökade invånarantalet i kommunen.

Skatter och generella statsbidrag tkr

Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader definieras som driftskostnader exklusive finansiella kostnader minus intäkter förutom skatteintäkter, generella statsbidrag och finansiella intäkter. Verksamhetens nettokostnader ska långsiktigt harmonisera och följa utvecklingen av skatteintäkter och generella bidrag för att inte kommunen ska hamna i obalans. Nyckeltalet speglar hur stor del av skatteintäkter och statsbidrag som kommunens löpande driftverksamhet tar i anspråk och vad som finns kvar för amortering, sparande eller investeringsfinansiering. Nettokostnadsförändringen mellan år 2015 och 2016 är 8,5 mnkr eller 0,9 procent. Kommunen har ökat sina verksamhetskostnader med 71,4 mnkr samtidigt som verksamhetens intäkter ökat med 65,7 mnkr. Kostnadsökningen ska belysas i relation med att de också påverkas av de årliga löneökningar samt inflationen vilket motsvarar cirka 25 mnkr i

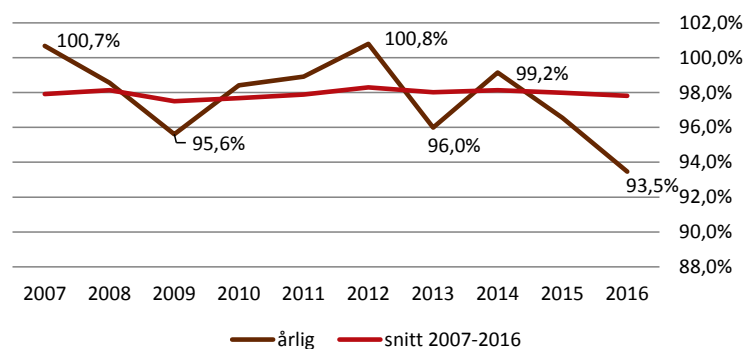
årliga kostnadsökningar. Nettokostnadernas ökning för 2016 är 32,0 mnkr lägre än ökningen av skatteintäkter och generella bidrag. Anledningen är att verksamheterna har erhållit högre riktade statsbidrag för de nyanlända flyktingar som kommunen har.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 93,5 procent (96,6 procent). Dessa bör över tid ligga runt 97-98 procent för att ge utrymme för reinvesteringar för att inte framtida konsumenter ska behöva betala för nuvarande konsumtion och nyinvesteringar. Det genomsnittliga värdet för nyckeltalet för perioden 2007-2016 uppgår till 97,8 procent vilket är i linje med en långsiktig god ekonomisk utveckling. Avskrivningar ingår i verksamhetens nettokostnader med 28,6 mnkr. Motsvarande kostnad 2015 var 25,9 mnkr. Övergång till komponentavskrivning 2015 har allt annat lika påverkat avskrivningskost-

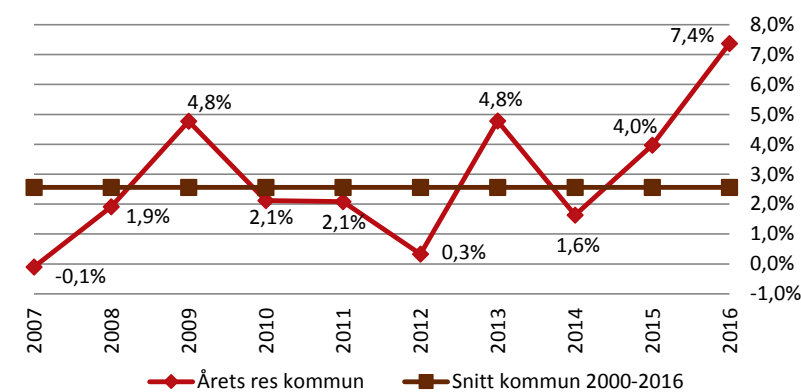
naderna nedåt med ca 6,0 mnkr. Ökningen för år 2016 kommer sig därmed även från reinvesteringar i komponenter som nya anläggningar. Avskrivningarna uppgår till 2,9 procent skatter och statsbidrag. Skara kommuns avskrivningar är i jämförelse med många andra kommuner relativt låg. En förklaring till detta är att kommunen hyr stora delar av omsorgsverksamhetens lokalbehov samt att vatten och avloppsverksamheten bedrivs i bolagsform via Skara Energi AB. Avskrivningskostnaderna har ökat från ca 21 mnkr år 2006 till nuvarande nivå och utifrån att kommunen har startat större investeringar i Viktoriaskolan (klar sommaren 2017) och ny idrottshall (klar hösten 2016) kommer dessa vara ökande under några år och beräknas vid 2018 års utgång uppgå till ca 55-60 mnkr.

Kommunens finansnetto, ränteintäkter och utdelningar minus räntekostnader är positiv och uppgår

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag

Årets resultat/skatter och bidrag

till 8,2 mnkr eller 0,8 procent av skatter och statsbidrag. Kommunen vidareutlånar till de kommunala bolagen och har erhållit 8,1 mnkr i ränteintäkt under året medan ränte- och bankkostnader uppgår till 6,2 mnkr. Kommunen har under året erhållit utdelning med 5,0 mnkr från Skara Kommun Förvaltnings AB. Ränteintäkter från övriga likvida medel uppgår till 1,3 mnkr.

Investeringar

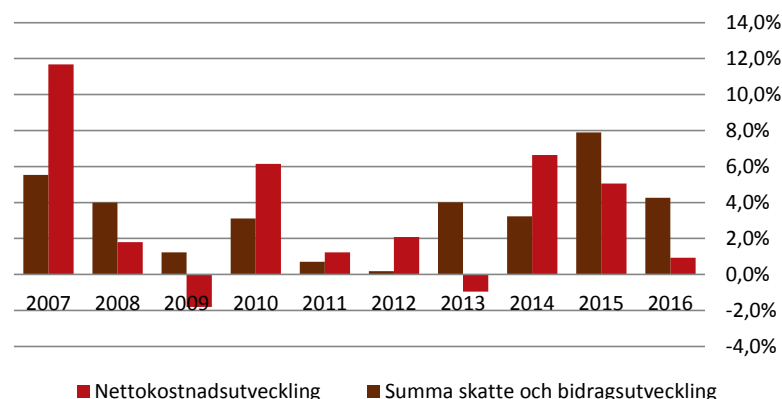
Skara kommun är förtillfället inne i en investeringsintensiv period. Kommunens nettoinvesteringar uppgick under året till 232,0 mnkr, (130,2 mnkr). De större investeringarna under 2016 bestod av pågående nybyggnation Viktoriaskolan. Viktoriaskolans totala budget är 338,0 mnkr och totalt nedlagt fram till 2016-12-31 är 240,4 mnkr varav 122,7 mnkr för året. Skolan kommer invigas sommaren 2017. Vilanhallen med 2 planer har färdigställts och

invigts under 2016 till en total kostnad på 45,0 mnkr varav 34,6 mnkr avser 2016. Renovering och ombyggnation av ishall har genomförts med ett utfall på 12,4 mnkr och nya tennisbanor har anlagt för 2,9 mnkr. Energieffektiviseringar har genomförts med 1,6 mnkr.

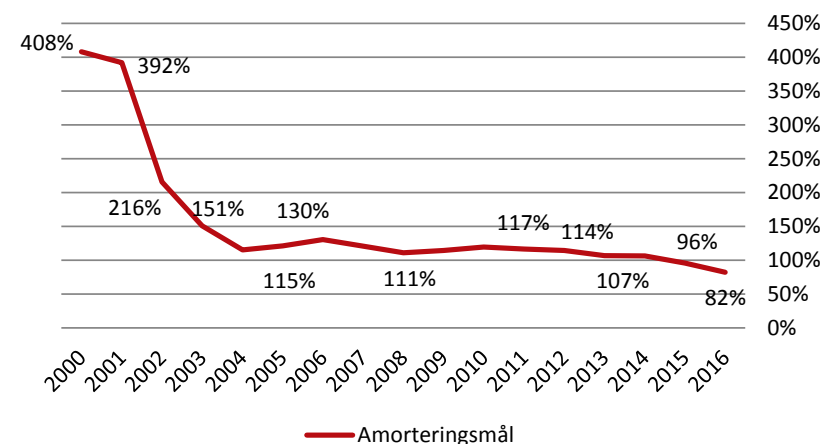
Årets investeringar för utbyte av fastighetskomponenter uppgår till 4,9 mnkr. Kommunen har investerat 17,2 mnkr i maskiner och inventarier. Skara och Götene kommun har gemensam teknisk verksamhet samt gemensam räddningstjänst vilket innebär att Skara kommun bär investeringskostnaden för samtliga maskiner och inventarier som berör nämnderna förutom byggnadsinventarier. Från och med 2017 samverkar även Falköping och Tidaholm i en gemensam nämnd för samhällsskydd där räddningstjänsten ingår. Investeringarna i lös egendom för denna nämnd görs framöver av Falköpings kommun.

Självfinansieringen eller skattefinansieringsgraden (resultat + avskrivningar / nettoinvesteringar) av investeringarna uppgår för året till 44,0 procent (48,0 procent). Ackumulerad självfinansiering för perioden 2000-2016 uppgår till 82,0 procent (96,0 procent) vilket innebär att kommunen inte helt har finansierat sina investeringar de sista 16 åren med egna resultatöverskott. 2016 har kommunen tagit upp egna lån om 105,0 mnkr. Kommunen kommer under 2017-2018 uppta ytterligare lån för att finansiera pågående och kommande större investeringar såsom Viktoriaskolan, Djäknehuset, medfinansiering av utbyggnad av Europaväg 20 och renovering/ombyggnad av fastigheter. Investeringsvolymen för året i förhållande till kommunens bruttokostnader är 15,9 procent (10,2 procent). Det är viktigt att se investeringsnivåer över tiden då större investeringar påverkar enskilda år kraftigt. investeringarnas andel av skatter och bidrag för året är 23,5 procent (13,9 procent).

Procentuell utveckling

Akkumulerad amorteringsmöjlighet

Likviditet

Balanslikviditeten beskriver betalningsberedskapen på kort sikt. Om måttet är 100 procent innebär det att omsättningstillgångarna är lika stora som de kortfristiga skulderna. Balanslikviditeten är samma som år 2015 och uppgår till 81 procent även år 2016. Likvida medel har ökat med 12,1 mnkr till 123,3 mnkr vid årets utgång. Skara kommunkoncern har utöver de likvida medlen tillgång till en outnyttjad checkkredit på 80,0 mnkr. Räknas kreditutrymme in uppgår balanslikviditeten till 106 procent 2016, från 109 procent året innan. Den kortfristiga betalningsberedskapen bedöms som tillfredsställande.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Måttet visar hur stor andel av kommunens tillgångar som finansierats av eget kapital. En soliditet på 100 procent inne-

bär alltså att kommunen finansierat samtliga sina tillgångar med skattemedel. Skara kommun har en soliditet 2016 på 40,0 procent (42,0 procent) vilket är en nedgång med 2,0 procentenheter från föregående år. Förändringen är hänförlig en hög investeringstakt med nyupplåning. Kommunens tillgångar har ökat med 253,4 mnkr eller 21,0 procent under året och det egna kapitalet har ökat med 72,9 mnkr eller 14,3 procent. Soliditeten inkl. ansvarsförbindelsen för pensioner uppgår till 13,0 procent (8,0 procent). Ökningen är relaterad till att ansvarsförbindelsen för framtida pensioner minskat under 2016. Soliditeten är det mått som finns fastställt i de nya lagkriterier som avgör hur mycket av årets resultat som kan avsättas till resultatreserven. Skara kommun kan med en positiv soliditet sätta av den del av resultatet upp till vad kommunfullmäktiges riktlinjer om maxbeloppet av 5,0 procent av årets skatter och generella bidrag. Beloppet att lägga till resultatutjämningsreserven uppgår därmed till ca 2,0 mnkr.

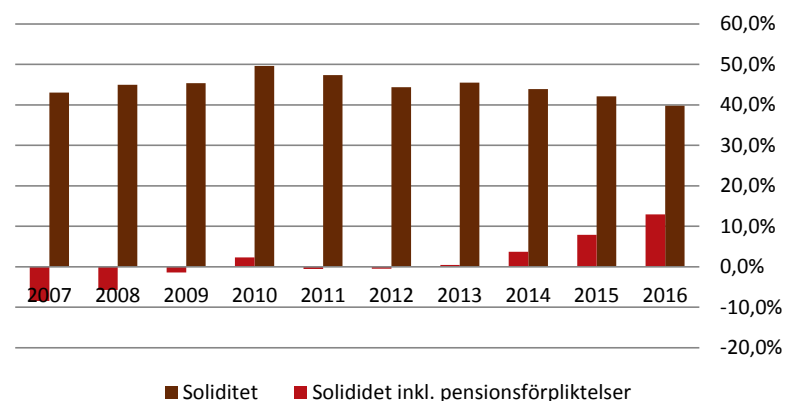
Långfristiga skulder och utlåning

Skara kommun är internbank för hela kommunkoncernen. Kommunkoncernens långfristiga skulder har under året ökat med 140 mnkr till 483 mnkr. Kommunen har placerat 479 mnkr av dessa skulder hos Kommuninvest i Sverige AB. Övrig långfristig skuld avser investeringsbidrag som skrivs av i linje med underliggande tillgång samt leasingkulld.

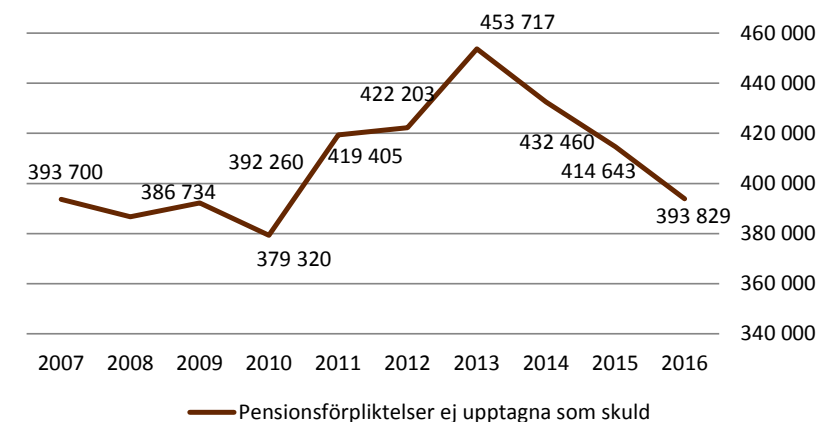
Kommunen vidareutlånar medel till de kommunala bolagen och de långfristiga fordringarna på koncernbolagen uppgår till 373 mnkr medan Skara kommun har lån om 110 mnkr.

Skara energi AB har amorterat 20 mnkr till kommunen under året och har vid årets utgång en skuld till kommunen som uppgår till 142,5 mnkr.

Soliditet %

Pensionsförpliktelser (Tkr)

Skara Energi har de sista 5 åren amorterat 72,0 mnkr. Centrumbostäder i Skara AB har tagit upp 25,0 mnkr i nya lån under 2016 och har därmed en skuld till kommunen som uppgår till 176,0 mnkr. De sista 5 åren har Centrumbostäder i Skara AB ökat sin låneskuld med 80 mnkr.

Kommunen har via avtal en skuld till Skaraborgs kommunalförbund för medfinansiering av kommande ombyggnad av Europaväg 20 på 57,0 mnkr. En avsättning på beloppet är gjort och kostnadsaktivering gjordes från och med år 2015. Likvidreglering kommer troligt att ske mellan 2018 och 2020 då ombyggnation förväntas starta.

Låneportföljstruktur

	Kapitalförfall		Ränteförfall	
	mnkr	%	mnkr	%
förfall inom 1 år	112,5	24	272,5	57
förfall inom 1-3 år	136	28	76	16
förfall inom 3-5 år	195	41	95	20
förfall inom 5-10 år	35	7	35	7
Summa	478,5	100	478,5	100

Låneportföljens genomsnittliga kapitalbindningstid till förfall uppgår till 2,8 år.

Låneportföljens genomsnittliga räntebindningstid till förfall uppgår till 1,6 år.

Låneportföljens genomsnittliga räntekostnad för 2016 uppgick till 1,5%.

Nämndernas prognossäkerhet

Ett mått som visar på hur ekonomistyrningen i kommunen bidrar till god kontroll är prognossäkerheten. En god prognossäkerhet innebär att kommunen lättare kan anpassa sig efter förändrade förutsättningar under året.

Budgetföljsamhet är ett annat mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör teoretiskt ligga så nära noll som möjligt. Prognosavvikelsen för driftsredovisningen uppgick till 2,5 procent, (överskattning av omslutning i augustiprognos jämfört med årets slutliga nettokostnadsomslutning). Jämfört med augustiprognos underskattades årets resultat då nämndernas sammantagna slutliga resultat i bokslutet visade ett överskott mot budget med motsvarande 3,5 procent.

I tabellen görs jämförelse mellan kommunens prognos för helåret enligt delårsrapport och det slutliga utfallet för året.

Kommunalskatt

Kommunalskatten ger en bild av vilken möjlighet kommunen har att påverka sina intäkter. En låg kommunalskatt ger ett större utrymme för att hantera stora och långsiktiga svängningar i verksamheten och ekonomin. Kommunens nivå på skattesats kan också användas som en indikation på huruvida kommunen bedrivs på ett effektivt sätt genom att ställa verksamhetens omfattning, kvalitet och resultat mot använda resurser.

Nämndernas prognossäkerhet

Driftsredovisning Tkr	Prognos augusti	Bokslut 2016	Avvikelse 2016
Revision	-991	-946	45
Valnämnd	0	0	0
Kommunfullmäktige	-2 371	-1 923	448
Kommunstyrelse	-70 404	-67 277	3 127
Barn- och utbildningsnämnd	-401 307	-403 188	-1 881
Omsorgsnämnd	-385 482	-363 617	21 865
Kultur- och fritidsnämnd	-44 827	-45 366	-539
Miljö- och byggnadsnämnd	-433	-347	86
Räddningsnämnd	-14 954	-15 259	-305
Nämnd för service och teknik	-24 368	-23 299	1 069
	-945 137	-921 222	23 915

I tabellen görs jämförelse mellan kommunens prognos för helåret i delårsrapport och det slutliga utfallet för året.

Skara kommuns skattesats 2016 har uppgått till 21,10 skattekrone, en oförändrad nivå jämfört med 2015. Utöver den kommunala inkomstskatten betalas även en regionsskatt som varit 11,48 skattekrone vilket summerar till 32,58 skattekrone. Vid jämförelse av skattesats till kommun med ovägda genomsnittliga skattenivåer för kommungrupper utifrån invånarantal, kommungruppsindelning tätbefolkad region samt med riket i stort har Skara haft cirka 55 öre lägre skatteuttag för 2016.

Vid jämförelse med Skaraborgskommuner så är det ovägda genomsnittet för Skaraborgskommunerna för 2016, 21,44 skattekrone vilket är 33 öre över Skara kommuns skattesats.

Framtida ekonomiska utmaningar

Den demografiska utvecklingen med fler äldre invånare kommer inom kort att påverka Skaras omsorgsverksamhet. Antalet äldre ökar och därmed konsumeras mer verksamhet som ska finansieras. Den stora förändringen kommer ske mellan åren 2020-2030 då Skaras invånare över 80 år prognostiseras öka med närmare 500 personer eller femtio procentig ökning från nuläget. Detta innebär i praktiken att 50-60 nya platser inom särskilda boenden behöver tillskapas fram till 2030 samt att en stor del av dessa invånare kommer beviljas hemvårdsinsatser. Den ekonomiska påverkan är osäker men kan komma att summeras upp mot 60-70 miljoner kronor i dagens penningvärde. Därutöver ökar också elevunderlaget vilket genererar en ökad kostnadsbild även för Barn- och utbildningsverksamheten.

Samtidigt förväntas invånarna ställa allt större krav gällande tillgänglighet och kvalitativt innehåll inom verksamheterna. Denna trend har varit stark under lång tid vilket ökat kommunernas kostnader mer än vad som är demografiskt betingat. Ett steg att möta denna utmaning finns inom den tekniska utvecklingen samt att tydligare definiera det kommunala uppdragets omfattning. Att utveckla olika samverkansformer mellan kommuner men också med andra organisationer kommer att vara viktiga för att nå framgång i att trygga framtidens välfärd. Skara kommun investerar i framtidens välfärd genom att ersätta två skolor med en ny modern skola. Moderniseringar har även gjorts på andra skolor tidigare och de flesta bedöms ha ett relativt gott skick. En idrottshall med 2 planer har uppförts och invigts 2016 för föreningslivet som tillsammans med tidigare satsning på konstgräs och investering

i ett ungdomens hus ger en god grund för en aktiv fritid i alla åldrar. Vidare har ishallen renoverats och byggts till samt nya tennisbanor anlagts under 2016. Kommande investeringar i närtid riktar sig framförallt mot äldreboenden men också mot vanligt boende då det råder bostadsbrist i kommunen. En översyn av den framtida skolverksamheten kommer också ge underlag för att se vilka eventuella investeringsbehov som finns inom förskoleverksamheten. Utvecklingen med större investeringsverksamhet delas med många andra kommuner i Sverige då de hänger ihop med den historiska utbyggnaden av välfärden samt demografiutvecklingen. Skara kommun har de sista åren haft goda resultat vilket har inneburit att man inte behövt låna lika mycket som planerats vilket ger ett utökat utrymme för verksamheten och lägre finansiell risk i framtiden.

Pensionsåtagande

Belopp Tkr	Värde	Värde	Värde
	2016-12-31	2015-12-31	2014-12-31
Pensionsförpliktelser i balansräkning	20 630	20 630	8 544
Pensionsförpliktelser som ansvarsförbindelse	393 829	414 643	432 460
Summa pensionsförpliktelser inkl. löneskatt	414 459	435 273	441 004
Finansiella penionstillgångar	0	0	0
Återlånade medel (ej finansierade pensionsförpliktelser)	414 459	435 273	441 004
Summa	414 459	435 273	441 004

Borgensåtaganden

Borgensförbindelser	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Riksb Koop. hyresrätter Skara Äldreheim ek.för.	118 717	98 397
Stiftelsen Skara skolscen	4 780	4 900
Föreningar	26 235	30 863
Kommunalt förlustansvar för egna hem	205	277
Summa borgensförbindelser	149 937	134 437

Skara kommun har under 2016 tagit beslut att gå i borgen för Skaraortens ryttarförening för uppförande av ridhusanläggningar. Borgensåtagandet uppgår till 30,0 mnkr men då föreningen lyfter lånet först under 2017 finns detta åtagande inte redovisat i 2016 års borgensförbindelser.

Känslighetsanalys

Faktor	Konsekvens (mnkr)
Ränteförändring 1%	2,7
Löneförändring 1%	8,2
Verksamhetens kostnader 1%	13,7
Förändrad utdebitering 1 kr	39
10 heltidstjänster	4,7
befolkningsutveckling 100 invånare	4,8

Personalredovisning

Personalstruktur

Förvaltning	Anst. form	2016	2015	2014
Kommunledningskontor	Tillsvidare	60	59	32
	Tidsbegr. anst. <3 mån	9	6	1
	Delsumma	69	65	33
Kultur- och fritidsförvaltning	Tillsvidare	33	32	30
	Tidsbegr. anst. <3 mån	3	4	4
	Delsumma	36	36	34
Samhällsbyggnadsförvaltning	Tillsvidare		0	21
	Tidsbegr. anst. <3 mån		0	1
	Delsumma		0	22
Barn- och utbildningsförvaltning	Tillsvidare	591	568	562
	Tidsbegr. anst. <3 mån	111	67	69
	Delsumma	702	635	631
Omsorgsförvaltning	Tillsvidare	741	709	658
	Tidsbegr. anst. <3 mån	34	36	36
	Delsumma	775	745	694
Räddningstjänst	Tillsvidare	18	17	17
	Tidsbegr. anst. <3 mån	2	1	0
	Delsumma	20	18	17
Förvaltning för Service och Teknik	Tillsvidare	198	202	202
	Tidsbegr. anst. <3 mån	12	12	9
	Delsumma	210	214	211
Kommunen	Tillsvidare	1 641	1 587	1 522
	Tidsbegr. anst. <3 mån	171	126	120
	Delsumma	1 812	1 713	1 642

Anställda fördelade på anställningsform och kön

Förvaltning	Anst. form	Andel kvinnor %	Andel män %	Totalt antal
Kommunledningskontor	Tillsvidare	65	35	60
	Tidsbegr. anst. <3 mån	89	11	9
Kultur- och fritidsförvaltning	Tillsvidare	67	33	33
	Tidsbegr. anst. <3 mån	33	67	3
Barn- och utbildningsförvaltning	Tillsvidare	81	19	592
	Tidsbegr. anst. <3 mån	64	36	111
Omsorgsförvaltning	Tillsvidare	89	11	741
	Tidsbegr. anst. <3 mån	76	24	34
Räddningstjänst	Tillsvidare	11	89	18
	Tidsbegr. anst. <3 mån	50	50	2
Förvaltning för Service och Teknik	Tillsvidare	69	31	198
	Tidsbegr. anst. <3 mån	67	33	12
Kommunen	Tillsvidare	81	19	1642
	Tidsbegr. anst. <3 mån	82	18	170

Kommunen är fortfarande en kraftigt kvinnodominerad arbetsplats även om andelen kvinnor har minskat något från föregående år. 2016 är andelen kvinnor och män 81 procent respektive 19 procent jämfört med 2015 då relationen kvinnor/män var 83 respektive 17 procent. Flest män har anställts inom omsorgsförvaltningen där antalet ökat med 17 personer tätt följt av barn- och utbildning där antalet ökat med 16 personer.

Totalt har antalet personer ökat med 99 medarbetare inom kommunen från föregående år. Det är främst inom Barn- och utbildningsförvaltningen samt Omsorgsförvaltningen som ökningen har skett. Inom hemvården och IFO har tillsvidareanställningar använts istället för vikariat då vakanserna uppkommit på grund av långtidsjukskrivningar, tjänstledighet för studier osv. Detta är en av flera åtgärder för att hantera omfattande rekryteringsproblem. Inom särskilt boende pågår ett projekt för att minska antalet timanställningar och därmed har bemanningen utökats. På sjuksköterskeenheter har det tidigare funnits flera vakanser men nu har dessa äntligen kunnat återbesättas. Ökningen av tillsvidareanställd personal inom Avdelningen för funktionshinder beror på att nya ärenden tillkommit inom personlig assistans. Inom förskolan har det rekryterats fler medarbetare med anledning av ett ökat barnantal vilket i sin tur ställt krav på en helt ny avdelning. Även inom Introduktionsprogrammet (IM), Svenska för invandrare (SFI) samt modersmålslärares har fler tillsvidareanställda rekryterats under året. Anledningen till detta är det ökande invånarantalet.

Heltid / deltid och sysselsättningsgrad - antal

		2016	2015	2014
Heltid	Kvinnor	1080	1004	952
	Män	323	285	251
Deltid	Kvinnor	373	397	407
	Män	36	27	32
Snitt SSgrad %	Kvinnor	94,7	94	93,6
	Män	96,5	97,4	97,4

Kommunen arbetar med att införa arbetstidsmodeller med större möjlighet att anpassa arbetstiden efter brukarnas behov och ge medarbetaren möjlighet att påverka sig egen arbetstid. Årsarbetstid blir en allt vanligare modell på arbetsplatserna. Under 2016 har förbundsområde Allmän kommunal verksamhet (Vision, SSR och Ledarna) samt flera förbund inom akademikeralliansen (DIK, SI, JUSEK osv) tecknat ett ramavtal kring årsarbetstid som respektive enhet/förvaltning nu ansluter sig till. Under 2016 har det också påbörjats en process med Kommunal där parterna tillsammans arbetar fram ett ramavtal kring årsarbetstid som avses gälla hela omsorgens verksamhet.

Andelen medarbetare med heltidsanställning fortsätter att öka och ligger nu på 78% jämfört med 2015 då det var 75%. Det blir alltså allt vanligare med heltidsanställning bland våra medarbetare.

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden fortsätter därmed också att öka. För 2016 är siffran 95,1 procent jämfört med 94,7 procent 2015. Intressant att notera är att männens sysselsättningsgrad, som fortsatt är något högre än kvinnornas, har minskat något från föregående år. Det är alltså kvinnors sysselsättningsgrad som ökat under 2016

Åldersstruktur

	2016	2015	2014
- 29	262	207	166
30 - 39	359	330	312
40 - 49	451	467	460
50 - 59	519	495	474
60 -	221	214	228

Antalet anställda har ökat i åldersintervallet 20-39 år och minskat i åldersintervallet 40 år och uppåt. Den största ökningen har skett avseende anställda mellan 20-29 år- en ökning med 2,3 procent. Den största minskningen har skett för anställda mellan 40-49 år som minskat med 2,4 procentenheter. Detta är genomgående för samtliga förvaltningar. En anledning till personalrörligheten i åldersgruppen 40-49 år kan vara att de har arbetat ett antal år i samma organisation och därför önskar utvecklas och söker sig till en ny arbetsgivare.

Åldersfördelning per förvaltning, antal

Förvaltning	- 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 -
Kommunledningskontor	6	16	20	16	11
Kultur- och fritidsförvaltning	6	7	7	11	5
Barn- och utbildningsförvaltning	89	146	186	192	81
Omsorgsförvaltning	140	153	197	206	81
Räddningstjänst	1	5	5	4	5
Förvaltning för Service och Teknik	20	32	36	84	38
Kommunen	262	359	451	519	221

Antalet anställda har ökat i åldersintervallet 20-39 år och minskat i åldersintervallet 40 år och uppåt. Den största ökningen har skett avseende anställda mellan 20-29 år- en ökning med 2,3 procent. Den största minskningen har skett för anställda mellan 40-49 år som minskat med 2,4 procentenheter. Detta är genomgående för samtliga förvaltningar. En anledning till personalrörligheten i åldersgruppen 40-49 år kan vara att de har arbetat ett antal år i samma organisation och därför önskar utvecklas och söker sig till en ny arbetsgivare

Personalkostnadsutveckling

Jämställdhet, medianlöneläge inom större yrkesgrupper

Yrkesgrupp	Kvinnor	Män	Samtliga
Samtliga	26 400	28 550	26 579
Gymnasielärare	36 450	34 700	35 500
Grundskollärare 4 - 9	36 000	35 600	36 000
Grundskollärare 1 - 7	30 900	30 250	30 900
Undersköterska	24 900	24 300	24 900
Förskollärare	28 000		27 950

Medianlön månadsanställda, MIA

Vad gäller undersköterskor har löneskillnaden förändrats från att tidigare vara till kvinnornas nackdel till att nu vara till kvinnornas fördel. Löneskillnaden handlar troligen om att manliga medarbetare i det högre lönespannet slutat. Kommunals avtal medförde också att det blev en större lönespridning i yrkesgruppen.

Avseende grundskollärare, ämneslärare 7-9 och gymnasielärare allmänna ämnen har löneskillnaderna påverkats av personalomsättning pga. pensionsavgångar och utökad personalstab pga. demografiska förändringar. Svårigheter att rekrytera gör att lönerna trycks uppåt.

En fördjupad lönekartläggning genomfördes 2015 och i den konstaterades det att det inte finns några osakliga löneskillnader i Skara kommun. En ny kartläggning kommer att genomföras efter löneöversynen 2017.

Framtida rekrytering/pensionsavgångar

Framtida pensionsavgångar per förvaltning (antal)

Förvaltning	2017	2018	2019	2020	2021
Kommunledningskontor	1	1	4	1	1
Kultur- och fritidsförvaltning	0	0	0	1	1
Barn- och utbildningsförvaltning	1	5	8	13	16
Omsorgsförvaltning	2	3	16	14	10
Räddningstjänst	0	0	0	0	0
Förvaltning för Service och Teknik	0	0	4	8	3
Kommunen totalt	4	9	32	36	31

Pensionsavgångar per förvaltning (antal tillsvidareanställda som fyller 67 respektive år)

Sammanfattning rekrytering/pensionsavgångar

Under perioden 2017-2021 kommer ett hundratal medarbetare att lämna kommunen på grund av pensionsavgångar, det motsvarar 6,8 procent:

Chefer: 7 st

Administratörer/handläggare: 12 st

Socialt arbete: 2 st

Handledare, stödass mm: 3 st

Vårdpersonal: 23 st

Sjuksköterskor, disktriktsjusköterskor: 3 st

Arbetsterapeuter: 1 st

Pedagogisk personal skola: 23 st

Pedagogisk personal förskola/barnskötare/dagbarnvårdare: 14 st

Ingenjörer: 2 st

Teknisk personal: 2 st

Måltidspersonal: 4 st

Lokalvårdare: 4 st.

Ett flertal yrken är bristkompetenser, till exempel ingenjörer, pedagogisk personal, sjuksköterskor, socialsekreterare samt chefer. Vad gäller ingenjörer är konkurrensen från den privata marknaden stor och när det gäller övriga bristyrken är det framförallt konkurrens mellan offentliga arbetsgivare som påverkar.

Arbetsmiljö

Total sjukfrånvaro av ordinarie arbetstid

	2016	2015	2014
Kvinnor	8,8	7,9	7,9
Män	4,0	3,9	3,8
Totalt	7,8	7,1	7,1
Varav sjukfrånvaro överstigande 60 dagar	44,2	43,1	48,2

Åldersgruppsindelad sjukfrånvaro i timmar utifrån sammanlagd ordinarie arbetstid i timmar

Ålder	2016	2015	2014
- 29	5,5	4,8	4,8
30 - 49	6,8	6,2	6,4
50 -	9,8	8,8	8,4

Som för de flesta till Skara kringliggande kommuner har sjukfrånvaron ökat under 2016. Samtliga förvaltningar visar på en stigande sjukfrånvaro, den allra högsta sjukfrånvaron finns inom omsorgsförvaltningen, service och teknik samt kultur och fritidsförvaltningen. Kvinnor har dubbelt så hög sjukfrånvaro som män både totalt i kommunen och på samtliga förvaltningar. En av förklaringarna är att kvinnor dominerar i de yrken som innebär fysiskt tungt arbete samt i så kallade kontaktyrken där risk för smitta är störst. Frånvaron är, likt föregående år, störst i åldersgruppen 50- år.

Orsakerna till frånvaron är komplex. Enligt statistik från Hållbart yrkesliv uppgår andelen med psykiska sjukdomar till 47 procent och andelen med diagnos muskel- och skelettsjukdomar till 25 procent hos Skara kommun som arbetsgivare. Sjukfrånvaro

på grund av psykisk ohälsa beror sällan enbart på arbetsmiljön utan privatliv, arbetssituation och egna förmågor och förutsättningar spelar ofta in. Sjukfrånvaron kan också hänga ihop med svårigheter att rekrytera personal med rätt kompetens. Detta skapar en ökad stress och arbetsbelastning och ökade behov av att arbeta utöver ordinarie arbetstid.

Företagshälsovård

2016-01-01 blev Avonona kommunens samarbetspartner kring företagshälsovård. Under året har det totalt köpts insatser från Avonova för 719 tkr fördelet på följande kategorier:

Frisk: Kategorin frisk innehåller tjänster inom hälso-utveckling och organisations- och karriärutveckling, exempelvis hälsoprofilbedömningar, utbildningar och föreläsningar. Inom detta område har insatser köpts till en kostnad av 51 tkr. Jämfört med föregående år har kostnaden för dessa tjänster mer än halverats. En betydande orsak till detta är att det tidigare år gjorts satsningar på balansprofiler för all personal och som nu bara behöver erbjudas nyanställda. Slutarökagrupp och hälsogrupp har avslutats. Flera tidigare aktiviteter har ersatts av ett utökat utbud av friskvårdsinsatser.

Risk: Med kategorin risk menas tjänster inom arbetsmiljöutveckling exempelvis arbetsmiljöbedömningar, kartläggningar, samtalsstöd, konflikthantering och lagstadgade undersökningar. Inom området har insatser köpts till en kostnad av 458 tkr. Även kostnaden för denna kategori har nästan halverats men är fortfarande det område där förvaltningarna behöver mest stöd. Det är främst samtalsstöd, hälsosamtal samt lagstadgade undersökningar som är

vanligast förekommande. Omsorgsförvaltningen och Räddningstjänsten är de som utnyttjar dessa tjänster mest, här förekommer bland annat flest lagstadgade undersökningar.

Sjuk: Kategorin innebär tjänster inom hälsa och rehabilitering. Exempel på detta är läkarkonsultation, rehabiliteringsmöten, provtagning och rådgivning. Kostnaden för dessa tjänster uppgår under 2016 till 210 tkr. "Sjuk" är den kategori som ökat något jämfört med tidigare år kostnadsmässigt. Dessa typer av tjänster är mest frekvent utnyttjade inom omsorgsförvaltningen.

Totalt sett är de vanligast nyttjade tjänsterna följande:
- Samtalsstöd - Rehabilitering - Hälsosamtal - Lagstadgad undersökning - Rök och Kemykning

Särskilda avtal

Tre förvaltningschefer har i förmånsbil. I övrigt är den möjligheten nu avvecklad.

Samtliga chefer i kommundirektörens ledningsgrupp erbjuds lönevaxling och alternativa lösningar inom den förmånsbaserade delen av pensionsavtalet. Dessa lösningar är helt inom ramen för gällande pensionsavtal och kan även komma övriga anställda till del.

Ekonomisk redovisning kommun och sammanställda räkenskaper

Resultaträkning

Tkr		Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	Not	2016	2015	2016	2015
Verksamhetens intäkter	1	470 598	404 903	657 974	583 997
Verksamhetens kostnader	2	-1 365 765	-1 294 361	-1 478 904	-1 404 515
Avskrivningar		-28 608	-25 851	-59 195	-54 762
Verksamhetens nettokostnader		-923 775	-915 309	-880 125	-875 280
Skatteintäkter	3	767 721	734 025	767 721	734 025
Generellt statsbidrag	4	220 681	213 953	220 681	213 953
Finansiella intäkter	5	14 500	13 194	3 186	1 630
Finansiella kostnader	6	-6 248	-8 232	-6 237	-8 157
Resultat före extraord. poster		72 879	37 631	105 226	66 171
Skatt		0	0	-7 289	-6 740
Årets resultat	7	72 879	37 631	97 937	59 431

Balansräkning

Tkr		Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	Not	2016	2015	2016	2015
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten		0	0	590	826
Utsläppsrätter		0	0	2 241	2 117
Immateriella anläggningstillgångar		0	0	2 831	2 943
Materiella tillgångar					
Mark, fastigheter och anläggningar	8	695 360	499 819	989 377	777 065
Maskiner och inventarier	9	49 404	40 948	301 792	300 352
Summa materiella anläggningstillgångar		744 764	540 767	1 291 169	1 077 417
Finansiella anläggningstillgångar					
Aktier och andelar	10	25 510	21 478	39 517	28 358
Långfristig utlåning	11	380 590	365 041	7 590	7 041
Bidrag till statlig infrastruktur	12	54 123	56 412	54 123	56 412
Summa finansiella anläggningstillgångar		460 223	442 931	101 230	91 811
Summa Anläggningstillgångar		1 204 987	983 698	1 395 230	1 172 171
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager, exploatering	13	5 359	27 287	7 446	30 760
Kortfristiga fordringar	14	131 167	89 294	241 358	162 507
Likvida medel	15	123 328	111 199	123 336	111 203
Summa Omsättningstillgångar		259 854	227 780	372 140	304 470
Summa Tillgångar		1 464 841	1 211 478	1 767 370	1 476 641

Tkr		Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	Not	2016	2015	2016	2015
Eget Kapital, Avsättningar och skulder					
Eget kapital	16	460 607	424 997	652 017	594 605
Årets resultat		72 879	37 631	97 937	59 431
Resultatutjämningsreserv		49 420	47 399	49 420	47 399
Summa Eget kapital		582 906	510 027	799 374	701 435
Avsättningar					
Pensionsåtagande	17	19 502	20 630	19 502	20 630
Uppskjuten skatteskuld		0	0	43 650	40 103
Andra avsättningar	18	58 565	57 000	58 565	57 000
Summa Avsättningar		78 067	77 630	121 717	117 733
Skulder					
Långfristiga skulder	19	482 844	342 572	482 844	342 572
Kortfristiga skulder	20	321 024	281 249	363 435	314 901
Summa Skulder		803 867	623 821	846 279	657 473
Summa Eget kapital, Avsättningar och Skulder		1 464 841	1 211 478	1 767 370	1 476 641

Borgen och övriga ansvarsförbindelser

Panter, borgen och ansvarsförbindelser		Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	Not	2016	2015	2016	2015
Panter		0	0	0	0
Pensionsförpliktelser ej upptagna som skuld	21	393 829	414 643	393 829	414 643
Borgensåtagande	21	149 938	134 437	149 938	134 437
Leasing	22	13 478	15 159	13 898	16 019
Garanti		5 300	5 635	5 300	5 635
Summa panter och ansvarsförbindelser		562 545	569 874	562 965	570 734

Kassaflödesanalys

Tkr		Kommun	Kommun	Koncern	Koncern
	Not	2016	2015	2016	2015
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		72 879	37 631	97 937	59 431
Justering för av- och nedskrivningar	23	28 608	25 851	59 195	54 762
Justering för övriga ej likviditetspåverkande men resultatpåverkande poster	24	-18 096	13 348	-15 036	18 422
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		83 391	76 830	142 096	132 615
Förändringar i rörelsekapital					
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-41 872	6 119	-78 851	10 818
Ökning/minskning förråd, varulager och exploateringsstillgångar		21 928	231	23 314	-54
Ökning/minskning kortfristiga skulder		39 774	43 883	48 531	38 068
Kassaflöde från den löpande verksamheten		103 221	127 063	135 090	181 447
Investeringsverksamheten					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	25	-214 766	-131 794	-256 172	-156 918
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	26	2 984	645	4 560	2 559
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		0	0	-124	-1 132
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-4 033	-8 000	-10 964	-8 142
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	27	0	0	20	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-215 815	-139 149	-262 680	-163 633
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån		150 680	71 701	150 680	71 701
Amortering av skuld		-10 408	-30 164	-10 408	-30 164
Ökning/minskning långfristiga fordringar	28	-15 549	29 287	-549	-713
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		124 723	70 824	139 723	40 824
Årets kassaflöde		12 129	58 738	12 133	58 638
Likvida medel vid årets början		111 199	52 461	111 203	52 565
Likvida medel vid årets slut		123 328	111 199	123 336	111 203

Driftsredovisning

Tkr	Budget 2016	Bokslut 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015
Kommunfullmäktige	-2 371	-1 923	448	-1 948
Revision	-991	-946	45	-1 019
Valnämnd	0	0	0	-13
Kommunstyrelsen	-74 204	67 277	6 928	-67 271
Barn- och utbildningsnämnd	-401 307	-403 188	-1 881	-386 294
Omsorgsnämnd	-385 481	-363 617	21 864	-376 624
Kultur- och fritidsnämnd	-48 469	-45 366	3 103	-36 748
Miljö- och byggnadsnämnd	-383	-347	36	-417
Räddningsnämnd	-14 953	-15 258	-305	-14 871
Nämnden för service och teknik	-26 268	-23 299	2 969	-15 473
Summa nämnder	-954 428	-921 221	33 207	-900 678
Finansförvaltning				
Pensionskostnad blandmodellen	-21 000	-19 505	1 495	-33 216
Lönejusteringsmedel	0	0	0	0
Differens PO-pålägg	0	1 390	1 390	-437
Justering kapitalkostnad	14 500	15 580	1 080	14 133
Övriga poster	0	-20	-20	4 889
Verksamhetens nettokostnader	-960 928	-923 776	37 152	-915 309
Skatteintäkter	776 533	767 721	-8 812	734 025
Generella statsbidrag	213 450	220 681	7 231	213 953
Finansiella intäkter	20 350	14 500	-5 850	13 194
Finansiella kostnader	-12 500	-6 248	6 252	-8 232
Årets resultat	36 905	72 878	35 973	37 631

Nämndernas ackumulerade resultat

Tkr	Ingående ackumulerat resultat 2016	Resultat 2016	Resultatjustering	Utgående ackumulerat resultat 2016
Kommunfullmäktige	0	448	-448	0
Revision	0	45	-45	0
Valnämnd	0	0	0	0
Kommunstyrelsen	6 985	6 928	-8 913	5 000
Barn- och utbildningsnämnd	5 522	-1 882	0	3 641
Omsorgsnämnden	0	21 865	-21 865	0
Kultur- och fritidsnämnd	2 402	3 103	-3 103	2 402
Miljö- och byggnadsnämnd	0	36	0	36
Räddningsnämnd	27	-305	278	0
Nämnd för service och teknik	0	2 969	-1 776	1 193
Summa	14 936	33 207	-35 871	12 272

I enlighet med Skara kommuns ekonomistyrprinciper, balanseras nämnders ev. över/underskott vidare i en resultatfond för nämnden. Detta är en del av den interna styrningen vilket skall vara ett incitament för långsiktig planering och därmed god ekonomisk hushållning.

Investeringsredovisning

Projekt (Tkr)	Projektbudget TOT	Projektkostnad Ack 2016	Avvikelse	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse 2016	Överförs till 2017
SERVICE OCH TEKNIK FASTIGHET	416 900 000	306 090 804	110 809 196	292 457 000	180 767 491	110 808 959	100 628 000
Fastighet: Service och Teknik ram 2016	1 000 000	663 160	336 840	1 000 000	663 160	336 840	0
Säkra fastigheter 2015	500 000	500 000	0	170 000	170 000	0	0
Säkra fastigheter 2016	500 000	464 667	35 333	500 000	464 667	35 333	0
Fastighet energieffektivisering 2016	1 500 000	1 549 796	-49 796	1 500 000	1 549 796	-49 796	0
Bladhiska huset	500 000	306 113	193 887	500 000	306 113	193 887	194 000
Viktoriaskolan, en ny 7-9 skola	338 000 000	240 443 106	97 556 894	220 244 000	122 687 106	97 556 894	97 557 000
Förskolor	800 000	62 000	738 000	738 000	0	738 000	0
Ardala skola/förskola	7 900 000	0	7 900 000	7 900 000	0	7 900 000	0
Idrottshall Vilans fritidsområde	48 400 000	45 022 142	3 377 858	37 951 000	34 573 379	3 377 621	200 000
Ishall renovering byggnad	11 900 000	12 391 131	-491 131	9 954 000	10 445 131	-491 131	0
Lokalanpassningar BUN	1 000 000	1 385 066	-385 066	1 000 000	1 385 066	-385 066	0
Bryggor bad	400 000	328 125	71 875	400 000	328 125	71 875	0
Katedralskolan innergård	1 500 000	54 918	1 445 082	1 500 000	54 918	1 445 082	1 445 000
Mariebergsskolan paviljong	2 500 000	2 200 000	300 000	2 500 000	2 200 000	300 000	0
Vattentornet, fasadprojektering	500 000	720 580	-220 580	500 000	720 580	-220 580	0
Djäkne stadshus	0	352 326	-352 326	0	352 326	-352 326	0
Fastighet reinv komponent (u-håll)	6 100 000	4 867 124	1 232 876	6 100 000	4 867 124	1 232 876	1 232 000
SERVICE OCH TEKNIK GATA/PARK	19 100 000	32 895 176	-13 795 176	15 303 000	29 098 645	-13 795 645	3 998 000
Gata/Park Service och Teknik ram	1 000 000	992 177	7 823	1 000 000	992 177	7 823	0
Klostergatan träd återställning	900 000	855 210	44 790	868 000	823 679	44 321	44 000
Trafiksäkerhetsåtgärder	300 000	0	300 000	300 000	0	300 000	300 000
Toppbeläggningar asfalt 2015	2 100 000	2 100 000	0	549 000	549 000	0	0
Toppbeläggningar asfalt 2016	2 100 000	1 174 993	925 007	2 100 000	1 174 993	925 007	925 000
Belysningsstolpar gatubelysning 2015	1 500 000	1 500 000	0	670 000	670 000	0	0
Belysningsstolpar gatubelysning 2016	1 500 000	901 979	598 021	1 500 000	901 979	598 021	598 000
Lekplatser	300 000	300 000	0	290 000	290 000	0	0
Broar 2015	2 200 000	2 200 000	0	861 000	861 000	0	0
Broar 2016	2 000 000	69 467	1 930 533	2 000 000	69 467	1 930 533	1 931 000
Beläggning GC väg Simmabo-Ardala	1 200 000	797 192	402 808	1 200 000	797 192	402 808	0
Grön gestaltning Skaraborgsgatan 2015	1 500 000	1 500 000	0	1 465 000	1 465 000	0	0
Grön gestaltning Skaraborgsgatan 2016	1 500 000	1 830 939	-330 939	1 500 000	1 830 939	-330 939	0
Cykelstrategi	1 000 000	799 583	200 417	1 000 000	799 583	200 417	200 000

Investeringsredovisning fortsättning

Projekt (Tkr)	Projektbudget TOT	Projektkostnad Ack 2016	Avvikelse	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse 2016	Överförs till 2017
Torpvägen	0	1 116 392	-1 116 392	0	1 116 392	-1 116 392	0
Sörskogen lokalgata	0	3 270 996	-3 270 996	0	3 270 996	-3 270 996	0
Bernstorpsvägen	0	9 060 086	-9 060 086	0	9 060 086	-9 060 086	0
Säterivägen	0	4 426 161	-4 426 161	0	4 426 161	-4 426 161	0
KOMMUNSTYRELSEN	7 850 000	2 683 442	5 166 558	7 276 000	2 683 441	4 592 559	2 083 000
Markinköp, markreserv	3 000 000	6 500	2 993 500	3 000 000	6 500	2 993 500	0
Inventarier & maskiner	850 000	1 334 050	-484 050	850 000	1 334 049	-484 049	0
Centrumutveckling 2016	2 000 000	0	2 000 000	2 000 000	0	2 000 000	2 000 000
Centrumutveckling 2015	1 000 000	342 892	657 108	1 000 000	916 892	83 108	83 000
Centrumutveckling 2014	1 000 000	1 000 000	0	426 000	426 000	0	0
NÄMND FÖR SERVICE OCH TEKNIK	5 857 000	5 121 748	735 252	5 857 000	5 121 748	735 252	431 000
Inventarier & maskiner	5 857 000	5 121 748	735 252	5 857 000	5 121 748	735 252	431 000
RÄDDNINGSNÄMND	7 044 000	1 003 203	6 040 797	7 044 000	1 003 203	6 040 797	0
Inventarier & maskiner	6 500 000	847 813	5 652 187	6 500 000	847 813	5 652 187	0
Räddnings/Ledningscentral	544 000	155 390	388 610	544 000	155 390	388 610	0
BARN O UTBILDNINGSNÄMND	8 650 000	8 047 818	602 182	8 650 000	8 047 818	602 182	0
Inventarier & maskiner	8 650 000	8 047 818	602 182	8 650 000	8 047 818	602 182	0
OMSORGSNÄMND	2 100 000	1 105 130	994 870	2 100 000	1 105 130	994 870	0
Inventarier & maskiner	900 000	901 775	-1 775	900 000	901 775	-1 775	0
Projektering ombyggnad äldreboende	1 000 000	0	1 000 000	1 000 000	0	1 000 000	0
Gemensamma utrymmen Säbo	200 000	203 355	-3 355	200 000	203 355	-3 355	0
KULTUR O FRITIDSNÄMND	5 600 000	4 131 095	1 468 905	5 600 000	4 131 095	1 468 905	1 718 000
Inventarier & maskiner	700 000	949 356	-249 356	700 000	949 356	-249 356	0
Ombyggn. sekretariat idrottshall	1 500 000	199 480	1 300 520	1 500 000	199 480	1 300 520	1 300 000
Tennisbanor Vilanområdet	3 000 000	2 894 259	105 741	3 000 000	2 894 259	105 741	106 000
Utsmäckning Skara 2015	200 000	88 000	112 000	200 000	88 000	112 000	112 000
Utsmäckning Skara 2016	200 000	0	200 000	200 000	0	200 000	200 000
SUMMA	473 101 000	361 078 416	112 022 584	344 287 000	231 958 571	111 447 879	108 858 000

Investeringsbidrag 2016
Räddnings/Ledningscentral 279 tkr
Säterivägen 400 tkr
Omklassificering från exploatering:

Torpvägen: 1 116 tkr
Sörskogen lokalgata: 3 271 tkr
Bernstorpsvägen: 9 060 tkr
Säterivägen: 4 426 tkr

Kompletterande text:
Kolumn: "Projektbudget totalt": Avser samtliga beslutade investeringsprojekts budgeterade investeringsbelopp, som var pågående 2016, oavsett uppstartsår.
Kolumn: "Projektkostnad Ack 2016": Avser samtliga beslutade investeringsprojekts ackumulerade utfall, som var pågående 2016, oavsett uppstartsår.

Kolumn: "Budget 2016": Avser belopp för: överförda investeringsprojekt till 2016, 279 267 tkr + beslutade investeringsprojekt för budgetåret 2016, 63 020 tkr + beslutade tilläggsinvesteringar under 2016, 1 000 tkr (Inventarier BUN), 1000 tkr (ombyggnad sekretariat idrottshall)
Kolumn: "Överförs till 2017": Företrädesvis pågående, (uppstartade), projekt eller av annat skäl förskjutning i tid av beslutade investeringsprojekt, där nämnders investeringsmedel yrkas på överflytt till kommande verksamhetsår.

Investeringar Fastighet

● **Nämndens ram: klart.** Nämndens ram minskad med 0,5 mkr, (urspr. 1,5 mnkr), som del av investering i idrottshallen för ombyggnad av sekretariatet. Del av ramen, 500 tkr, har använts för att iordningställa förskolan Ugglan. Vidare har ventilationsaggregat bytts på förskolorna Rödklövern och Millan.

◆ **Fastighet (underhåll) reinvesteringar komponent: pågår.** Bland större komponenter ingår takbeläggning och ventilation på Källeboda, byte av port på brandstationen, tak Gällkvistskolan samt byte av metallpartier på Katedralskolan. Resterande medel till 2017 (takbeläggning gamla biblioteket samt betongstomme Harven)

● **Lokalanpassning BUN: klart.** Avser solskydd/soltak på förskolor.

● **Säkra fastigheter: klart.** Avser bland annat utbyte av rökdetektorer, passersystem och inbrottslarm.

◆ **Bladhkska huset: pågår.** Avser energiåtgärder och färdigställs 2017.

● **Mariebergsskolan: klart.** Avser köp av tidigare hyrda paviljonger på skolan.

● **Bryggor bad: klart.** Avser bryggor på Vingbadet.

◆ **Katedralskolan innergård: påbörjad, färdigställs 2017.**

◆ **Viktoriaaskolan: pågår.** Färdigställs under 2017.

● **Gamla vattentornet: klart.** Förstudie klar 2016. Projektering 2017.

● **Ishall, renovering byggnad: klart.**

Idrottshall Vilan fritidsområde: klart. 200 tkr bör flyttas över till 2017 för planteringar.

● **Energieffektivisering: klart.** Större åtgärder är bland annat belysning på förskolorna Kastanjen

och Rödklövern, byte av ventilationsaggregat på förskolan Källeboda.

■ **Ardala skola/förskola.** Genomförs ej.

◆ **Förskolor**

◆ **Djåkne stadshus: pågår.** Renovering av tak, startbeslut gavs av KS 16-04-06, KS16-144. Av de avsatta investeringsmedlen för 2017, 70 mnkr, avser 6 mnkr takrenovering. Takprojektering pågår och nedlagd kostnad 2016 uppgår till 40 tkr. Verksamhetsutredning och förprojektering av stadshuset pågår utifrån beslut i KS 16-04-06, KS16-143. Nedlagd kostnad 2016 uppgår till 312 tkr.

Investeringar Gata/Park

● **Nämndens ram: klart.** Under hösten färdigställdes Jarlagatan med bland annat en gång- och cykelväg samt parkeringsfickor, total kostnad 1 266 tkr varav cykelstrategimedel bekostar 466 tkr. Tillgänglighetsanpassning av övergångsställen samt reflexmarkeringar på stolpar i centrala Skara, 52 tkr. Del av kostnad i upprustning lekplats Varnhem via nämndens ram, 141 tkr.

◆ **Klostergatan: pågår.** Ny utformning, gatstensbeläggning, växtburar, planteringar och bänkar.

◆ **Toppbeläggningar asfalt: pågår.**

Trafiksäkerhetsåtgärder: ej påbörjad. Insatser är planerade till Valhallagatan och Månglaren men dessa kunde inte genomföras 2016.

● **Lekplatser: klart.** Lekplats Varnhem, delar av kostnaden tas via nämndens ram. (total kostnad 431 tkr)

◆ **Grön gestaltning Skarborgsgatan: pågår.** Ny utformning med ny belysning samt träd och häckar längs sträckan mellan Cooprandellen och Postrondellen. Nästa etapp kommer 2017 då nya investeringsmedel är beslutade, 1 500 tkr. Då 2016 års budget överskreds med 331 tkr kommer 2017 års kostnader att anpassas efter en investeringsnivå på 1 169 tkr så att den totala kostnaden för grön gestaltning följer budgeterade och beslutade anslag.

◆ **Broar: pågår.** Avser åtgärder på broar efter besiktning.

◆ **Belysningsstolpar: pågår.** Avser bland annat Axvall och vid genomfarter i Skara. Resterande medel till 2017.

◆ **Beläggning gång- och cykelväg Simmabo-Ardala: klart.**

◆ **Cykelstrategi: påbörjad.** Avser del i gång- och cykelväg Jarlagatan, 466 tkr, cykelparkeringar samt trygghetsåtgärder vid tunnlar.

Exploateringsredovisning

Exploatering, Tkr	Ingående balans 2016	Årets utgifter	Årets inkomster	Aktivering/ Nedskrivning	Utgående balans 2016
Skaraberg SÖ, etapp 2	1 116	25	-780	-360	0
Sörskogen	3 271	782	-1 048	0	-266
Kastanjen-Lönnen	4 752	714	-201	0	5 265
Månglaren	1 048	114	-960	0	202
Smørsoppen	366	36	-790	0	-387
Bernstorp verksamhetspark	9 060	1 043	0	-10 103	0
Bernstorp östra	238	60	-57	0	241
Munin	82	0	0	0	82
Bläcksvampen	78	0	0	0	78
Skaraberg östra	4 826	497	-2 600	0	-2 104
Stationsområdet	265	326	0	0	591
Rådhuset 1	43	0	0	-43	0
Krämarens-Vilan expansion	93	0	0	-93	0
Harven 4, Vilan 1:1	12	0	0	-12	0
Tullportagärdet	92	67	0	0	159
Lövkojan	30	30	0	-30	0
Stensötan 6	390	0	-350	-40	0
Summa exploatering	25 762	3 693	-6 785	-10 681	3 860

Noter (Tkr)

Not 1. Verksamhetens intäkter	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Verksamhetens intäkter	466 764	403 711	654 140	582 805
Interna intäkter som kostnadsförs på investeringar	3 834	1 192	3 834	1 192
Summa	470 598	404 903	657 974	583 997
Försäljningsmedel	45 272	43 108	49 718	43 108
Taxor och avgifter	29 184	26 030	161 662	154 501
Hyror och arrenden	61 428	59 295	103 317	102 122
Bidrag/transferingar	204 586	130 983	204 581	130 983
Entreprenader, försäljn. verksamhet	122 880	139 111	135 108	145 878
Försäljning anläggningstillgångar	3 414	645	3 414	645
Övriga intäkter	0	0	174	1 029
Jämförelsestörande poster:				
AFA-premier återbetalning	0	8 489	0	8 489
Momsåtersökning från år 2008 - 2014	0	-3 950	0	-3 950
Summa	466 764	403 711	654 140	582 805

Not 2. Verksamhetens kostnader	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Energi, råvaror och förnödenheter	0	0	49 335	45 937
Köpta varor	7 885	9 236	8 726	9 161
Bidrag och transferingar	51 454	50 645	51 449	50 645
Entreprenader, köpt verksamhet	119 584	123 618	118 652	113 618
Övriga köpta tjänster	93 440	95 440	93 440	95 440
Löner och kostnadsersättningar	618 050	564 051	638 999	585 051
Sociala avgifter	201 515	183 392	206 761	193 183
Pensioner	49 222	56 859	51 339	56 589
Personalsociala kostnader	11 411	10 561	14 479	10 561
Lokal- och markhyror	51 859	44 114	43 460	44 114
Leasingkostnader	8 943	7 787	8 943	8 636
Övriga verksamhetskostnader	152 402	144 755	193 321	187 407
Jämförelsestörande poster:				
Månglaren sanering	0	4 173	0	4 173
Summa	1 365 765	1 294 361	1 478 904	1 404 515

Not 3. Skatteintäkter	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Preliminära skatteintäkter	763 076	734 654	763 076	734 654
Skatteavräkning föregående år	791	-1 435	791	-1 435
Skatteavräkning innevarande år	3 854	806	3 854	806
Summa	767 721	734 025	767 721	734 025

Not 4. Generella statsbidrag och kommunal-ekonomisk utjämning	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Bidrag:				
Inkomstutjämning	179 438	176 165	179 438	176 156
Strukturbidrag	0	1 949	0	1 949
Regleringsbidrag	0	0	0	0
Generella bidrag från staten	21 096	22 509	21 096	22 509
varav tillfälligt statsbidrag för mottagande av flyktingar	21 096	21 096	21 096	21 096
Kommunal fastighets-skatt	31 954	31 720	31 954	31 720
Avgifter i utjämnings-system:				
Regleringsavgift	-640	-726	-640	-726
Kostnadsutjämning	-3 162	-7 498	-3 162	-7 498
Avgift till LSS-utjämningen	-8 005	-10 157	-8 005	-10 157
Summa	220 681	213 953	220 681	213 953

Fotnot: Periodisering av tillfälligt statsbidrag för mottagande av flyktingar: år 2015: 21 096 tkr, år 2016: 21 096 tkr

Not 5. Finansiella intäkter	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Utdelning på aktier	140	11	1 800	1 082
Utdelning på aktier i koncernföretag	5 000	2 150	0	0
Räntor på utlånade lån koncernföretag	8 077	10 760	0	0
Räntor på likvida medel	657	245	657	245
Övriga finansiella intäkter	626	28	729	303
Summa	14 500	13 194	3 186	1 630

Not 6. Finansiella kostnader	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Ränta på långfristiga skulder	5 626	7 428	5 626	7 416
Ränta på upplåning från koncern	0	63	0	0
Ränta på pensions-skuld	36	101	120	101
Övriga räntor	36	128	25	128
Bankkostnader	261	260	261	260
Valutakursförluster	205	252	205	252
Jämförelsestörande poster:				
Sänkning av diskontoreringsräntan	0	0	0	0
Summa	6 248	8 232	6 237	8 157

Not 7. Årets resultat i förhållande till balanskravet	Kommun	
	2016	2015
Årets resultat enligt resultaträkning	72 879	37 631
- reducering av samtliga realisationsvinster	-3 414	-645
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	69 465	36 986
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-2 021	-6 929
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0
Balanskravsresultat	67 444	30 057

Not 8. Mark, fastigheter och anläggningar	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Vid årets början	889 541	768 291	1 287 744	1 162 869
Nyanskaffningar	196 837	121 026	235 324	127 142
Omklassificering	17 816	224	4 206	224
Avyttringar och utrangeringar	-1 448	0	-2 266	-2 491
Summa	1 102 746	889 541	1 525 008	1 287 744
Ackumulerade avskrivningar				
Vid årets början	-386 388	-369 445	-507 345	-483 154
Avyttringar och utrangeringar	824	0	1 223	238
Årets avskrivning på anskaffningsvärden	-18 488	-16 943	-26 175	-24 429
Summa	-404 052	-386 388	-532 297	-507 345
Ackumulerade nedskrivningar				
Vid årets början	-3 334	-3 334	-3 334	-3 334
Årets nedskrivning	0	0	0	0
Summa	-3 334	-3 334	-3 334	-3 334
Restvärde vid årets slut	695 360	499 819	989 377	777 065

Not 8. forts	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Lantegendomar, exploateringsfastigheter	14 224	15 332	14 224	15 332
Skolfastigheter	413 683	293 786	413 683	293 786
Förskolor	19 613	17 434	19 613	17 434
Fastigheter för fritidsändamål	114 635	71 488	114 635	71 488
Övriga förvaltningsfastigheter	58 716	56 733	73 312	72 035
Bostads- och affärshus	1 009	4	178 096	176 663
Gator, vägar, parker	73 480	45 042	73 480	45 042
Industriefastigheter	0	0	81 284	79 441
Övriga fastigheter	0	0	21 050	5 844
Summa	695 360	499 819	989 377	777 065

Not 9. Maskiner och inventarier	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Vid årets början	112 755	102 331	678 936	651 709
Nyanskaffningar	17 929	10 768	20 211	13 678
Omklassificering	0	0	13 610	15 941
Avyttringar och utrangeringar	-362	-344	-1 189	-2 392
Bokfört värde	130 322	112 755	711 568	678 936
Ackumulerade avskrivningar				
Vid årets början	-71 654	-63 339	-378 431	-350 711
Avyttringar och utrangeringar	284	344	870	2 094
Årets avskrivning på anskaffningsvärden	-9 396	-8 659	-32 062	-29 814
Summa	-80 766	-71 654	-409 623	-378 431
Ackumulerade nedskrivningar				
Vid årets början	-153	-153	-153	-153
Årets nedskrivning	0	0	0	0
Summa	-153	-153	-153	-153
Restvärde vid årets slut	49 403	40 948	301 792	300 352

Not 10. Aktier och andelar	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Kommuninvest ek.för.	756	756	756	756
Kommuninvest särskild insats	11 123	8 000	11 123	8 000
Södra Skogsägarna ek.för.	120	120	120	120
Skara Kommun Förvaltnings AB	1 000	1 000	0	0
Förlagsbevis, Kommuninvest ek.för.	3 288	3 288	3 288	3 288
Avfallshantering Östra Skaraborg	8 150	8 150	8 150	8 150
Fastbit AB	0	0	1 834	1 619
Billinge Energi AB	0	0	13 172	6 261
Bostadsrätter	1 063	163	1 063	163
Övrigt	0	1	11	1
Summa	25 511	21 478	39 517	28 358

Fotnot: Skara kommuns totala insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening uppgår till 16 839 tkr.
Skara kommuns totala emitterade insatskapital i Södra Skogsägarna ekonomisk förening uppgår till 65 tkr.

Not 11. Långfristig utlåning	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Skara Energi AB	142 500	162 500	0	0
Centrumbostäder i Skara AB	176 000	141 000	0	0
Skara Kommun Förvaltnings AB	28 500	28 500	0	0
Näringsrådet Skara AB	26 000	26 000	0	0
Nasdaq OMX 3105408	293	281	293	281
Nasdaq OMX 7105408	6 437	5 690	6 437	5 690
Bengt och Stig Roser	860	980	860	980
Skaraortens ryttareförening	90	90	0	90
Kommunalförbundet Skaraborg/Medfinansiering E20	0	0	0	0
Summa	380 590	365 041	7 590	7 041

Not 12. Bidrag till statlig infrastruktur	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Väg 2677 Vinköl - Härlunda	2 000	2 000	2 000	2 000
Ack upplösning	-408	-308	-408	-308
Medfinansiering E20	57 000	57 000	57 000	57 000
Ack upplösning	-4 469	-2 280	-4 469	-2 280
Bidrag till statlig infrastruktur	54 123	56 412	54 123	56 412

Fotnot: Upplösningstider:

Väg 2677, 20 år med början 2012

Medfinansiering E20, 25 år med början 2015

Not 13. Förråd	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Exploateringsmark	3 860	25 763	3 860	25 763
Service och Teknik förråd	1 309	1 362	1 309	1 362
Turistbyråns förråd	40	30	40	30
Badhusets förråd	150	132	150	132
Rådhusets förråd	0	0	0	0
Centrumbostäders förråd	0	0	279	244
Skara Energis förråd	0	0	1 808	2 957
Summa	5 359	27 287	7 446	30 706

Not 14. Kortfristiga fordringar	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Kundfordringar	7 528	9 976	34 827	27 567
Statsbidragsfordringar	63 646	26 061	63 646	26 061
Diverse kortfristiga fordringar	322	1 485	322	1 485
Skattefordran	14 692	14 266	14 692	14 266
Fordringar hos koncernföretagen	2 669	501	68 284	45 511
Övriga interimfordringar	42 310	37 005	59 587	47 617
Summa	131 167	89 294	241 358	162 507

Not 15. Likvida medel	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Kassa	67	55	75	59
Bank	123 261	111 144	123 261	111 144
Summa	123 328	111 199	123 336	111 203

Not 16. Eget kapital	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Eget kapital	460 607	424 997	652 017	594 286
Årets resultat	72 879	37 631	97 937	59 431
Resultatutjämningsreserv	49 420	47 399	49 420	47 399
Summa eget kapital	582 906	510 027	799 374	701 435

Not 17. Avsättningar till pensioner	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Ingående avsättning	20 630	8 544	20 630	8 544
Pensionsutbetalningar	-990	-2 927	-990	-2 927
Nyintjänad pension	-96	0	-96	0
Ränte- och basbeloppsuppräknings	73	81	73	81
Förändring av löneskatt	-200	2 339	-200	2 339
Övrigt	85	12 593	85	12 593
Utgående avsättning	19 502	20 630	19 502	20 630
Överskottsmedel i försäkringen	2 072	1	2 072	1
Aktualiseringsgrad	96,0 %	96,0 %	96,0 %	96,0 %

Not 18. Andra avsättningar	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Medfinansiering E20	57 000	57 000	57 000	57 000
Avsättning för återställande av lokaler	1 000	0	1 000	0
Avsättning för återställande av deponier/soptippar	565	0	565	0
Summa	58 565	57 000	58 565	57 000

Fotnot: Investeringsbidrag skrivs av linjärt under samma nyttjandetid som motsvarande tillgång har.
Kreditgivare: Kommuninvest i Sverige AB

Not 19. Långfristiga skulder	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Anläggningslån, lånebelopp hos Kommuninvest	478 500	338 500	478 500	338 500
Investeringsbidrag	3 638	3 239	3 638	3 239
Långfristig leasing-skuld	706	833	706	833
Summa	482 844	342 572	482 844	342 572

Fotnot: Se not 11.

Not 20. Kortfristiga skulder	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Sparbanken, koncernkonto	86 920	60 402	86 920	60 402
Leverantörsskulder	54 073	52 976	64 184	65 190
Interimsskulder	146 716	123 353	159 143	140 793
Övriga skulder	33 314	44 518	53 188	48 516
Summa	321 024	281 249	363 435	314 901

Not 21. Panter och ansvarsförbindelser	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Borgensåtaganden:				
Riksb. RKHF Skara Äldrehem ek.för.	118 717	98 398	118 717	98 398
Stiftelsen Skara skolscen	4 780	4 900	4 780	4 900
Föreningar	26 236	30 862	26 236	30 862
Kommunalt förlustansvar för egna hem	205	277	205	277
Summa	149 938	134 437	149 938	134 437
Ansvarsförbindelser:				
Pensionsförpliktelser ej upptagna som skuld				
Ingående ansvarsförbindelse	414 643	432 460	414 460	432 460
Ränteuppräknig	1 896	0	1 896	0
Basbeloppsuppräknig	0	0	0	0
Gamla utbetalningar	-14 182	-14 685	-14 182	-14 685
Sänkning av diskontoreringsränta	0	0	0	0
Aktualisering	0	0	0	0
Bromsen	0	0	0	0
Förändring av löneskatt	-4 064	-3 479	-4 064	-3 479
Övrig post	-5 949	347	-5 949	347
Summa	393 829	414 643	393 829	414 643

Fotnot: Från 2016 har Skara kommun bytt pensionsbolag till Skandia (tidigare KPA).

Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning, när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse.

Antal vistidsförordnanden:

Politiker: 4 pers.

Tjänstemän: inga

Visstidsförordnanden som ger rätt till särskild avtalspension redovisas som avsättning, när det är troligt att de kommer att leda till utbetalningar. Avtal som inte lösts ut redovisas som ansvarsförbindelse.

Skara kommun har i okt. 1997, KF § 78, ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse.

Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Skara kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2016-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 346 091 313 tkr och totala tillgångar till 338 153 309 tkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 672 495 tkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 657 746 tkr.

Skara kommuns insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening är 16 839 tkr.

Not 22. Operationella leasing-/hyresavtal	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Operationella leasing-/hyresavtal:				
Förmåns- och tjänstebilar	8 742	6 452	9 162	7 312
Kopiatorer	659	994	659	994
Kaffeautomater	297	224	297	224
Övrigt	3 780	7 489	3 780	7 489
Summa	13 478	15 159	13 898	16 019
Det sammanlagda beloppet per balansdagen 2016-12-31, fördelade på förfallotidpunkter enligt följande:				
	- 1 år	1 - 5 år	- 1 år	1 - 5 år
Förmåns- och tjänstebilar	4 212	4 530	4 507	4 655
Kopiatorer	450	209	450	209
Kaffeautomater	161	136	161	136
Övrigt	2 466	1 314	2 466	1 314
Summa	7 289	6 189	7 584	6 314

Not 23. Justering för av- och nedskrivningar	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Avskrivningar	27 756	25 494	58 343	54 405
Avskrivning leasingavtal	128	107	128	107
Nedskrivning av fastighet	556	0	556	0
Nedskrivning av inventarier	78	0	78	0
Nedskrivning av långfristiga fordringar	90	250	90	250
Summa	28 608	25 851	59 195	54 762

Not 24. Justering för ej likviditetspåverkande poster	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Nettoförändring av pensionsavsättning	-1 128	12 086	-1 128	12 086
Realisationsvinst	-3 414	-645	-4 045	-645
Nedskrivning av långfristiga fordringar	-90	-250	-90	-250
Omklassificering	-17 852	-223	-17 852	-223
Skatt enligt resultaträkningen	0	0	7 289	6 740
Betald skatt	0	0	-3 742	-2 185
Övrigt	4 388	2 380	4 532	2 899
Summa	-18 096	13 348	-15 036	18 422

Fotnot: Realisationsvinsten beror på försäljning av fastigheter, maskiner, försäljning av bostadsrätter samt aktier.

Not 25. Investering i materiella anläggningstillgångar	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Mark, fastigheter och anläggningar	214 710	121 026	235 961	146 150
Maskiner och inventarier	17 929	10 768	20 211	10 768
Summa	232 639	131 794	256 172	156 918

Not 26 Försäljning av materiella anläggningstillgångar	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Försäljning fastighet	2 287	237	3 105	2 151
Försäljning maskiner	697	408	1 455	408
Summa	2 984	645	4 560	2 559

Not 27. Ökning/minskning av långfristiga fordringar	Kommun		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Skara Energi AB	20 000	30 000	0	0
Centrumbostäder AB	-35 000	0	0	0
Näringsrådhuset i Skara AB	0	0	0	0
Nasdaq OMX	-759	-1 083	-759	-1 083
Bengt och Stig Roser	120	120	120	120
Skaraortens ryttareförening	90	250	90	250
Summa	-15 549	29 287	-549	-713

Begreppsförklaringar

Anläggningstillgångar

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk i verksamheten. Kan vara immateriella (t ex goodwill), materiella (t ex byggnader) eller finansiella (t ex aktier).

Antal årsarbetare

Antalet personer som innehar tillsvidareanställningar under december månad omräknat till heltidstjänster.

Avsättningar

Förpliktelser som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen per den 31/12 och hur den förändrats under året.

Driftbudget

Omfattar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året.

Eget kapital

Kommunens förmögenhet. Totala tillgångar minus totala skulder och avsättningar.

Eliminering

Innebär att interna poster tas bort, så att uppgifter om intäkter, kostnader, fordringar och skulder inte

anger för stora värden.

Finansnetto

Skillnaden mellan posterna finansiella intäkter och finansiella kostnader i resultaträkningen.

Kassaflödesanalys

Analysen visar kassaflödet från verksamheterna, investeringarna och finansieringen. Summan av dessa poster utgör förändringen av likvida medel.

Kassalikviditet

Omsättningstillgångarna i relation till de kortfristiga skulderna. Visar kommunens betalningsstyrka på kort sikt. Vid 100 % täcks de kortfristiga skulderna av likvida medel, kortfristiga fordringar och kortfristiga placeringar..

Komponentavskrivning

När skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter förväntas vara väsentlig, ska tillgången delas upp på olika komponenter. Respektive komponent ska skrivas av separat.

Kortfristiga skulder

Lån och övriga skulder som förfaller till betalning inom ett år.

Långfristiga skulder

Lån och övriga skulder med en löptid överstigande ett år.

Nettokostnader

Kostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar med mera.

Nettokostnadsandel

Hur stor andel av skatteintäkterna och generella statsbidrag som har gått åt till att finansiera verksamheternas nettokostnader.

Omsättningstillgångar

Tillgångar som inte innehas för stadigvarande bruk, utan förbrukas i samband med framställning av produkter eller tjänster eller på annat sätt används i rörelsen.

Resultaträkning

Visar hur förändringen av det egna kapitalet under året har uppkommit.

Soliditet

Eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto större finansiellt handlingsutrymme.

Årets resultat

Förändringen av det egna kapitalet.

Redovisningsprinciper

Denna årsredovisning är upprättad med utgångspunkt från lagen om den kommunala redovisningen, (prop 1996/97:52).

I redovisningssystemet ingår förvaltningsberättelse, resultaträkning, drift- och investeringsredovisning, finansieringsanalys och balansräkning. Vidare finns en sammanställd redovisning som omfattar även kommunal verksamhet som bedrivs genom annan juridisk person.

Rådet för kommunal redovisning ger dessutom anvisningar kring hur speciella redovisningsfrågor ska tillämpas. I årets redovisning och bokslut har redovisningslagens bestämmelser och redovisningsrådets anvisningar i allt väsentligt tillämpats. Nedan följer en kort beskrivning av vissa väsentliga principer som påverkar redovisning och bokslut.

Periodisering

Periodisering av intäkter och kostnader har gjorts enligt god redovisningssed. I allt väsentligt har leverantörs- och kundfakturer hänförliga till räkenskapsåret bokförts som skuld respektive fordran. Utgifts- och inkomsträntor och statsbidrag har periodiserats. Även december månads timlöner har periodiserats. Enligt försiktighetsprincipen får tillgångar och intäkter inte övervärderas medan skulder och kostnader inte får undervärderas.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna periodiseras i enlighet med de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning. Detta innebär att kommunens skatteintäkter består av följande delposter:

- Preliminära skattebetalningar
- Prognos över innevarande års slutavräkning enligt Sveriges Kommun och Landstings anvisning
- Rättning av den prognos som gjordes till föregående års bokslut

Pensionsskuld

Redovisningen av pensionsskuld följer bestämmelserna i den kommunala redovisningslagen kap 5 § 4 och redovisas enligt den s.k. blandmodellen. Detta innebär bl.a. att pensionsförmåner som intjänats före år 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Utbetalningar av pensionsförmåner som intjänats fr.o.m. år 1998 redovisas som kostnader i resultaträkningen. Samtliga uppgifter grundas på beräkningen som kommunen erhåller från pensionsbolaget KPA och RIPS 07 har tillämpats.

Pensionsutfästelser

I kommunen förekommer inga s.k. fallskärmsavtal, d.v.s. utfästelser att utbetala avgångsvederlag – ofta ett visst antal årslöner – om vederbörande tvingas sluta. Pensionsutfästelser i form av visstidspension förekommer inte heller.

Semesterlöneskuld

De anställdas fordran på kommunen i form av sparade semesterdagar och okompenserad övertid tillsammans med sociala avgifter är bokförd på

respektive nämnd. Årets förändring bokförs på resultaträkningen

Anläggningstillgångar

Med anläggningstillgång menas tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. För att klassas som anläggningstillgång ska värdet vara över ett prisbasbelopp. Materiella anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet.

Fr.o.m. 2010 har redovisningsprincipen ändrats och investeringsbidrag tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningarnas respektive nyttjandeperiod. Tidigare redovisades investeringsbidrag så att de reducerade det bokförda värdet.

Som finansiella anläggningstillgångar redovisas innehav av aktier och andelar samt långfristig utlåning. Exploateringsmark klassificeras som omsättningstillgång.

De materiella anläggningstillgångarna ska delas upp i separata komponenter om skillnaden i nyttjandeperiod är väsentlig mellan anläggningens olika delar. Enligt RKR:s rekommendation 11.4 har komponenterna i allmänhet olika långa nyttjandeperioder och skrivs därför av separat. Återanskaffning av en komponent ska anses vara anskaffning av en ny anläggningstillgång.

Materiella anläggningstillgångar som avser verksamhetsfastigheter och publika fastigheter, har delats upp i separata komponenter där skillnaden i nyttjandeperioden är väsentlig mellan anläggningens olika delar.

Avskrivningar

För publika fastigheter tillämpas följande komponenter och avskrivningstider:

Förstärkningslager	ingen avskrivning
Slitlager	10 - 30 år
Broar	50 år
Gatubelysning, brunnar, dränering	20 - 30 år
Parkanläggning	10 - 15 år
Vandringsleder	5 år

För verksamhetsfastigheter tillämpas följande komponenter och avskrivningstider med beaktande av kommunens egen bedömning av tillgångarnas beräknade nyttjandetid:

Stomme	50 år
Markanläggning	15 år
Utvändigt bygg	30 år
Invändigt bygg	30 år
Inre ytskikt	15 år
Utrustning	10 - 15 år

Avskrivningstiden för inventarier är 3 - 10 år.

För att en tillgång ska klassificeras som en investering ska följande kriterier vara uppfyllda:

- värdet överskrider ett prisbasbelopp samt nyttjandetiden är minst 3 år.
- Inventarier som inte uppfyller ovannämnda krav ska inte aktiveras.

Avskrivningstiderna baseras på anläggningstillgångarnas beräknade nyttjandeperiod. Avskrivningarna sker linjärt och görs från den tidpunkt investeringen tas i bruk.

Leasing

Finansiell leasing skall redovisas som en tillgång i balansräkningen och inte som en hyreskostnad. För att betraktas som finansiellt leasingavtal skall risker och fördelar som förknippas med ägandet i allt väsentligt överföras till leasingtagaren.

Kommunen har ett leasingavtal som klassificerats som finansiell leasing. Övriga leasingavtal är operationell leasing och redovisas som en kostnad.

Sammanställd redovisning

Skara kommun bedriver verksamhet också i bolagsform, både i helägda bolag och tillsammans med andra ägare. Syftet med den sammanställda redovisningen är att visa kommunens totala ekonomiska åtagande oavsett val av verksamhetsform. I denna redovisning ingår de aktiebolag i vilka kommunen har ett bestämmande inflytande. Detta uppnås vid mer än 50 procent röstinnehav i företagens beslutande organ.

Den sammanställda redovisningen omfattar Skara kommun, Skara kommun Förvaltnings AB, Skara Energi AB, Näringsrådhuset i Skara AB, Centrumbostäder i Skara AB samt Music Development Factory AB. nligt Bolagsverkets beslut nr 142116/2015 har Skara Campus AB upplöst och har uppgått i Näringsrådhuset Skara AB.

Kommunen har även ägarinnehav i kommunalförbundet GöLiSka IT och Skaraborgsvatten. Dessa ingår dock inte i den sammanställda redovisningen eftersom vi bedömer att det inte tillför väsentlig

information i förhållande till kommunens resultat och balansräkningar.

Utgångspunkten för den sammanställda redovisningen är de fastställda resultat- och balansräkningarna för kommunen och dotterföretagen. Transaktioner mellan de olika enheterna har eliminerats. Redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Med förvärvsmetoden avses att det av kommunen vid förvärvstillfället förvärvade egna kapitalet i dotterföretagen har eliminerats. Med proportionell konsolidering avses att om dotterföretagen inte är helägda ingår endast ägda andelar av räkenskaperna i den sammanställda redovisningen.

Skara kommun har inte anpassat redovisningsprinciperna mellan bolagen och kommunen. Denna avvikelse bedöms inte ha en väsentlig påverkan på redovisningen.

För bolagens redovisning lämnar Redovisningsrådet och Bokföringsnämnden rekommendationer, anvisningar och uttalanden.

Nämndernas redovisning

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande grupp. De 45 ledamöterna väljs direkt av medborgarna vart fjärde år i allmänna val.

Kommunfullmäktige bestämmer de övergripande målen för kommunen och fattar beslut i de stora frågorna. Det kan till exempel handla om hur skolan och äldreomsorgen ska utvecklas, hur hög kommunalskatten ska vara, var det ska byggas nya bostäder och hur mycket barnomsorgen ska kosta.

Fullmäktige fastställer kommunens budget och bestämmer hur mycket pengar de olika verksamheterna får. Kommunfullmäktige väljer även ledamöter till kommunstyrelsen och nämnderna.

Kommunfullmäktiges möten är öppna för alla som vill ta del av debatter och beslut. Fullmäktige sammanträdde sju gånger under 2016.

Ekonomisk översikt

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Kommunfullmäktige	1 020	1 143	123	986	955
Partistöd	852	1 127	275	840	987
Vänortsverksamhet	51	101	50	122	92
Summa nettokostnad	1 923	2 371	448	1 948	2 034

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Intäkter	0	0	0	0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0
Personalkostnader	-825	-1 148	323	-771	-977
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-1 098	-1 223	125	-1 177	-1 057
Summa kostnader	-1 923	-2 371	448	-1 948	-2 034
Summa nettokostnader	-1 923	-2 371	448	-1 948	-2 034
Kommunbidrag	2 371	2 371	0	2 353	2 348
Årets resultat	448	0	448	405	314

Ekonomisk analys

Kommunfullmäktige totalt redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,5 mnkr. Överskottet är framförallt hänförligt ett lägre utfall för ersättningar än budgeterat.

Revisionen

Den kommunala revisionen är en del av den lokala självstyrelsen. Kommunens revisorer är förtroendevalda, som på kommunfullmäktiges uppdrag granskar kommunens organisation, verksamhet och ekonomi.

Enligt kommunallagen granskar revisorerna årligen all verksamhet med syfte att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Val av fördjupade granskningsprojekt sker utifrån en prövning av väsentlighet och risk dvs. hur betydelsefullt området är, vilka risker för fel som föreligger samt vilka konsekvenser eventuella felaktigheter skulle kunna medföra för kommunen. I sitt val av granskningsområde är alltid revisorerna självständiga och genomför sitt arbete på eget initiativ.

I enlighet med god revisions sed skall dessutom revisorerna ha en stödjande och rådgivande roll i förhållande till styrelsen och nämnderna.

Revisorerna biträdes, i enlighet med gällande lagstiftning, av sakkunniga. Revisorerna granskar hela den kommunala verksamheten, oavsett i vilken juridisk form den bedrivs, ex hel- eller delägda aktiebolag samt kommunalförbund. Granskningen av dessa organisationer sker genom revisorer som valts ur kretsen av kommunens revisorer. I aktiebolag där kommunen är delägare utses lekmanna-revisorer i samråd med övriga delägare.

Årets resultat

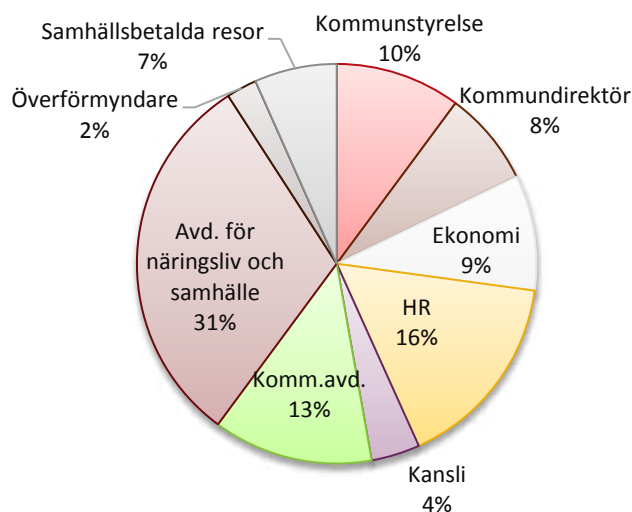
Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Revision	946	991	45	1 019	944
Summa nettokostnad	946	991	45	1 019	944

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Intäkter	0	0	0	0	0
Summa intäkter	0	0	0	0	0
Personalkostnader	-339	-303	-36	-327	-280
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-607	-688	81	-692	-664
Summa kostnader	-946	-991	45	-1 019	-944
<u>Summa nettokostnader</u>	<u>-946</u>	<u>-991</u>	<u>45</u>	<u>-1 019</u>	<u>-944</u>
Kommunbidrag	991	991	0	981	972
Årets resultat	45	0	45	-38	28

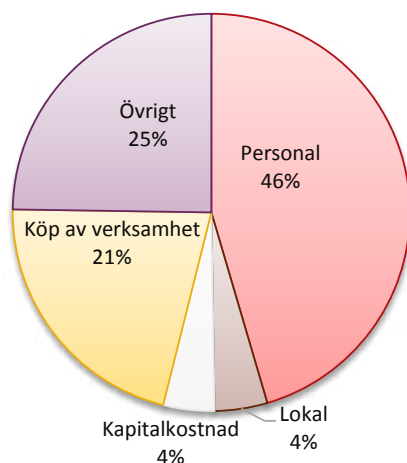
LANDSBYGDSSTRATEGI 2016-2020

Strategin har tagits fram för att visa på hela kommunens betydelse för framtiden – relationen mellan staden, landet och mitt emellan. Strategins syfte är att sätta upp mål för de utvecklingsinsatser som behövs specifikt på landsbygden.

Verksamhetsfördelade kostnader %

Kostnadsstrukturdiagram %

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunfullmäktiges ledande politiska förvaltningsorgan och har ett övergripande lednings-, samordnings-, och uppföljningsansvar för den kommunala organisationens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen ansvarar för den strategisk planering i ett helhetsperspektiv. Betydelsefulla ansvarsområden är ekonomisk förvaltning, personalpolitik, näringslivspolitik, kommunikation och marknadsföring, fysisk planering, mark och exploatering, turism och besöksnäring och samhällsbetalda resor, samt utveckling av den kommunala demokratin.

Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för samtliga förvaltningschefer med kommundirektören som högste verkställande tjänsteman. Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för samtlig personal som har delegation från och rapporterar till Miljö- och byggnadsnämnden

Ekonomisk översikt

Kommunstyrelsen redovisar 2016 ett överskott med 6,9 mnkr mot budget. Det relaterar framförallt kommunledningskontoret och personalvakanser inom flertalet däri ingående verksamhetsområden, men även utfall för kapitalkostnader relaterat sena investeringar liksom utfall för övriga kostnader relaterat lägre utfall för utvecklingsmedel genererar överskottet mot budget. Vidare uppvisas ökade intäkter inom plan- och byggverksamheten.

Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Kommunstyrelse	6 823	7 604	781	7 356	5 089
Kommunledningskontor	54 307	60 492	6 185	54 163	73 411
Samhällsbetalda resor	4 482	4 655	173	4 132	3 876
Överförmyndare	1 664	1 453	-211	1 620	1 109
Summa nettokostnad	62 277	74 204	6 928	67 271	83 485

Kommunledningskontoret består av ansvar för kommundirektör, ekonomi, HR, kansli, kommunikation, utveckling, mark och exploatering, miljö, plan och bygg samt bostadsanpassning. I jämförelsesiffror bokslut 2014 ingår dåvarande serviceutskottet.

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Intäkter	25 128	20 805	4 323	21 054	21 321
Summa intäkter	25 128	20 805	4 323	21 054	21 321
Personalkostnader	-42 000	-42 501	501	-38 248	-33 174
Kapitalkostnader	-3 850	-4 217	367	-3 427	-6 452
Övriga kostnader	-46 554	-48 291	1 737	-46 650	-65 179
Summa kostnader	-92 404	-95 009	2 605	-88 325	-104 805
Summa nettokostnader	-67 276	-74 204	6 928	-67 271	-83 484
Kommunbidrag	74 204	74 204	0	71 256	89 516
Årets resultat	6 928	0	6 928	3 985	6 032

Ekonomisk analys

Kommunstyrelsens överskott om 6,9 mnkr är hänförligt positiva avvikelser mot budget för såväl intäkter, personalkostnader, kapitalkostnader som övriga kostnader. Flertalet av i kommunstyrelsen ingående verksamheter uppvisar ett överskott eller balansläge mot budget för året.

Intäkter och kostnader

Jämfört med budget relaterar avvikelse i intäkter om 2,9 mnkr återsökningar från migrationsverket relaterat godmanskap. (Intäkter som kompenserar ökade arvodeskostnader inom överförmyndarverksamheten). Vidare har den positiva utvecklingen av bostadsbyggandet genererat ökade intäkter inom mark och exploatering samt plan- och byggverksamheten med motsvarande 0,8 mnkr.

Totalt för kommunstyrelsen (exkl. verksamhet för överförmyndare) är utfallet för personalkostnader positiv med 3,5 mnkr jmf med budget, vilket kan härledas till sjuk-skrivningar, vakanser samt f-ledigheter. Överskott för personalkostnadsraden totalt sett (inkl. verksamhet för överförmyndare) mildras av att överförmyndarverksamheten uppvisar ökade kostnader för arvoden relaterat godmanskap med 3,0 mnkr jämfört med budget. Merparten av dessa kostnader hämtas dock hem via ökade intäkter relaterat återsökningar från migrationsverket (som nämns ovan). Vad gäller överskott för övriga kostnader är större orsaker relaterade ett lägre nyttjande av utvecklingsmedel om 0,5 mnkr samt lägre kapitalkostnader om 0,4 mnkr, än budgeterat.

Verksamhet

Verksamheten inom avdelning för näringsliv och samhälle visar ett överskott med 2,7 mnkr. Överskottet har uppkommit genom lägre kostnader av bostadsanpassningsbidrag med 0,4 mnkr, lägre personalkostnader med 0,2 mnkr samt ett överskott av utvecklingsmedel med 0,7 mnkr. Ökade intäkter med 1,4 mnkr bidrar också till det genererade överskottet.

Kommunikationsavdelningen visar ett underskott med -0,7 mnkr. Det är fler mindre poster som reklam, information och konsulttjänster som genererar underskottet.

HR-avdelningen visar ett överskott med 0,5 mnkr företrädesvis hänfört till lägre kostnader för företagshälsovård än budgeterat.

Samhällsbetalda resor visar ett överskott med 0,2 mnkr. Samtliga verksamheter under ansvaret har bidragit till överskottet men företrädesvis hänförs överskottet till verksamheten för färdtjänst.

Övriga verksamheter inom Kommunstyrelsens ansvarsområden redovisar totalt ett överskott med 4,4 mnkr mot budget. Relaterar lägre kostnader för utbetalda arvoden till förtroendevalda än budgeterat med 0,5 mnkr. Kommundirektör visar ett överskott med 2,7 mnkr framförallt hänfört till mindre lämnade bidrag i form av utvecklingsanslag och lägre utfall för konsultkostnader än budgeterat. Vidare en minskad semesterlöneskuld (avser hela KS) på 1,2 mnkr. Ekonomiavdelningen visar ett överskott med 0,5 mnkr relaterat till personalvakanser. Kansliheten visar ett överskott med 0,5 mnkr, där lägre lönekostnader än budgeterat är den bidragande orsaken. Övriga ansvarsområden inom kommunledningskontoret visar avvikelser av mindre karaktär.

Verksamheten för överförmyndare visar ett underskott med -0,2 mnkr hänfört till arvoden för gode män för ensamkommande barn. Anledningen till underskottet är att återsökning av ersättning från migrationsverket inte förväntas ge full kostnadstäckning.

Investeringsredovisning

Investeringar i inventarier har gjorts med 1 334 tkr under 2016. Dessa investeringar avser verksamhetsinventarier som datorer, möbler samt Ipads till förtroendevalda.

Under posten övrigt är det investeringar kopplat till centrumutveckling på motsvarande 1 343 tkr. Följande projekt är genomförda eller pågående under 2016.

- Gestaltning av Skaraborgsgatan
- Gestaltning Stationsområdet
- Iordningsställande av parkering på Kv Särimner
- Gestaltning av Klostergatan
- Belysning under Viktoriabron
- Fundament, stensättning, planteringar och belysning är på plats på Vestas.
- GC-väg Jarlagatan
- Belysning av viadukter för gång - och cykelvägar
- Nytt cykelställ med grönt tak vid Katedral

Parkering på Bangatan färdigställdes inte under 2016 som planerat på grund av de föreningar som upptäcktes, färdigställande görs istället under våren 2017.

INettovesteringar Tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Inventarier	1 334	850	-484	718	1 475
Maskiner och fordon	0	0	0	0	0
Övriga	1 343	6 426	5 083	1 794	2 380
Summa nettoinvestering	2 677	7 276	4 599	2 512	3 855

*Inventarier avser i budget 2016: Inventarier/system 650 tkr, Gis-system 200 tkr.
"Övriga" avser i budget 2016: Strategiska markinköp 3 000 tkr, Centrumutveckling 3 426 tkr varav ombudgetering 1 426 tkr.*

Verksamhetsanalys

Verksamhet

Under 2016 framarbetades och beslutades flera långsiktiga strategier och planer för kommunen i syfte att nå målsättningen om att skapa goda livsvillkor för alla kommuninvånare. Strategierna kommer att ha en genomförandetid på ett antal år framöver och ska följas upp årligen.

De framträdande frågorna under 2016 kom att handla om bostäder, näringslivet, etableringar, arbetsmarknad samt minskade sjuktal och integration. Trygghetsfrågan har också löpt som en röd tråd genom planeringsarbete och gestaltning under senare delar av året, med fortsättning 2017.

Efter att kommunens bostadsförsörjningsprogram beslutades i maj tog arbetet med att genomföra programmet fart. Det har till exempel inneburit att flera detaljplaner och ett planprogram för stationsområdet har tagits fram under året. Efterfrågan på småhustomter har varit stort under året, det tillsammans med en låg vakansgrad hos bostadsbolagen pekar på att behovet av bostäder är fortsatt högt den kommande tiden.

I och med en god konjunktur har antalet nyetableringar och tillväxt i befintligt näringsliv varit högt under 2016. För att underlätta etableringar har kommunen inlett arbetet med en lots, där olika myndighetsfunktioner möter näringsidkare i tidiga skeden. Behovet av förändrade och/eller nya detaljplaner för näringslivet, tillsammans med bostadsplanering är fortsatt högt.

Att skapa förutsättningar för fler arbetstillfällen och ökad sysselsättning har också varit i fokus under 2016. Skara kommun har i samarbete med arbetsförmedlingen och försäkringskassan prioriterat unga personer, de som står långt från arbetsmarknaden, nyanlända samt sjukskrivna. Ett flerårigt och gediget arbete kring unga innebar en positiv utveckling för den målgruppen under 2016. Strax innan sommaren startades projektet Hållbart yrkesliv med målet att sänka sjukpenningtalen i Skara. Vid årsskiftet pekar trenden mot att sjukpenningtalen fortsätter att öka liksom i övriga Sverige.

Utvecklingen av Skara kommuns kommunikationskanaler för ökad service till invånare, besökare och företag fortsätter. Ambitionen är att öka tillgängligheten dygnet runt och det sker främst via skara.se, vastsverige.com, sociala medier samt via film och medborgartidning.

Samverkan och samarbeten med externa grupper och partners för att göra Skara mer attraktivt har utvecklats och blivit ännu bättre. Skarafilmen lanserades, också som i en del att stärka kommunens och Skaras varumärke.

Framtid / Utveckling

En av de största kommunala utmaningarna de kommande åren är den demografiska utvecklingen med en ökande äldre befolkning och färre i yrkesverksam ålder. Det innebär att det är fler som behöver omvårdnad, men färre som kan erbjuda den. Också skatteunderlaget minskar. Detta, tillsammans med att rörligheten över kommungränserna ökar kraftigt med tydligare fokus på arbetsmarknadsregioner, ökar behovet av en väl fungerande bostadsmarknad och transportinfrastruktur i kommunen. Centrala delar i det arbetet är utveckling av stad och landsbygd.

Arbetet med social hållbarhet, arbetsmarknad, kompetensförsörjning och digitaliseringen är några av de absolut viktigaste utvecklingsfrågorna framöver. Det handlar också om demografiska utmaningar med en åldrande befolkning, migration och integration, sysselsättning för unga och utlandsfödda, låga utbildningsnivåer, höga sjuktal och en ökande andel hushåll med försörjningsstöd. Tillgång till bostäder för alla och upplevd trivsel och trygghet

bland kommuninvånarna är viktiga utgångspunkter. Samverkan och samarbete såväl inom kommunen som mellan kommunerna i Skaraborg är avgörande för att nå framgång.

Flera större infrastrukturprojekt påverkar Skara de kommande åren, något som ytterligare bör stärka möjligheten att pendla och resa kollektivt. Kommunen arbetar också med att tillgodose näringslivets utveckling med tillgång till industri- och exploateringsmark. Inom besöksnäringen har Skara möjligheter att vidareutvecklas som turistkommun och därmed öka den turistekonomiska omsättningen där nya arbetstillfällen skapas. Dessutom rankar företagen i Skara brist på kompetens som ett av de största hindren för utveckling.

Kompetensförsörjning är en av kommunens viktigaste framtida utmaningar, bland annat rankar företagen i Skara brist på kompetens som ett av de största tillväxthindren. Utbildningsnivån att höjas och att möjliggöra för fler att gå ut gymnasiet med godkända betyg är den bästa insatsen för att främja kompetensförsörjning, sysselsättning och en god hälsa. Därför bör insatser som bidrar till fullfölja studier prioriteras.

Genomförandet av visions- och varumärkesplattformen fortsätter. Tyngdpunkten i visionsarbetet ligger på hållbarhet och engagemang i centrumutveckling och evenemang i syfte att stärka kommunens attraktivitet och stolthet hos invånarna. Den upplevda tryggheten i Skara behöver höjas framöver. Det innebär att insatser som stärker den sociala tilliten och utformning av den fysiska miljön.

Det är angeläget att Skara kommun är en attraktiv arbetsgivare som erbjuder goda villkor för att kunna behålla och rekrytera personal. I personalstrategin lyftes bemötande och ledarskap fram som viktiga områden för att vara en attraktiv arbetsgivare. Men även arbete med t.ex. en hållbar arbetssituation, jämställdhet, mångfald och att ta tillvara på alla medarbetares arbetsförmåga kommer att vara viktiga områden framöver. Trenden med ökad konkurrens om arbetskraften kommer att hålla i sig.

Måluppfyllelse

Medborgare

Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.	Bra
Kommunstyrelsen ska skapa förutsättningar för goda livsvillkor för alla kommuninvånare.	Bra
Skara kommuns invånare ska trivas och vara stolta över sin kommun.	Bra
Skara kommun ska präglas av öppenhet och möjlighet till dialog	Utmärkt

Verksamhet

Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet	Utmärkt
Kommunstyrelsen ska arbeta långsiktigt för att erbjuda goda boende- och uppväxtmiljöer	Utmärkt
Kommunstyrelsen tillhandahåller väl utvecklade och verksamhetsanpassade stödsystem	Bra

Personal

Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten	Utmärkt
Samtliga medarbetare upplever och ger ett gott bemötande.	Utmärkt
I Skara utövas ett hälsosamt ledarskap.	Bra
Medarbetare skall ges möjlighet till inflytande över sin arbetstid.	Utmärkt

Miljö

Alla beslut ska bidra till ett miljömässigt hållbart samhälle.	Bra
Bidra till ett miljömässigt hållbart samhälle och minska utsläppen av växthusgaser genom att fasa ut fossila bränslen	Bra
Tillgängligheten till grönområden och rekreationsområden ska öka	Utmärkt
Lokalt se möjligheterna till att ta hand om dagvattenhantering och minska riskerna för översvämningar och belastning på vattendrag	Bra
Kommunstyrelsen har en aktuell miljöstrategi som är väl känd i verksamheterna	Utmärkt

Folkhälsa

Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt.	Bra
Skapa förutsättningar för goda livsvillkor för alla och trygg uppväxt för barn och ungdomar	Utmärkt
Skapa förutsättningar för ett hållbart yrkesliv	Bra
God hälsa och livskvalitet för seniorer	Bra

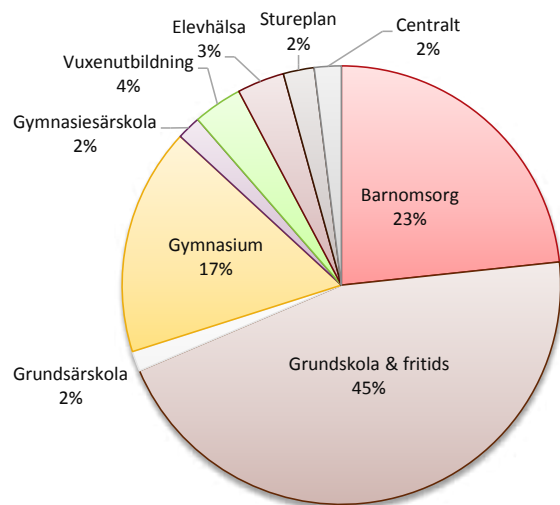
Tillväxt och utveckling

Utbildningsnivån i Skara ska höjas.	Utmärkt
Stärka arbetsmöjligheterna för fler i arbete, i synnerhet unga	Utmärkt
Att skapa förutsättningar för ett livskraftigt näringsliv i Skara kommun	Utmärkt

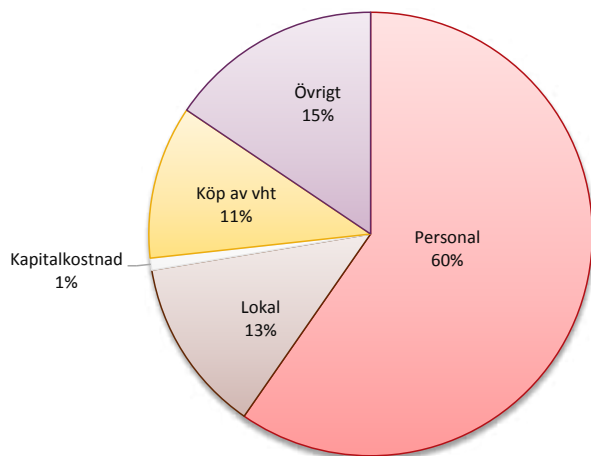
Ekonomi

Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans	Utmärkt
Ekonomi i balans	Utmärkt

Verksamhetsfördelade kostnader %

Kostnadsstrukturdiagram %

Barn- och utbildningsnämnden

Inom barn- och utbildningsförvaltningen i Skara bedrivs olika former av lärande inom utbildning, kultur och fritid. Förvaltningen ansvarar för förskola, grundskola med skolbarnomsorg, sarskola, gymnasieskola, vuxenutbildning och familjecentral. Verksamheterna musikskola, fritidsverksamhet, teknik- och entreprenörskapsskolan samt skapande verksamhet bildar tillsammans ett ungdomens hus med namnet Stureplan.

Skara kommuns vision ”Skara vision 2025” speglar kommunens långsiktiga viljeinriktning. Vision 2025 anger kommunens uppgift och därmed nämndens, att skapa förutsättningar för våra invånare att vara nöjda med att leva och bo i Skara. I Skara ska det vara lätt att få familje- och yrkeslivet att gå ihop. Därmed är det viktigt att nämnden erbjuder barnomsorg av hög kvalitet och utifrån vårdnadshavarnas behov. En utbildningsverksamhet som alla kan vara stolta över där kreativitet och entreprenörskap är givna delar. Ledarskapet inom Barn & utbildning ska präglas av tydlighet och av visionärt ledarskap. Hållbart lärande är nyckelord för hela utbildningsområdet som nämnden ansvarar för.

I den av kommunfullmäktige beslutade budgeten för 2016 och planperiod 2017-2018 betonades olika områden inom nämndens verksamhet. Bland annat att ett barnperspektiv är viktigt för alla verksamheter och vid beslutsfattande i frågor som berör barnen mest. Det innebär bland annat att konsekvenser för barn ska analyseras och vägas in inför alla beslut. Barn och elevperspektivet ska vara vägledande i nämndens planering av verksamhet. Via nämndens verksamheter sker arbetet med att stärka jämställdheten redan i tidiga åldrar. Nämnden ska fortsatt arbeta med ett förebyggande och främjande arbete för att undvika utsatthet och ohälsa. Forskning visar att vikten av att klara skolan är en av de främsta friskfaktorerna.

Ekonomisk översikt

Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Barnomsorg	93 991	93 761	-230	89 051	91 265
Grundskola samt förskoleklass och fritidshem	182 630	183 962	1 332	175 442	171 734
Grundsärskola	6 001	6 571	570	5 948	6 273
Gymnasium	67 615	65 695	-1 920	67 511	69 620
Gymnasiesärskola	7 106	4 827	-2 279	5 905	5 441
Vuxenutbildning	14 608	13 166	-1 442	10 511	10 750
Elevhälsa	14 043	15 904	1 861	13 033	17 838
Stureplan	9 197	9 061	-136	9 662	10 239
Central OH	7 997	8 360	363	9 231	4 976
Summa nettokostnad	403 188	401 307	-1 881	386 294	388 136

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Intäkter	118 863	102 395	16 468	96 981	96 238
Summa intäkter	118 863	102 395	16 468	96 981	96 238
Personalkostnader	-311 447	-310 839	-608	-278 248	-270 538
Kapitalkostnader	-4 564	-4 745	181	-3 873	-3 430
Övriga kostnader	-206 040	-188 118	-17 922	-201 153	-210 406
Summa kostnader	-522 051	-503 702	-18 349	-483 274	-484 374
Summa nettokostnader	-403 188	-401 307	-1 881	-386 293	-388 136
Kommunbidrag	401 307	401 307	0	386 929	388 690
Årets resultat	-1 881	0	-1 881	636	554

Ekonomisk analys

Förvaltningen visar ett underskott på 1,9 mnkr motsvarande 0,5 procent av budgeterad omsättning. Utfallet visar både högre intäkter och kostnader än budget. Totala intäkter blev 16,5 mnkr högre än budgeterat vilket förklaras av högre statsbidrag och ersättningar från migrationsverket på 7,0 mnkr. Resterande del av intäktskillnaden mellan utfall och budget beror på att statsbidrag för lågstadiesatsning, karriärtjänster och lärarlönelyftet inte har budgeterats varken på intäkts- eller kostnadssidan. Motsvarande kostnader finns redovisade i utfallet under kostnader för personal och övriga kostnader. Resultatmässigt påverkar detta inte förvaltningen. Större budgetavvikelse på övriga kostnader består av högre bidrag till fristående förskolor och grundskolor, köp av gymnasieplatser från andra orter och kostnader för skolskjuts.

Barnomsorg

Underskottet för verksamhet Barnomsorg uppgår till 0,2 mnkr. Förskolan visar ett mindre underskott mot budget. Det är både intäkter och kostnader som överstiger budget. Underskottet förklaras till största delen av högre underhållskostnader.

Grundskola samt förskoleklass och fritidshem

Totalt visar verksamheter för Grundskola samt förskoleklass och fritidshem ett överskott om 1,3 mnkr. Grundskolan har haft betydligt fler barn än budget. Detta har resulterat i högre kostnader. Intäkterna från Migrationsverket avseende asylsökande har överstigit den ökade kostnaden.

Verksamheten har haft lägre personalkostnader första halvåret på grund av hög personomsättning. Det har varit hög rörlighet bland lärare i kommunen vilket är samma utveckling som övriga riket. Tillfälliga vakanser har ersatts med vikarier. Kostnader för avgångsvederlag rektor har belastat årets resultat.

Grundsärskola

Grundsärskolan redovisar ett överskott om 0,6 mnkr mot budget. Färre barn i kommunens grundsärskola samt färre inköp av platser från andra kommuner har resulterat i lägre kostnader.

Gymnasium

Totalt redovisar förvaltningens gymnasieverksamhet ett underskott på 1,9 mnkr varav kommunens gymnasieskolas underskott var 1 mnkr. Det lägre elevantalet på Katedralskolan än budget har medfört högre kostnader för köp av gymnasieplatser från andra kommuner och lägre intäkter från andra kommuner för elever i kommunens gymnasieskola. Uppstartskostnader teknikprogrammet har belastat resultatet med 0,5 mnkr.

Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskola visar ett underskott om 2,3 mnkr mot budget. Högre kostnader för elevassistenter i kommunens skola och vid köp av platser i andra kommuner. Kostnader för skolskjuts har även överstigit budget.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen redovisar ett underskott om 1,4 mnkr. Lägre etableringsbidrag från Migrationsverket på 0,8 mnkr. Vuxenutbildningen har inte erhållit bidrag beroende på att bidragstiden är avslutad. Etableringsbidrag utgår de två första åren. Bidraget ökade från 41 350 kr till 62 500 kr för personer som fått permanent uppehållstillstånd den första januari 2016. I budget beräknades en större andel elever som erhållit permanent uppehållstillstånd under 2016.

Delar av verksamheten har under året flyttats från Katedralskolan till Sveriges lantbruksuniversitets lokaler (SLU). Flytt och uppstartskostnader har överstigit budget med 0,3 mnkr.

Köp av utbildningsplatser i andra kommuner har ökade kostnader mot budget med 0,2 mnkr. Det var fler elever som gick samhällsorienterad utbildning med lärare från annan kommun.

Ökade personalkostnader i slutet av året beroende på tillsättning av nya tjänster med 0,1 mnkr. Detta för att möta det högre elevantalet 2017.

Elevhälsa

Överskottet mot budget med 1,9 mnkr förklaras av svårigheter att tillsätta tjänster som kuratorer, specialpedagoger och skolsköterskor under året. Vid året slut var alla tjänster tillsatta.

Stureplan

Det har varit högre kostnader för kulturbyggor i verksamheten, som förklaring till underskott om 0,14 mnkr.

Central OH

Lägre kostnader beroende på personalvakanser delar av året ger förklaring till överskottet om 0,4 mnkr.

Investeringsredovisning

Investeringsbudgeten ökades med 1 mnkr efter nämndens beslut i augusti till följd av behov av möbler och annan utrustning vid utökning av lokaler. Utfallet har inte uppgått till den utökade budgeten delvis beroende på att köp av möbler och övrig utrustning till vuxenutbildningens lokaler genomförs först 2017. Under 2016 har möbler och övrig utrustning lånats av hyresvärden.

Investeringar avseende satsningen ”en till en” för årskurs 7-9 och gymnasiet är fullt genomförd under 2016.

Nettoinvesteringar (Tkr)

Investering	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Inventarier	8 048	8 650	602	3 664	4 030
Summa nettoinvestering	8 048	8 650	602	3 664	4 030
Summa nettoinvestering	3 664	5 370	1 706	4 030	4 066

Måluppfyllelse

Medborgare

Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.	Bra
Samverkan leder till ökad måluppfyllelse för elever	Har brister
Digitala resurser används i lärande/verksamheten.	Utmärkt

Verksamhet

Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet	Bra
Ledarskapet utvecklar verksamheten.	Utmärkt

Verksamhet

Alla barn och elever ska utvecklas utifrån sina förutsättningar och nå sina kunskapsmål.	Har brister
Verksamheten präglas av aktuell forskning.	Har brister
Elever har rätt till inflytande över sin verksamhet	Bra

Personal

Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten.	Bra
Samtliga medarbetare upplever och ger ett gott bemötande.	Utmärkt
I Skara utövas ett hälsosamt ledarskap.	Bra
Medarbetare skall ges möjlighet till inflytande över sin arbetstid.	Utmärkt

Miljö

Alla beslut ska bidra till ett miljömässigt hållbart samhälle.	---
---	---

Folkhälsa

Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt.	Bra
Eleven når så långt som möjligt enligt utbildningens mål.	Utmärkt
Elever har rätt till utbildning som präglas av trygghet	Har brister

Tillväxt och utveckling

Utbildningsnivån i Skara ska höjas.	Bra
Eleven når så långt som möjligt enligt utbildningens mål.	Bra

Ekonomi

Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.	Bra
Ekonomi i balans	Bra

Verksamhetsanalys

Verksamhetsåret 2016 har präglats av en viss turbulens inom förvaltningens ledning som kulminerade under hösten. En konsult sattes in som tillförordnad förvaltningschef för att leda verksamheten. Det fanns också delar av verksamheten som fungerade mindre bra. Under hösten växte också kön till förskolan avsevärt och även detta blev en stor utmaning för förvaltningen. Det mesta reddes dock ut men mycket återstår för att bygga upp förtroendet igen.

Det är dock positivt att det här inte har påverkat skolans resultat i stort. Skara kommun hamnade på 18 plats avseende de resultat som presenterades i SKL:s öppna jämförelser för grundskolan. Även gymnasieskolan står sig väl i konkurrensen och kommunens vuxenutbildning har goda resultat och har klarat av att ta emot alla nyanlända som bosatt sig i kommunen.

Det har också pågått en mängd utvecklingsarbete och här kan nämnas förskolesatsningen där all personal deltagit och som skett i samverkan med elevhälsan och Lunds Universitet. I grundskolan kan nämnas läs- och matematiklyften och i övrigt pågår på alla enheter ett ständigt kvalitetsarbete utifrån de mål fullmäktige och nämnd satt upp. Verksamheten på Stureplan har också haft en fortsatt bra utveckling som ett ungdomens hus med lärandet i centrum.

Sammanfattningsvis har förskola och skola hög kvalitet och en kompetent personal. Tyvärr har ledningsbristerna lett till ett sämre resultat i medar-

betarenkäten som genomfördes under den mest turbulenta tiden. Det är mycket viktigt att så fort som möjligt vända utvecklingen åt rätt håll för att Skara kommuns skolverksamhet ska vara attraktiv för såväl nuvarande medarbetare som potentiella nya.

Framtid / Utveckling

Barn- och Utbildningsnämnden och dess förvaltning behöver bygga upp förtroendet bland såväl medborgare, elever, vårdnadshavare och personal. Det utvecklingsarbete som pågår ska fortsätta och identifieras. Första linjens chefer behöver få bättre förutsättningar att bedriva sitt pedagogiska ledarskap. I detta syfte ska alla enheter ha en väl fungerande lednings- och organisationskultur för utveckling och kollegialt lärande. Inom ramen för denna struktur ska det finnas ett tydligt kvalitets- och uppföljningssystem där pedagoger, arbetslag och elevhälsan är delaktiga.

Grundläggande för goda resultat i verksamheten är hög kvalitet i undervisningen grundat på forskning och beprövad erfarenhet, studiero som är en förutsättning för alla barns lika möjligheter att nå sin fulla potential och trygghet i en skola fri från alla former av kränkningar och mobbning. Strategin för att nå dit har formulerats i de mål som nämnden fastställt. Det är använda digitala verktyg i undervisningen, förebyggande elevhälsa, aktuell forskning, samverkan, nolltolerans mot kränkningar och barn- och elevers rätt till inflytande.

I samband med inledningen av läsåret 2017 kommer den nya Victoriaskolan att invigas. Det blir en viktig milstolpe i Skaras skolhistoria. Skolan har

devis ”En skola för framtidens lärande” och kommer säkert att uppmärksammas långt utanför kommunens gränser. Under 2017 kommer dessutom en förskole- och skolutredning att genomföras för att skapa goda planeringsförutsättningar inför kommande investeringsplaner.

Det finns nu goda förutsättningar för att systematiskt arbeta med dessa strategier på alla enheter. Där grundpelarna ska vara en stabil och målmedveten ledningsorganisation, ta vara på all den kompetens som finns bland all personal, ett systematiskt kvalitetsarbete och sist men inte minst kompetensutveckling. Mot denna bakgrund finns det nu goda förutsättningar för att skapa en skolverksamhet som alla vara stolta över.

Jämförelsetal

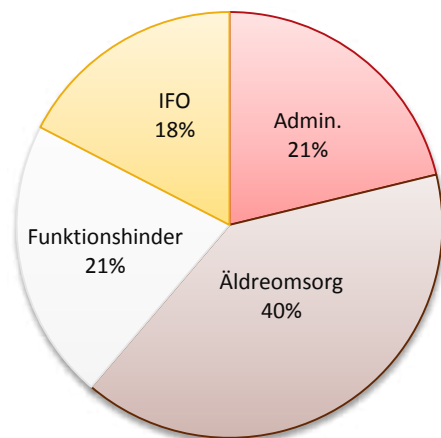
Nyckeltal	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Medborgare			
Inskrivna barn per årsarbetare förskolan	5,9	5,7	6,1
Antal elever per lärare grundskolan (heltidstjänst)	13,1	12,3	11,9
Antal elever per lärare förskoleklass (heltidstjänst)	16,8	16,3	11,8
Verksamhet			
Genomsnittligt meritvärde grundskolan	234,8	206,4	212,9
Genomsnittligt betygspoäng gymnasiet	13,7	13,6	13,6
Personal			
Total sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid	6,1 %	5,7 %	5,7 %

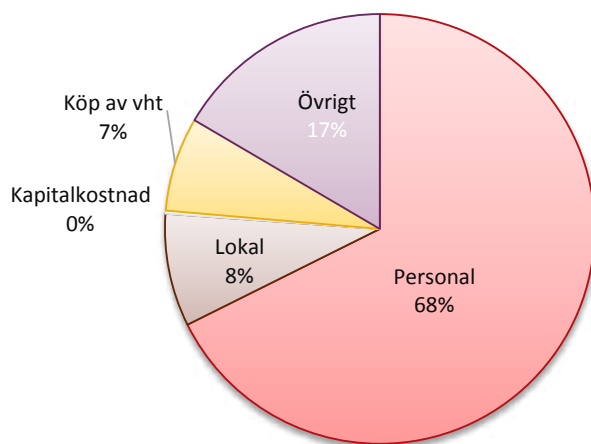
INTEGRATIONSSTRATEGI 2017-2020

I Skara kommun bor människor med olika bakgrund och erfarenheter. Vårt uppdrag som kommun är att erbjuda bästa möjliga förutsättningar för alla att leva, bo och verka i Skara. Integrationsstrategin syftar till att tydliggöra kommunens mål i arbetet med integration samt tydliggöra ansvar, organisation och uppdrag inom arbetet. Strategin kommer att följas av en handlingsplan under 2017.

Versamhetsfördelade kostnader %

Kostnadsstrukturdiagram %

Omsorgsnämnden

Omsorgsnämndens vision är att ”Ge alla medborgare förutsättningar för en bra livssituation”. Nämndens ansvarsområde omfattar individ- och familjeomsorg (IFO), äldreomsorg (ÄO) samt avdelningen för funktionshinder (AFF). Verksamheten regleras bland annat av socialtjänstlagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade samt hälso- och sjukvårdslagen. Därtill kommer tvångslagstiftningarna; lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga samt lagen om vård av missbrukare i särskilda fall.

Insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet och utföras av personal med rätt kompetens. Kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras.

Insatserna ska ske i samråd med den enskilde och utformas och genomföras för att frigöra och utveckla egna resurser. De insatser förvaltningen arbetar med kan vara av kortvarig eller livslång karaktär och kräver förmåga till flexibla och individuella lösningar. Förvaltningen fortsätter utveckla sin förmåga att lösa komplexa problem tillsammans med de enskilda och deras närstående på hemmaplan och i samverkan med andra nämnder, primärvård, regionsjukvård, arbetsförmedling, försäkringskassa, företag och ideella föreningar.

Ekonomisk översikt

Omsorgsnämnden redovisar ett resultat på 21,9 mnkr. Överskottet 2016 kan till största delen hänföras till integrationsverksamheten. Större intäkter från migrationsverket än beräknat samtidigt som nämnden kunnat hålla kostnaderna nere. Ca 12,0 mnkr av intäkterna från migrationsverket avser 2015.

Avvikelser per verksamhet

Administration +3,0 mnkr, Äldreomsorg -1,6 mnkr, Funktionshinder -0,8 mnkr, Individ och familjeomsorg +21,2 mnkr

Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Administration	77 089	80 056	2 967	74 118	67 030
Äldreomsorg	145 560	144 006	-1 554	145 566	146 289
Funktionshinder	77 653	76 868	-785	73 216	66 108
Individ och familjeomsorg	63 315	84 551	21 236	83 724	75 467
Summa nettokostnad	363 617	385 481	21 864	376 624	354 894

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Intäkter	186 057	176 860	9 197	135 179	116 026
Summa intäkter	186 057	176 860	9 197	135 179	116 026
Personalkostnader	-371 839	-377 440	5 601	-333 638	-318 590
Kapitalkostnader	-1 283	-1 003	-280	-1 197	-992
Övriga kostnader	-176 552	-183 898	7 346	-176 968	-151 338
Summa kostnader	-549 674	-562 341	12 667	-511 803	-470 920
Summa nettokostnader	-363 617	-385 481	21 864	-376 624	-354 894
Kommunbidrag	385 481	385 481	0	365 640	347 171
Årets resultat	21 864	0	21 864	-10 984	-7 723

Ekonomisk analys

Administration

Verksamhet för administration redovisar totalt en positiv avvikelse mot budget om 3,0 mnkr. Förseningar av IT projekt har inneburit att alla medel inte gått åt som planerat, överskott om 0,6 mnkr.

Reservmedel för löneförändringar, överskott om 2,4 mnkr.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen redovisar totalt ett underskott om 1,6 mnkr mot budget. Består i: Vakanser av enhetschefer, överskott 1,0 mnkr.

Resurspoolens kostnader ökade under våren på grund av en stigande sjukfrånvaro. Åtgärder vidtogs och utfallet förbättrades senare under hösten. Resurspool visar -0,4 mnkr (inkl. stimulansmedel)

Korttid visar en avvikelse om -0,3 mnkr Trycket på korttidsplatser har varit högt och nämnden har vid flera tillfällen fått betalningsansvar (1,7 mnkr) till regionen då vårdtagare fått vara kvar på sjukhus på grund av platsbristen. En del av kostnaden har finansierats med medel från migrationsverket då platsbristen till del berott på att ensamkommande barn placerats på Vallehemmet och Skarahemmet. Särskilt boende visar en avvikelse om -1,7 mnkr (inkl. stimulansmedel). För att hantera behoven av särskilda boende platser öppnade nämnden 7+2 särskilda boendeplatser under året utöver budgeterade 130 platser.

Nämnden fick under året betala 1,7 mnkr i sanktionsavgifter till Västragötalandsregionen. 1,1 mnkr av dessa finansieras med intäkter från migrationsverket. Under 2015 ökade antalet ensamkommande barn till Skara. Vid den tiden fanns lediga rum på bland annat Vallehemmet och ingen kö av sökanden till särskild boendeplats. Då valde nämnden att upplåta platser till verksamheten för ensamkommande barn. Under våren 2016 ökade trycket på särskilda boendeplatser och nämnden öppnade 9 platser. Möjligheten att snabbt öppna fler begränsades av uppkomna lokalbristen.

Sköterskeenheter har haft vakanser vilket genererat ett överskott om 0,5 mnkr.

Hemvård visar en avvikelse om -1,4 mnkr (inkl stimulansmedel). Arbetet med att öka effektiviteten i hemvården har fortsatt samtidigt med ett ökat fokus på arbetsmiljö och rehabilitering för att hantera den höga sjukfrånvaron. Inför året har ersättningen till hemvården justerats till att ersätta för beställd tid och inte som tidigare för utförd tid. Under året har Nivala konsulting anlåtats för handledning och konsultation till chefer inom hemvården.

Övriga verksamheter, total avvikelse +1,3 mnkr, varav Rehabilitering och hjälpmedel visar +0,2 mnkr, Dagverksamhet och dagvård visar +0,3 mnkr, Närståendestöd, Skara senior och Seniorcafé visar +0,3 mnkr, Kök visar +0,5 mnkr, mot budget.

Statliga stimulansmedel om 4,2 mnkr har erhållits för att utöka bemanningen inom äldreomsorgen. Bland annat förstärks Malmgården med en nattlinje. Två samordnare har projektanställts med start november 2015, med inriktning att planera och strukturera sitt arbete utifrån verksamhetens behov och utifrån gällande projektbeskrivning. Tillfällig bemanningsökning har gjorts inom särskilda boenden och hemvården för att arbeta med genomförandeplaner tillsammans med brukare och anhöriga. Särskilda boenden har även arbetat med att utveckla sociala aktiviteter.

Funktionshinder

Funktionshinder totalt redovisar en negativ avvikelse mot budget om 0,8 mnkr. Personlig assistens visar en avvikelse om -3,3 mnkr. Kostnaderna för personlig assistens ökade under hösten 2015 och

är fortsatt höga. Brukare med behov av 20 timmar eller mindre har ökat, vilket innebär att ersättning från försäkringskassan ej är berättigad. Några brukare har även mer insatser än beslut från försäkringskassan, dessa ärenden ses över. Kommunen står för sjukfrånvaron för privata utförare vilket inte ersätts från försäkringskassan.

Biståndshandläggning visar en avvikelse om 0,3 mnkr. Vakanser under året har gjort att verksamheten har ett mindre överskott

Gruppboendestad visar en avvikelse om 1,0 mnkr. Det nya gruppboendet på Månglaren har inte tagits i drift under 2017 som planerat. Behoven har verkställts i andra verksamheter och det är främst hyreskostnader som inneburit en besparing under året. Övrigt visar 1,2 mnkr i avvikelse. Förklaring består i vakanta tjänster och ej vikarietillsättning vid sjukfrånvaro. Försenat boende har också inneburit lägre hyreskostnader.

Individ och familjeomsorgen

Individ och familjeomsorgen redovisar totalt ett överskott om 21,2 mnkr mot budget.

HVB Vuxna visar 2,2 mnkr i negativ avvikelse mot budget. Placeringar och tillfälliga boenden för vuxna har ökat och har ett samband med bostadsbristen i Skara. Personer med sammansatt socialpsykiatrisk problematik placeras i nuläget pga. hemlöshet och på grund av att den vårdnivå som är möjlig att erbjuda i kommunens regi inte är tillräcklig för vissa individer med mycket omfattande svårigheter. Skyddsplaceringar för våld i nära relationer står också för en del av underskottet på kontot.

Placeringar barn och unga visar 1,0 mnkr i överskott mot budget, (tilläggsbudget 6,0 mnkr). Placeringar av barn och unga har ökat under flera år både i antal och i kostnader. Behoven har ökat mer än tillgången på platser vilket drivit upp kostnaderna. Det råder stor brist på tillgängliga familjehem vilket gjort att konsulentledda familjehem har använts i högre utsträckning. Antal dygn i familjehem är relativt stabilt, men kostnaden ökar. Platsbristen har en koppling till det ökade flyktningmottagandet. Av de statliga medel för flyktningmottagandet som har tillförts kommunen har därför 6 mnkr lagts på budgeten för placeringar av barn och unga vilket är förklaringen till att verksamheten ändå genererat ett överskott.

Ekonomiskt bistånd visar 1,2 mnkr i negativ avvikelse mot budget. Kostnader för ekonomiskt bistånd som stigit under flera år har stabiliserats något, men fortsätter öka. Antal hushåll som uppbär försörjningsstöd har ökat även under 2016. Socialsekreterare är ett bristyrke i hela landet och konsekvensen blir att oönskade vakanser uppstår vid nyrekryteringar. Personalsituationen i Skara har blivit mer stabil 2016, men inför 2017 befinner vi oss igen i en otillräcklig bemanningssituation. Arbetsmarknadsenheten visar 3,8 mnkr i positiv avvikelse (tilläggsbudget 3,0 mnkr). 3,0 mnkr i extra budget medel används till ett jobbprojekt som startade under hösten. Försörjningsstödsenheten inventerar och remitterar deltagare till AME. Därefter påbörjades en kartläggning och sökandet efter lämplig arbetsplats. De första deltagarna kom ut i arbete i november. Anställning sker med särskilt anställningsstöd i 12 mån, beroende på vilken placeringsform som används kan medlen räcka till mellan 21 och 35 anställningar på årsbasis.

Flyktningmottagande redovisar ett överskott om 19,8 mnkr mot budget. Mottagandet av ensamkommande barn ökade kraftigt under hösten 2015. Omsorgsförvaltningen såväl som migrationsverket fick under hösten 2015 stora problem att hinna med det administrativa arbetet som krävdes. Det innebar att information i bokslutet 2015 saknades avseende utestående ersättning från migrationsverket. En del av överskottet 2016 kan därför hänföras till 2015.

Det stora inflödet av ensamkommande barn under hösten 2015 avstannade och under 2016 har bara 3 barn kommit till Skara. Omsorgsnämnden fick dock tidigt till ett avtal med migrationsverket om antal platser. Detta har inneburit att nämnden erhållit ersättning även för tomma platser under 2016.

Kostnaderna för ensamkommande barn har också legat lägre än de 1900 kr/dygn som migrationsverket har betalat tack vare ett effektivt mottagande i egen regi.

Investeringsredovisning

Nettoinvesteringar (Tkr)

Investering	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Inventarier	1 105	2 100	995	1 297	869
Övriga				30	1 056
Summa nettoinvestering	1 105	2 100	995	1 327	1 925

Måluppfyllelse

Medborgare

Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.	Bra
Omsorgsnämnden ska medverka till gemenskap, integration och delaktighet	Bra
Omsorgsnämnden ska bidra till att skapa goda och trygga levnadsförhållanden	Utmärkt
Omsorgsnämnden ska nå samhällets mest utsatta så tidigt som möjligt.	Bra

Verksamhet

Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet	Bra
Omsorgsnämnden ska arbeta för att bibehålla, utveckla och återvinna individens förmågor.	Bra
Omsorgsnämndens verksamheter skall vara rättsäkra	Bra
Omsorgsnämndens verksamheter skall ständigt utvecklas och förbättras med brukaren i fokus.	Har brister

Verksamhet

Alla ska ha rätt till trygghet, vård och omsorg när man blir äldre.	Bra
Alla ska ha rätt till trygghet, vård och omsorg när man blir äldre	Bra

Personal

Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten.	Utmärkt
Samtliga medarbetare upplever och ger ett gott bemötande	Utmärkt
I Skara utövas ett hälsosamt ledarskap.	Bra
Medarbetare ska ges möjlighet till inflytande över sin arbetstid.	Utmärkt

Miljö

Alla beslut ska bidra till ett miljömässigt hållbart samhälle.	---
---	---

Folkhälsa

Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt..	---
---	---

Tillväxt och utveckling

Utbildningsnivån i Skara ska höjas	Bra
De beslut som omsorgsnämnden fattar ska tas med hänsyn till barn och ungas bästa	Har brister
Omsorgsnämnden ska medverka till att utrikes föddas kunskaper och kompetenser bättre tas tillvara	Utmärkt
Omsorgsnämnden ska medverka till att öka andelen barn och unga som uppnår kraven för gymnasieexamen.	Har brister

Ekonomi

Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans	Utmärkt
Ekonomi i balans	Utmärkt

Verksamhetsanalys

Bostadsmarknaden i Skara har förändrats och vi har en bostadsbrist som påverkat flera av nämndens målgrupper. I syfte att möta boendeproblematiken har nämnden under året;

- Påbörjat en ombyggnation av Röda Huset i Varnhem för att möta behovet för personer med komplexa behov. Dessa lägenheter beräknas tas i bruk under våren 2017.
- Under våren öppnades 7 särskilda boendeplatser för äldre och senare under året har ytterligare 2 platser öppnats.
- En nybyggnation av LSS boende vid Månglaren samt nya lokaler för korttid/avlastning barn och unga med funktionshinder påbörjades under 2016. Ytterligare ett LSS boende planeras till 2018.
- Reviderat äldreomsorgsplanen som ska vara ett underlag för den långsiktiga planeringen av äldreboenden.

Med hjälp av stimulansmedel har nämnden under året ökat nattbemanningen på samtliga särskilda boenden. Utveckling av tillsyn med nattkamera inom hemvården och upphandling av larm till särskilt boende har också påbörjats.

Det har blivit allt svårare att rekrytera legitimerad personal, enhetschefer, undersköterskor och socialsekreterare. En samverkansgrupp arbetar för att säkra kompetensförsörjning och arbetsmarknadsåtgärder inom äldreomsorgen. Syftet är att samordna och utveckla gemensamma insatser för att tillsammans möta kommande kompetensbehov. Arbetet görs i samverkan med Vuxenutbildningen. Under året har äldreomsorgen också ökat antal Traineean-

ställningar. Inom funktionshinder har baspersonal och handläggare med hjälp av stimulansmedel utbildats inom områdena Autism, komplexa diagnoser samt handledning kring vissa brukare med komplexa behov. En studiecirkel i gemensamt arbetssätt i äldreomsorgen (GAS) har påbörjats. All personal inom äldreomsorgen ska ta del av denna utbildning under tre år. Nämnden har också antagit en plan för handling i den sociala barn- och ungdomsvården, en del i detta är en satsning på förhållningssättet ”samverkan för trygghet” som startar upp i början av 2017.

Sjuktalen har legat högt och nämnden har haft fokus på att förbättra hälsotalen. Nya rehab rutiner har arbetats fram med fokus på ett nära ledarskap i relation till ett Hållbart yrkesliv.

Individ och familjeomsorgen har varit starkt präglad av det ökande inflödet av flyktingar under 2015. Verksamheten för ensamkommande barn har mångdubblats. Arbetsmarknadsenheten har fått i uppdrag att arbeta med ett särskilt jobbprojekt inom integration. Verksamheten startades upp under hösten. Projektet syftar till att anställa nyanlända personer som avslutat sin etableringsperiod om 24 månader för olika typer av sysslor i kommunen

Inom arbetet med försörjningsstöd har ett förändringsarbete om e-ansökan och ”Trelleborgsmetoden” gällande försörjningsstöd och Arbetsmarknadsenheten inletts. Arbetet fortgår under 2017 och kommer att läggas som förslag till beslut om verksamhetsförändring till Omsorgsnämnden.

Biståndsenheten och vuxenenheten fortsätter utvecklingen inom IBIC (individens behov i centrum). IBIC är ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt för de som arbetar med vuxna personer oavsett ålder eller funktionsnedsättning utifrån socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Vuxenenheten har under 2016 märkt av en ökning av personer som är drabbade av våld i nära relationer.

Omsorgsförvaltningen startade upp arbetet med Vision E-hälsa 2025 (utveckla digitaliseringen inom socialtjänsten och hälso- och sjukvården). Utifrån detta kommer vi 2017 ta fram utvecklingsområden som vi ska arbeta vidare med.

Under året har ett förarbete kring digitalisering av personlig assistans med mobil dokumentation genomförts. Driftsstart i januari 2017. Music Passion fortsätter att visa goda resultat för brukarna som deltar. Målsättningen är att implementera metoden permanent under 2018.

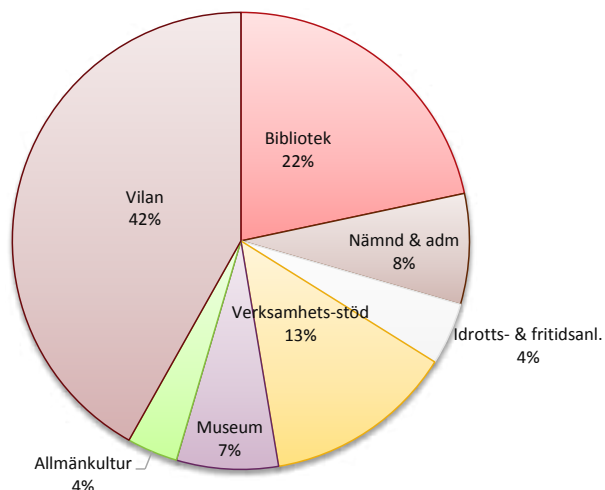
Framtid / Utveckling

De viktigaste framtida frågorna för omsorgsnämnden;

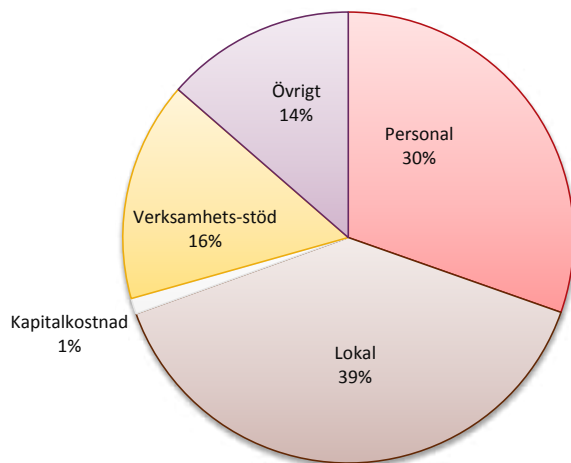
- Fortsatt planering av de framtida utmaningarna inom äldreomsorgen vilka finns beskrivna i äldreomsorgsplanen. Närmast ligger planeringen av fler särskilda boendeplatser och digitalisering.
- Förtäta arbetet med att trygga kompetensförsörjningen.
- Utveckla arbetet kring särskilt utsatta gruppers behov av boendelösningar.
- Utveckla både intern och extern samverkan kring personer med komplexa behov.
- Utveckla familjehemsarbetet och minska konsulentledd vård i enlighet med uppdrag från nämnden.
- Anpassa verksamheten för ensamkommande barn utifrån nya förutsättningar med lägre ersättningar och mindre antal barn.
- Fortsätta med jobbprojektet (syftar till att anställa nyanlända personer som avslutat sin etableringsperiod om 24 månader för olika typer av sysslor i kommunen) och ev. implementera arbets sättet i ordinarie verksamhet.
- Utvecklingsarbetet ”Samverkan för trygghet”, stabilisera arbetet runt barn- och unga.
- I samarbete med arbetsmarknadsgruppen följa utvecklingen av den framtida ”försörjningsbördan” för personer som går ur etableringen utan självförsörjning.
- Påbörjat en process för att införa ”Trelleborgsmodellen” och E-ansökan vilket kommer påverka Arbetsmarknadsenheten och Försörjningsstöd.

Verksamhetsfördelade kostnader %

Kostnadsstrukturdiagramm %

Kultur- & fritidsnämnden

Ett framgångsrikt kulturliv

Alla invånare ska aktivt kunna delta i kulturlivet i Skara kommun. I Skara ska det finnas ett levande kulturliv som stimulerar till kreativitet, deltagande och förnyelse. Kommunen ska slå vakt om sin tydliga kulturprofil med särskilt fokus på barn och ungdomskultur utifrån de fokusområden som beskrivs i Skara kommuns Kulturpolitiska program.

Ett aktivt idrotts- och föreningsliv

För många barn, unga och vuxna är kontakten med idrott och föreningsliv en viktig del. För Skara kommun är det av stor vikt att uppmuntra och stödja det engagemang och lust till aktivitet som idrotten och föreningslivet erbjuder. Det fritidspolitiska programmet tydliggör hur Skara kommun ska ta tillvara den ideella kraften som föreningarna utgör och peka på hur man kan fortsätta stödja ett aktivt fritids- och idrottsliv i hela Skara kommun.

Vilanområdets utveckling ska tillsammans med framtida gestaltungsarbete bidra till ett attraktivt idrottsområde för Skara kommuns behov. Satsningen på en ny idrottshall på Vilan kommer att vara ett välkommet tillskott, tillsammans med utrustning och renovering av ishall.

Ekonomisk översikt

Kultur- och fritidsnämnden redovisar överskott om totalt 3,1 mnkr mot budget. Överskottet är främst hänfört till nybyggnation av Vilanhallen samt renovering av ishallen med effekt 3,9 mnkr för 2016. Förklaringen är att anläggningarna togs delvis i bruk i september 2016, men har kompenseras med helårseffekt i budget. I övrigt redovisar fritidsverksamheten underskott med 1,3 mnkr som framförallt är relaterat till intäkter. Badhusverksamheten redovisar underskott med 0,9 mnkr.

Nämnd och administration redovisar ett underskott med 158 tkr hänfört till personalkostnader inom administrationen. Övriga verksamheter redovisar resultat i stort enligt budget.

Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Nämnd och administration	3 545	3 388	-158	2 598	2 302
Verksamhetsstöd	6 113	6 779	667	4 378	4 608
Museum	3 266	3 266	0	3 250	3 200
Allmänkultur	1 628	1 633	5	1 470	1 239
Bibliotek	9 828	9 831	3	9 476	10 092
Vilan	18 987	21 512	2 525	14 133	16 395
Idrotts- och fritidsanläggningar	1 999	2 060	61	1 443	1 601
Summa nettokostnad	45 366	48 469	3 103	36 748	39 437

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Intäkter	9 528	9 024	504	8 712	8 192
Summa intäkter	9 528	9 024	504	8 712	8 192
Personalkostnader	-16 679	-15 744	-935	-15 230	-14 265
Kapitalkostnader	-620	-574	-46	-732	-679
Övriga kostnader	-37 595	-41 175	3 580	-29 498	-32 685
Summa kostnader	-54 894	-57 493	2 599	-45 460	-47 629
Summa nettokostnader	-45 366	-48 469	3 103	-36 748	-39 437
Kommunbidrag	48 469	48 469	0	36 414	40 044
Årets resultat	3 103	0	3 103	-334	607

Utöver kommunbidraget har Kultur- och fritidsnämnden tilldelats stadsbidrag för integrationssatsning med 2,2 mnkr samt externa projektmedel med 934 tkr. De projekt som avslutats under år 2016 och därmed påverkar årets resultat är Kastis med -4 tkr samt Internationell samverkan Litauen - 24 tkr.

Inom verksamhetsstöd redovisas även integrationssatsning 2,2 mnkr och projekt 934 tkr, som är externt finansierade. Notera dock att utfallet från integrationssatsningen även ingår i resultatet för övriga verksamheter. Detaljerad beskrivning av utarbetade medel finns i bilaga 1.

Ekonomisk analys

Kultur- och fritidsnämnden redovisar år 2016 överskott om totalt 3,1 mnkr. Överskottet är framförallt hänfört till nybyggnation av Vilanhallen, samt renovering av ishallen med 3,9 mnkr. Anläggningarna togs delvis i bruk i september 2016, emedans helårskompensation för ökade hyreskostnader ingick i budget. Effekt relaterat detta på Vilanhallen uppgår till 2,9 mnkr, effekten på renovering av ishallen uppgår till 1 mnkr. Verksamhetens omkostnad för Vilanhallen och ishallen har också påverkats av att anläggningarna togs sent i bruk. Framförallt Vilanhallen redovisar både lägre intäkter och kostnader än budgeterat.

I övrigt redovisar fritidsverksamheten underskott med 1,3 mnkr som framförallt är relaterat till minskade intäkter med 0,7 mnkr, personal -0,3 mnkr och övriga kostnader -0,2 mnkr. Resultatet kan till största del härledas till badhusverksamheten som redovisar underskott med 0,9 mnkr och beror framförallt på vikande intäkter i kiosk och badhusentréer med 0,4 mnkr. De vikande intäkterna uttyds bero på flera omständigheter, men framförallt färre besökare till simskolan och ej arrangerad vattengymnastik samt färre skolbarn i kiosken etc. Badhusverksamheten har även haft högre omkostnader med 0,4 mnkr relaterat till bl.a. inköp av band/klockor och dubbla licenser för kassasystem. I fritidsverksamhetens resultat härrörs omkostnader för integrationssatsning med 0,3 mnkr, som framförallt är hänfört till personal, som har utlånats till att arbeta med integrationsarbetet.

Nämnd och administration redovisar underskott med 158 tkr hänfört till personalkostnader inom administrationen. Nämnden redovisar överskott med 24 tkr relaterat till lägre omkostnader för arvoden till förtroendevalda.

Biblioteket redovisar resultat enligt budget, men vilket även inkluderar medel för integrationssatsning om 133 tkr vilket framförallt är hänfört till inköp av media och personal. Medieinköpet har under året anpassats till nyanlända svenskar och varit en del av integrationsarbetet. Personal har delvis utlånats till att arbeta med integrationsarbete under senare delen av året med 20 procents omfattning. Bibliotekschefen har delvis varit sjukskriven under året vilket kan ha påverkat att något mindre verksamhet bedrivits under året.

Allmäncultur redovisar resultat enligt budget, men vilket även inkluderar medel för integrationssatsning om 45 tkr relaterat till programkostnader för extra trycksaker avseende kulturveckan. I övrigt har kulturverksamheten förlöpt väl med 78 tkr mer i intäkter än beräknat.

Verksamhetsstöd redovisar överskott med 667 tkr relaterat till att utfallet för budgeterade medel återfinns under andra verksamheter.

Kultur- och fritidsnämnden har år 2016 tilldelats stadsbidrag för integrationssatsning med 2,2 mnkr, vilket har budgeterats under verksamhetsstöd. Utfallet ingår dock i resultatet för samtliga verksamheter. Återstående medel 171 tkr. För att förstärka arbetet med integration även fortsatt har Kultur- och fritidsnämnden nyanställt arabisktalande personal till fritids- och biblioteksverksamheten inom ramen för befintlig budget.

Kultur- och fritidsnämnden har år 2016 tilldelats externa projektmedel med 0,9 mnkr. De projekt som har avslutats under år 2016, och därmed ingår årets siffror, är Kastis samt Internationell samverkan Litauen, vilket belastar verksamhetsstöd.

Investeringsredovisning

Investeringsbudgeten 2016 har inte till fullo utnyttjats utan visar en positiv avvikelse med 1 469 tkr.

Inventariebudgeten har utnyttjats enligt plan, varav 517 tkr har gått till upprustningen av interiören i Nya biblioteket. Investeringen har fallit väl ut och biblioteket står väl rustat inför jubileumsåret 2017. Nytt kassasystem till badhuset uppgick till 97 tkr, men där även installation tillkom som en effekt på driftsbudget med 100 tkr vilket inte hade budgeterats. Investeringen av inventarier till förvaltningsadministrationen uppgår till 82 tkr, varav 37 tkr har gått till att inreda Bladhskas huset.

Maskiner och fordon, 253 tkr, avser investering till fritidsverksamheten; robotgräsklippare och kritmaskin vilket ej hade budgeterats 2016. Inköpet av robotgräsklippare med 190 tkr var planerat år 2015, men har bokförts år 2016.

Gällande investeringsmedel för offentlig utsmyckning har 200 tkr ombudgeterats

från 2015 års investeringsbudget för att slutföra arbetet med bronsstatyn Medeltida Skara. Av de 400 tkr har 88 tkr förbrukas 2016 men är pågående vid årsskiftet. Tennisbanor upphandlades och anlades av Nämnden för service och teknik med en kostnad på 2,9 mnkr år 2016 av budgeterade medel 3,0 mnkr. Återstående investeringsmedel 106 tkr kommer användas 2017 för färdigställande av vattenförsörjning etc.

Nettoinvesteringar (Tkr)

Investering	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Inventarier	696	700	4	319	53
Maskiner och fordon	253	0	-253	51	0
Övriga	88	400	312	135	65
Tennisbanor	2 894	3 000	106		
Sekretariat idrottshall	199	1 500	1 301		
Summa nettoinvestering	4 131	5 600	1 469	505	118

Inventarier:

- 1) Inventarier förvaltningen: 82 tkr (Budget 100 tkr)
- 2) Kassa och bokningssystem: 97 tkr (Budget 100 tkr)
- 2) Biblioteket inredning: 517 tkr (Budget 500 tkr)

Maskiner och fordon:

- 1) Robotgräsklippare: 190 tkr vilket ej har budgeterats
- 2) Kritmaskin. 63 tkr vilket ej har budgeterats

Övriga:

- 1) Utsmyckning skara: Investeringen uppgår till 88 tkr utav budgeterade 400 tkr (200 tkr enligt investeringsplan samt 200 tkr omförda investeringsmedel från 2015)

Måluppfyllelse

Medborgare

Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.	Utmärkt
Erbjuder verksamhet av hög kvalitet till invånare i Skara kommun	Utmärkt
Har en väl utvecklad tillgänglighet till egna anläggningar	Utmärkt
Alla invånare och grupper ska ha möjlighet att utöva och uppleva kultur- och fritidsaktiviteter	Utmärkt

Verksamhet

Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet	Utmärkt
Utveckla samarbetet med andra förvaltningar inom skara kommun för att uppnå högre effektivitet och kvalitet	Utmärkt
Effektivt utnyttjande av kultur- och fritidsverksamhetens anläggningar för att uppnå utökad verksamhet	Utmärkt
Internationella och nationella samarbeten ska utökas	Utmärkt

Verksamhet

Alla ska erbjudas möjligheter att delta i kultur- och fritidsaktiviteter som kännetecknas av kreativitet och rörelse	Bra
Alla ska erbjudas möjligheter att delta i kultur- och fritidsaktiviteter som kännetecknas av kreativitet och rörelse.	Bra

Personal

Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten	Utmärkt
Samtliga medarbetare upplever och ger ett gott bemötande	Utmärkt
I Skara utövas ett hälsosamt ledarskap	Bra
Medarbetare ges möjlighet till inflytande över sin arbetstid	Utmärkt

Miljö

Alla beslut ska bidra till ett miljömässigt hållbart samhälle.	Utmärkt
Har en väl utvecklad och miljömässig inriktning för att medverka till ett hållbart samhälle	Utmärkt

Folkhälsa

Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt.	Utmärkt
Erbjuda verksamhet där fysisk aktivitet, rekreation och socialt deltagande prioriteras	Utmärkt
Erbjuda miljöer och verksamhet där det sociala samspelet präglas av trygghet	Bra

Tillväxt och utveckling

Utbildningsnivån i Skara ska höjas.	Utmärkt
Kommunens bibliotek är ett kompetenscentrum för livslångt lärande	Utmärkt
Driva och utveckla samverkan med aktörer inom området besöksnäring samt kulturella- och kreativa näringar	Utmärkt
Driva och stimulera till verksamhetsutveckling inom kommunens ideella sektor	Utmärkt

Ekonomi

Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.	Utmärkt
Ekonomi i balans	Utmärkt

Verksamhetsanalys

Verksamhetsåret

Verksamhetsrapporten från kultur- och fritidsnämnden verifierar ett framgångsrikt år präglat av förändringar, utveckling och genomförande av nya projekt. Genom ett ökat antal omfattande kulturaktiviteter stärks kommunens kulturprofil. Öppnandet av Vilanhallen och upprustning av ishallen möjliggör bättre förutsättningar för alla att utöva idrott. Genom nya riktlinjer för föreningsbidrag är föreningarnas verksamhetsinnehåll prioriterat i förvaltningens förslag och bedömningar. Den övergripande måluppfyllelsen visar att hela organisationen har medverkat till att uppnå uppsatta mål utifrån beslut från såväl kommunfullmäktige som den egna nämnden.

Förvaltningen har en väl utvecklad samverkan med kommunens övriga verksamheter. Genom etableringen av nya anläggningar ökar kvaliteten för invånarna i Skara. Fler aktörer söker samverkan för att använda förvaltningens anläggningar och arenor. Flera internationella initiativ och aktiviteter har genomförts. I samverkan med Västra Götalandsregionen genomfördes en omfattande konsertverksamhet, med en litauisk kör som gav konserter runtom i Skaraborg och en välbesökt utställning om konsthantverk från Litauen. För närvarande pågår diskussioner med kulturinstitutioner inom det nordiska samarbetet.

Genom nya sommarlovsaktiviteter i samverkan med andra förvaltningar har förvaltningens Kulturkontor initierat en omfattande sommarlovsverksamhet

för barn i Skara. Inom integrationssatsningen har många barn och unga varit aktiva i fritidsanläggningar och andra kulturaktiviteter.

I biblioteket har flera nya studieplatser inrättats. Antalet besökare som söker studiero och stöd i att söka kunskap ökar. Det planeras för ytterligare förstärkningar kring studieplatser redan 2017. Sammanställningen av aktörer med långtidskontrakt påvisar att företag och organisationer driver verksamheter i förvaltningens lokaler.

Kommunens satsning kring bemötande har gett resultat. Dock konstateras att samarbete inom vissa personalgrupper behöver utredas och åtgärdas. Förtroendet för chefer inom verksamheten har stärkts. Ytterligare förbättringar kring förankring och förståelse om den politiska målstyrningen ska genomföras. Den ökade aktiviteten och öppenheten i biblioteket medför att fler samhällsgrupper söker samvaro i lokalerna. Bibliotekets personal upplever en oro för att bli utsatta för hot. Bärbara larm är beställda.

Bibliotekets barnavdelning gör en toppnotering i mottagandet av barngrupper. Syftet är att bidra till läsfrämjande och ökat intresse att förvärva nya kunskaper.

Förvaltningen är aktiv i att söka samverkan med övriga kommunala verksamheter för att stärka kunskap och utveckla nya idéer kring kulturella och kreativa näringars potential i Skara. En tankesmedja är under uppbyggnad. Inom kulturverksamheten ska satsningar kring affärsutveckling påbörjas. I tät dialog med MEGA pågår en process kring att samverka med lokala företag.

Framtid / Utveckling

Kultur- och biblioteksverksamheten behöver utveckla verksamhet som fokuserar på delaktighet och aktivt medskapande. Det klassiska verksamhetsidealet, där kulturinstitutioners genomförandepraxis råder, behöver kompletteras. Allt fler ungdomar, barn och nyanlända invånare behöver erbjudas möjligheter till ett aktivt medinflytande. Under året som gått har verksamheten attraherat nya besökare och grupper i Skara. Programverksamheten och förvaltningens publika kulturarenor lockar fler besökare. Biblioteket i Skara är välbesökt där alla invånare är välkomna. I samverkan med Omsorgsförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen utarbetas en handlingsplan för att samordna insatser för att bättre möta den unga generationens behov och motverka utanförskap. Arbetet fortgår och planeras vara klart under våren 2017.

Fritidsverksamheten behöver verksamhetsutveckla erbjudanden för att möta nya behov av aktiviteter och vanor hos samhällets invånare. Fritidsområdet Vilan har stor potential att vidga samverkan med näringsliv, organisationer och föreningar i Skara och Västra Götaland.

Personalen i hela förvaltningen är engagerad och motiverad till att medverka i de förändringar som den pågående förnyelsen medför. Skara kommuns förtroendevaldas uppdrag är tydligt. Framtidens nyrekryteringar är värdefulla möjligheter att tillföra ny kompetens. Erfarenheter av ledarskap, nya nätverk och utbildning är viktiga för verksamheternas framgångar. Förvaltningen ska sträva efter en personalsammansättning där basen är en bred åldersspridning och flerkulturell erfarenhet beaktas.

Skaras omfattande verksamhet inom kulturarvsområdet ska samordnas för att på ett bättre sätt. Genom samverkan förbättras förutsättningarna att utvecklas. Västergötlands Museum, Veterinär museet och Åbomska husets verksamhet kan utveckla en mer omfattande samverkan och samsyn kring utvecklingen av aktiviteter och organisering.

Inom området tillväxt är affärsutveckling och besöksnäring angeläget att vidareutveckla. Kommunledningskontorets utvecklingsverksamhet har kompetens och erfarenhet att stödja förnyelse av besöksmålet historiska Skara. Att gemensamt stödja affärsutveckling med aktörer inom de kulturella näringarnas är en utmaning med stora möjligheter. Öppnandet av besöksmålet ”Kata gård” i Varnhem erbjuder en ny möjlighet att få nya erfarenheter inom besöksnäring.

Kultur- och fritidsförvaltningen samverkar med avdelningen för plan och bygg för att på ett effektivt sätt använda tilldelade medel i kommunens konstnärliga utsmyckning. Arbetet intensifieras under 2017. En styrgrupp med stadsarkitekt, kulturutvecklare och förvaltningschef kommer att bildas.

Jämförelsetal

Nyckeltal	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Medborgare			
Antal redovisade föreningssammanskomster, 1000-tal	9,4	10,2	9,9
Antal besök på bibliotek, 1000-tal*	142	137	157
Antal virtuella besök bibliotek, 1000-tal	62	47	86
E-boklån, antal	2 358		
Porträttarkiv, antal visningar 1000-tal	1 800		
Antal skolbad	9 400	8 970	8 868
Antal sålda klipp- och periodkort bad	2 305	2 292	2 046
Antal besökare badhus, 1000-tal	121	116	92
Verksamhet			
Antal deltagare friskvårdsaktivitet	-	1 008	1 561
Kultur till skolelever, antal barn	3 379	2 313	2 540

*Besök i bibliotek målvärde är baserat på statistik som visar att hela rikets utfall är nedåtgående. Att ligga kvar på samma nivå är därmed ett bra målvärde.

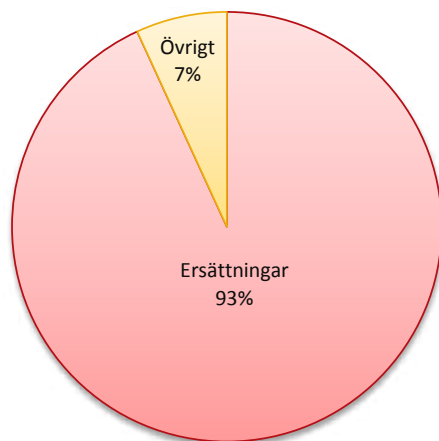
*Porträttarkivet följs inte upp årsvis i dagsläget, men ett antagande är gjort att arkivet har 150 besökare i genomsnitt per månad.

*Nyckeltalet ”Antal deltagare friskvårdsaktivitet” mäts inte längre eftersom friskvårdsverksamheten numera hyrs in av entreprenörer.

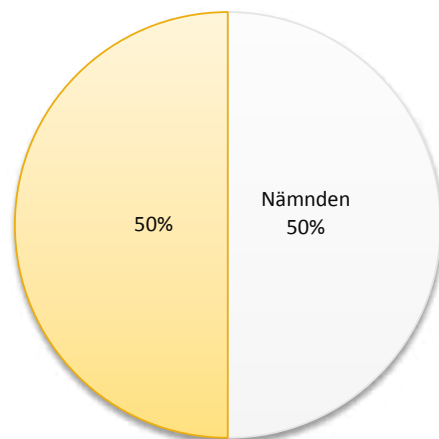
*Under 2016 har totalt 3379 barn och unga deltagit i kulturverksamhet, Siffran har ökat markant från tidigare år tack vara sommarlovsaktiviteterna men hade även utan dem uppnått målvärdet på 2 580. Fördelning som följer:

- Sommarlovsaktiviteter 810
- Barnens lördag 353
- Skolföreställningar 1696
- Teaterbuss matmarknad Hötorget och Stora Ekeberg 40 + 40
- Författarbesök 440

Verksamhetsfördelade kostnader %

Kostnadsstrukturdiagram %

Miljö- och byggnadsnämnden

Den 1 januari 2015 övergick samhällsbyggnadsnämnden i en ny myndighetsnämnd, en miljö- och byggnadsnämnd, med ansvar inom områdena miljö- och hälsoskydd, livsmedelstillsyn, bygglov, bostadsanpassning, energirådgivning, mätning, kartor och GIS.

Nämndens målsättning är att erbjuda god tillgänglighet, hög servicegrad och bra kvalitet i arbetet gentemot medborgare, näringsidkare, organisationer och förvaltningar. Med gemensamma krafter ska Skara kommun utvecklas som bostadsort och som en plats där näringsverksamheten blomstrar.

Nämndens verksamhet är en viktig länk för att uppnå kommunfullmäktiges mål om långsiktigt hållbar utveckling och en god plats att leva på.

Nämndens verksamhet styrs i hög grad av de lagar som riksdagen stiftar, i första hand plan- och bygglagen samt miljöbalken.

1 § i plan- och bygglagen lyder:

”1 § I denna lag finns bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande. Bestämmelserna syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.”

1 § i miljöbalken lyder:

”1 § Bestämmelserna i denna balk syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl.”

Ekonomisk översikt

År 2016 redovisar miljö- och byggnadsnämnden ett överskott med 36 tkr orsakat av lägre kostnader för arvoden till förtroendevalda samt lägre kostnader för kompetensutveckling.

Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Nämndens kostnader	347	383	36	417	524
Summa nettokostnad	347	383	36	417	524

Den ekonomiska redovisningen avser endast den politiska verksamheten. Redovisningen av verksamhetens resultatet återfinns inom kommunstyrelsens förvaltning.

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Intäkter	0	10	-10	0	0
Summa intäkter	0	10	-10	0	0
Personalkostnader	-323	-353	30	-361	-488
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0
Övriga kostnader	-24	-40	16	-56	-36
Summa kostnader	-347	-393	46	-417	-524
Summa nettokostnader	-347	-383	36	-417	-524
Kommunbidrag	383	383	0	382	505
Årets resultat	36	0	36	-35	-19

Ekonomisk analys

År 2016 redovisar miljö- och byggnadsnämnden ett överskott om 36 tkr. Kostnaderna för arvoden avseende förtroendevalda har varit något lägre än budgeterat. Det är framförallt ersättning av förlorad arbetsförtjänst som har minskat.

Även kostnaderna för kompetensutveckling har under året varit lägre än budget. Detta till skillnad från föregående år då kostnaderna för kompetensutveckling var högre än budget.

Jämförelsetal

Nyckeltal	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Medborgare			
Antal beviljade bygglov	150	140	136
Nybyggda enfamiljshus	10	4	7
Nybyggda bostäder i flerfamiljshus	0	11	0
Nybyggnad fritidshus	2	2	1
Verksamhet			
Energirådgivning, antal	76	245	294
Bostadsanpassningar, antal	150	127	123
Fastighetsbildnings- och fastighetsärenden	70	44	64
Miljöfarlig verksamhet			
Planerade inspektioner	90		
Händelsestyrda inspektioner	120		
Hälsoskydd			
Planerade inspektioner	30		
Händelsestyrda inspektioner	50		

Energirådgivning: Ändrade villkor, endast inriktning företag 2016, tidigare även privatpersoner, därav minskning.

Måluppfyllelse

Medborgare

Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.	Utmärkt
Sikta mot topp 10 i landet när det gäller NKI insikt, myndighetsutövning till företag för bygg och miljö	Bra
Anpassa ansökningsblanketter för digital plattform för vidare utveckling av E-tjänster, så att det möjliggör ett effektivare och enklare ansökningsförfarande för medborgaren.	Utmärkt
Skara kommun har god bygglovshantering för industri, bostäder och verksamhet	Utmärkt

Verksamhet

Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet	Utmärkt
Ökad andel planerad tillsynsverksamhet i förhållande till övrig verksamhet.	Utmärkt
Rättssäker myndighetsutövning	Utmärkt

Personal

Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten.	-
-	-

Miljö

Alla beslut ska bidra till ett miljömässigt hållbart samhälle.	Bra
Bibehålla miljödiplomering	Utmärkt
Stödja energieffektiva lösningar inom byggnation för det privata fastighetsbeståndet	Har brister

Folkhälsa

Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt.	Bra
Giftfri miljö i grundskolorna, årskurs 1-6	Har brister
Förbättrad inomhusmiljö för privata och offentliga fastigheter i Skara kommun	Utmärkt

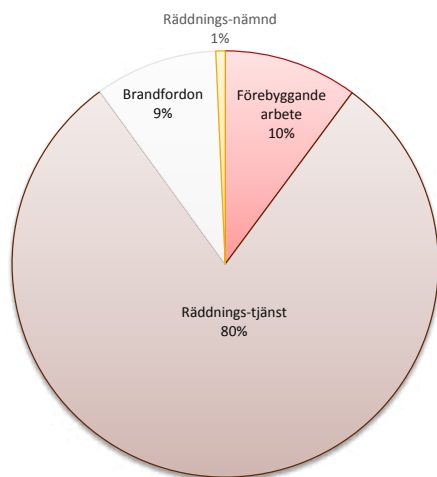
Tillväxt och utveckling

Utbildningsnivån i Skara ska höjas.	Utmärkt
Information till allmänheten; invånare och företagare för att bidra till ökad medvetenhet, engagemang och skapa dialog avseende miljö- och byggfrågor	Utmärkt

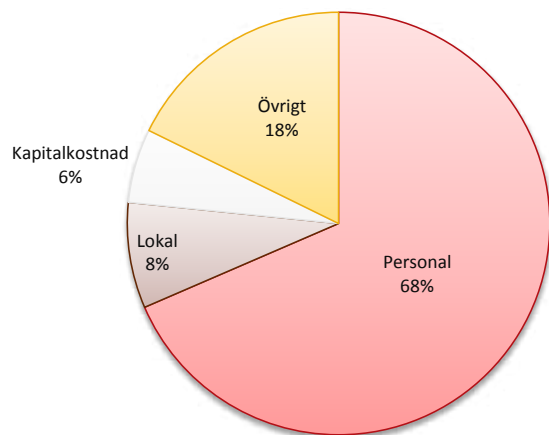
Ekonomi

Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.	Utmärkt
Ekonomi i balans	Utmärkt

Verksamhetsfördelade kostnader %

Kostnadsstrukturdiagram %

Räddningsnämnden

Räddningsnämnden Skara-Götene har ansvaret för kommunernas gemensamma räddningstjänst. Räddningsnämnden ska med fokus på brukarna erbjuda servicetjänster inom räddningstjänsten. Inom nämndens ansvarsområde ingår även ett lokalt tillsynsansvar för det förebyggande brandskyddet enligt Lagen om skydd mot olyckor (LSO) och enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE) samt tillståndsansvaret enligt LBE. Dessutom har nämnden ansvar för brandskyddskontroll och rengöring av eldningsanordningar enligt LSO, den så kallade sotningsverksamheten.

Ekonomisk översikt

Levererar god budgetföljsamhet med ett överskott för räddningsnämndens verksamhet på 0,25 mnkr vilket motsvarar drygt 1,0 procent av nämndens total kommunbidrag från Skara och Götene kommuner. Överskottet kommer framförallt från kapitalkostnader och ökade automatlarmsintäkter. 25 procent fler insatser än vad budgeten baseras på, 630 istället för 500, har genererat ett underskott på personalsidan.

Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Räddningstjänst Skara	15 258	14 953	-305	14 871	14 520
Räddningstjänst Götene	8 236	8 789	+553	8 001	8 062
Summa nettokostnad	23 494	23 742	248	22 872	22 582

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Intäkter	10 640	10 792	-152	9 957	9 889
Summa intäkter	10 640	10 792	-152	9 957	9 889
Personalkostnader	-17 743	-16 953	-790	-16 501	-15 585
Kapitalkostnader	-1 465	-2 262	797	-1 301	-1 176
Övriga kostnader	-6 690	-6 531	-159	-7 026	-7 648
Summa kostnader	-25 898	-25 746	-152	-24 828	-24 409
Summa nettokostnader	-15 258	-14 954	-304	-14 871	-14 520
Kommunbidrag	14 954	14 954	0	14 593	14 452
Årets resultat	-304	0	-304	-278	-68

Förvaltningen Räddningstjänsten Skara-Götene har totalt sett gjort ett överskott på 0,25 mnkr med en fördelning enligt gällande avtal på +0,55 mnkr för Götene kommun och -0,30 mnkr för Skara kommun.

Ekonomisk analys

Räddningsnämnden levererar ett bra ekonomiskt resultat, trots stora ansträngningar på organisationen. Verksamheten har under året präglats av två större händelser. Dels utredning och genomförande av sammanslagningen mellan Räddningstjänsten Skara-Götene och Räddningstjänsten Falköping-Tidaholm till den nya förvaltningen/nämnden Samhällsskydd Mellersta Skaraborg (SMS) från och med 2017-01-01. Den andra händelsen är flyktingsituationen med flera stora flyktinganläggningar i Skara och Götene, med den kraftigt ökade larmfrekvensen från framförallt dessa anläggningar.

Befolkningsmängden i Skara och Götene har ökat något så kostnaden för räddningstjänsten per invånare har sjunkit något till 729 kr/invånare och år.

Investeringsredovisning

Investeringen i nytt visualiseringssystem och uppdatering av räddningscentraler med en sammankoppling med kommunernas gemensamma samordningscentral (KSC) har avslutats under 2016.

Investeringen i nya FIP-bilar på totalt 1,1 mnkr är klart, men leveransen har skett i januari 2017 och medlen har därmed inte utnyttjats fullt ut. Investering i ny släckbil till Götene har fördröjts pga. organisationsutredningen, fordonet är upphandlat och beställt men leveransen kommer att ske först efter sommaren 2017. Större delen av båda dessa fordonsinvesteringar kommer att belasta den nya gemensamma samhällsskyddsförvaltningen. Av den totala investeringsbudgeten på drygt 7,0 mnkr har endast 1,3 mnkr utnyttjats. (1,0 mnkr netto)

Nettoinvesteringar (Tkr)

Investering	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Inventarier	204	400	196	110	100
Maskiner och fordon	643	6 100	5 457	0	3 177
Övriga	435	544	109	656	
Summa nettoinvestering	1 282	7 044	5 762	766	3 277

*Övriga avser räddnings/ledningscentral, bruttoinvestering 2016: 435 tkr, investeringsbidrag har erhållits motsvarande 279 tkr. Innebär netto för Övriga, 155 tkr för Bokslut 2016 och avvikelse om 389 tkr. Summa nettoinvestering ger då 1 003 tkr utnyttjade, och avvikelse 6 041 tkr totalt för investeringar 2016.

Framtid / Utveckling

Från och med 2017-01-01 bildas den gemensamma förvaltningen Samhällsskydd Mellersta Skaraborg (SMS) med medlemskommunerna Skara, Götene, Falköping och Tidaholm. Förvaltningen har ett brett samhällsskyddsuppdrag. Detta kommer att leda till en intressant och spännande utveckling inom trygghetsområdet i kommunerna.

Jämförelsetal

Nyckeltal	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
<u>Ekonomi</u>			
Budget i balans	+1,66 %	+0,50 %	-0,18 %
<u>Medborgare</u>			
Brandtillsyner (LSO och LBE)	84	74	90
Tillstånd LBE	9	20	21
<u>Personal</u>			
Årsarbetare	17	17	17
<u>Verksamhet</u>			
Insatser Skara och Götene	630	576	539

Måluppfyllelse

Medborgare

Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.	Utmärkt
Räddningstjänsten ska vara en effektiv och rättssäker tillsynsmyndighet.	Utmärkt
Räddningstjänsten ska vara en effektiv och rättssäker tillståndsmyndighet.	Utmärkt

Verksamhet

Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet	Bra
Räddningsstyrkorna ska snabbt, säkert och effektivt kunna utföra räddningsinsatser.	Utmärkt
Räddningstjänsten ska ha en egen förmåga att genomföra räddningsinsatser vid frekvent förekommande olyckor.	Bra
Räddningstjänsten ska ha kompetens och resurser för att genomföra olycksutredningar enligt lagen om skydd mot olyckors intensifier.	Utmärkt

Personal

Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten	Har brister
Samtliga medarbetare upplever och ger ett gott bemötande.	Bra
I Skara utövas ett hälsosamt ledarskap.	Har brister
Medarbetare ges möjlighet till inflytande över sin arbetstid.	Utmärkt

Miljö

Alla beslut ska bidra till ett miljömässigt hållbart samhälle.	Utmärkt
Miljömål enl miljöstrategi och KF mål	Utmärkt
Andelen fordon som drivs med fosilfritt bränsle ska öka och andelen förbrukat bränsle med fossilt ursprung ska minska.	Utmärkt

Folkhälsa

Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt.	Bra
Räddningstjänsten ska bidra till att skapa trygghet och säkerhet i Skara och Götene kommuner.	Bra

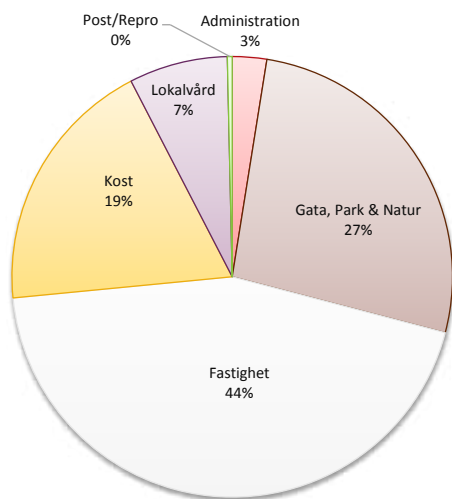
Tillväxt och utveckling

Utbildningsnivån i Skara ska höjas	Har brister
Räddningstjänsten ska bidra till att medborgare och näringsliv kan utvecklas genom att tillhandahålla bra tjänster inom verksamhetsområdet trygghet, säkerhet och oönskade händelser.	Har brister

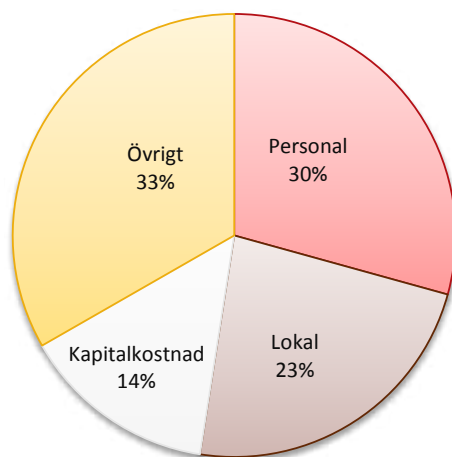
Ekonomi

Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.	Utmärkt
Ekonomi i balans	Utmärkt

Verksamhetsfördelade kostnader %

Kostnadsstrukturdiagram %

Nämnden för Service och Teknik

Skara och Götene kommuners gemensamma nämnd har till uppdrag att på ett kvalitativt och effektivt sätt ta till vara på, och utveckla, gemensamma resurser inom verksamheterna Gata/Park, Fastighet, Kost och Lokalvård. Nämnden svarar också för Postverksamheten inom Skara kommun.

Gata/Park utför arbeten inom områdena gator, parker och naturvård. Vidare ingår projektering och anläggning av arbeten inom ovan nämnda områden.

Fastighet förvaltar kommunens fastigheter samt inhyrning av externa lokaler. Fastighet svarar även för projektering och projektledning av om- och nybyggnationer.

Kost ansvarar för måltidsproduktionen alltifrån förskola till äldreomsorg. Den mat som erbjuds i Kostens verksamheter ska främja goda matvanor och följa Livsmedelsverkets rekommendationer.

Lokalvård utför städ, golvvård och fönsterputs utifrån de kommunala verksamheternas behov samt Socialstyrelsens riktlinjer.

Ekonomisk översikt

Nämnden för service och teknik har att förhålla sig till två resultatposter, Skara och Götene. Resultatet för Skara kommuns del är ett överskott om 3,0 mnkr.

Årets resultat

Nettokostnad per verksamhet (Tkr)	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Gata/Park - Götene	1 028	0	1 028	3	-436
Gata/Park - Skara	-23 864	-25 057	1 193	-22 047	-18
Fastighet - Götene	573	0	573	232	-2 467
Fastighet - Skara	195	0	195	5 046	7 647
Lokalvård - Götene	421	0	421	127	197
Lokalvård - Skara	351	0	351	407	135
Kost - Götene	2 614	0	2 614	1 071	985
Kost - Skara	1 227	0	1 227	2 241	1 002
Post - Skara	-787	-789	2	-774	-347
Kosthalvmiljonen - Skara	-421	-422	1	-346	0
Resultatreglering*	-4 636	0	-4 636	-1 433	2 086
Summa nettokostnad	-23 299	-26 268	2 969	-15 473	8 784

*Raden "Resultatreglering" innebär för 2016 att Götene kommun får tillbaka det överskott verksamheterna där genererat, 4 636 tkr.

För året 2014 var det underskott i verksamheterna och Götene kommun samt Serviceutskottet i Skara kompenserade dåvarande utförarstyrelsen med 2 086 tkr.

De stora överskottet på fastighet Skara under 2014 berodde på att utförarstyrelsen hade ett avkastningskrav på 7 460 tkr.

Överskottet på fastighet Skara 2015 berodde på redovisningsmässiga förändringar som innebar lägre kapitalkostnader för fastighetsavdelningen.

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Intäkter	352 535	294 116	58 419	351 925	368 806
Summa intäkter	352 535	294 116	58 419	351 925	368 806
Personalkostnader	-89 531	-91 131	1 600	-87 776	-85 942
Kapitalkostnader	-54 368	-57 194	2 826	-51 733	-46 686
Övriga kostnader	-231 935	-172 059	-59 876	-227 889	-227 394
Summa kostnader	-375 834	-320 384	-55 450	-367 398	-360 022
Summa nettokostnader	-23 299	-26 268	2 969	-15 473	8 784
Kommunbidrag	26 268	26 268	0	25 054	0
Årets resultat	2 969	0	2 969	9 581	8 784

Ekonomisk analys

Skara

Gata/Park

Gata/Park redovisar ett överskott om 1,2 mnkr mot budget. Överskottet beror till del av att kostnaden för investeringar, kapitalkostnader, är lägre än budgeterat. Budget för kapitalkostnader var ca 5 mnkr och utfall är 4,66 mnkr, en positiv avvikelse med 0,34 mnkr. Av de totalt cirka 50 olika verksamheterna inom gata/park visas ett totalt överskott med 0,66 mnkr. Skogsverksamheten har ett överskott gentemot budget med 0,2 mnkr.

Fastighet

Fastighet redovisar ett överskott om 0,2 mnkr mot budget. Förvaltningsgemensamma kostnader och mediakostnader (el, vatten, värme) är lägre än budgeterat. De akuta kostnaderna har varit betydligt lägre än budgeterat. Det planerade underhållet följer budgeterade kostnader och sammantaget ger det ett överskott för fastighetsavdelningen.

Lokalvård

Lokalvård visar en positiv avvikelse om 0,35 mnkr mot budget. Under 2016 har flera avtalsförändringar skett men totalt sett så har både barn och utbildning samt omsorgen beställt mer uppdrag jämfört med grundbeställningen, vilket genererar en positiv budgetavvikelse, 0,38 mnkr. Personalkostnaderna har en positiv avvikelse, 0,38 mnkr, medan övriga kostnader, totalt sett, är högre än budgeterat.

Kost

Överskottet om 1,2 mnkr mot budget beror på att fler portioner har beställts jämfört med grundbeställningen. Barn- och utbildning har ökat sina portionsbeställningar med 1,26 mnkr och omsorgen med 0,98 mnkr. Livsmedelskostnaderna är högre än budgeterat, drygt 0,9 mnkr, vilket beror på de ökade portionsbeställningarna. Personalkostnaderna har en negativ budgetavvikelse, 0,44 mnkr, vilket delvis förklaras av att förskolan Ugglan öppnat i nya lokaler.

Post

Några tillkommande kunder har förändrat körturen men trots detta har postverksamheten ett litet överskott.

Kosthalvmiljonen

Utfall i paritet med budget. Frukt till alla skolbarn i Skara (förskoleklass till gymnasiet) samt mjukt bröd till gymnasieelever.

*Resultatreglering Götene kommun 4 636 tkr.

Det ackumulerade överskottet av verksamheterna i Götene 2016. Överskottet skickas tillbaka till Götene och ingår i Götene kommuns totala resultat.

Investeringsredovisning

Fastighet

Av förbrukade investeringsmedel 2016 är merparten hänförligt till två projekt, byggnationen av ny 7-9 skola, Viktoriaskolan, om 122 687 tkr, samt idrottshall på Vilans fritidsområde, 34 573 tkr.

Investeringsprojekt Viktoriaskolan är pågående. Investeringsbelopp om 97 557 tkr följer med in i 2017. Nedlagd investeringskostnad t.o.m. 20161231 uppgår till 240 443 tkr.

Byggnation av idrottshallen är avslutad under 2016 med en total investeringskostnad om 45 022 tkr.

I övrigt, *se Investeringsredovisning*

Gata/Park

Se *Investeringsredovisning*.

Nettoinvesteringar (Tkr)

Investering	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Inventarier	116	420	304	369	438
Maskiner och fordon	2 469	2 900	431	1 763	728
Maskiner och fordon 2015	2 537	2 537	0	0	0
Övriga	0	0	0	0	0
Summa nettoinvestering	5 122	5 857	735	2 132	1 166

Inventarier, klar. Avser inköp av datorer samt möbler/inventarier.

Fordon och maskiner, pågår. Under året har en ny lastbil samt en ny redskapsbärare köpts in.

Nettoinvesteringar (Tkr)

Investering	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Fastigheter	180 767	292 457	111 767	114 815	23 056
Gata/Park	11 225	15 303	4 077	4 489	6 976
Summa nettoinvestering	191 992	307 760	115 768	119 304	30 032

Under år 2014 låg investeringsbudget under kommunstyrelsen (serviceutskottet)

Måluppfyllelse

Medborgare

Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.	Utmärkt
Medborgarnas behov i fokus	Utmärkt
En tillgänglig offentlig miljö med ändamålsenliga och rena lokaler	Utmärkt

Verksamhet

Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet	Utmärkt
Effektivt nyttjande av befintliga resurser för hållbar utveckling	Utmärkt

Personal

Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten.	Utmärkt
Utveckla medarbetarnas välbefinnande och kompetens	Utmärkt
Samtliga medarbetare upplever och ger ett gott bemötande	Utmärkt
I Skara utövas ett hälsosamt ledarskap.	Bra
Medarbetare ges möjlighet till inflytande över sin arbetstid	Utmärkt

Miljö

Alla beslut ska bidra till ett miljömässigt hållbart samhälle.	Bra
Effektivt nyttjande av befintliga resurser för en hållbar utveckling	Bra

Folkhälsa

Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt.	Utmärkt
Service och teknik ska bidra till god hälsa och trygghet	Utmärkt

Tillväxt och utveckling

Utbildningsnivån i Skara ska höjas.	Utmärkt
Bidra till utveckling av den framtida kommunen	Utmärkt

Ekonomi

Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.	Utmärkt
Ekonomi i balans	Utmärkt

Verksamhetsanalys

Fastighet

Fastighetsavdelningen har det senaste året omorganiserat sig för att bättre möta våra kunders behov. Under 2016 har anpassning till de nya gemensamma hyressättningsprinciperna gjorts. Två viktiga delar i hyresprinciperna är att hyrorna ska vara självkostnaden per hyresobjekt samt att lokalvård och verksamhetsservice inte ska ingå i hyran.

Många projekt har genomförts under året. Bland de större kan nämnas:

Byggnation av Viktoriaskolan. De nuvarande skolorna Tegllaskolan och Djäkneskolan blir en gemensam 7-9 skola. Rivning av del av befintlig Tegllaskola startade februari 2015 för att ge plats åt den nya skolan. Skolan beräknas stå klar sommaren 2017. Renovering och tillbyggnad avseende ny entré, omklädningsrum och förrådsutrymme har utförts på Ishallen. Vilanhallen, byggnation av ny träningshall med två planer har färdigställts. Vidare nya tennisbanor bredvid Vilanhallen. Fasadenovering har utförts på gamla rådhuset. Renovering har skett av omklädningsrum på Petersburg, vidare nya tak på förskolorna Millan, Källeboda och Fibblan.

Gata/Park

Att kontinuerligt fundera över hur man kan förbättra arbetssätt och rutiner har under året resulterat i bland annat inköp av ett hetvattenaggregat avsett för miljövänlig ogräsbekämpning. Ogräsbekämpningen sker med hett vatten istället för ogräsbränning (gasol) eller mekanisk bekämpning. Ett nytt sätt att redovisa arbetstid på har införts, redovis-

ningen sker via mobiltelefon istället för inloggning på dator. Detta har medfört att man kan ta fram mer exakta data ur redovisningssystemet. Under 2016 fortsatte arbete med att byta ut befintliga fogar mellan gatstenar till en fog som förhindrar ogrästtillväxt, detta för att minska framtida driftkostnader. De extra medel som avsattes för ambitionshöjande åtgärder (Skara) medförde bland annat möjligheten att plantera vårblommor i rabatter och urnor, nya perennrabatter anlades i Ardala, Varnhem och Axvall. Vidare utökades frekvensen när det gäller gräsklippning i Axvall och skräpplockning utmed ”infarter”.

Utöver ordinarie drift har drygt 60 projekt av varierande omfattning genomförts under året. Några av de större projekten som utförts är: Ny gata Eva Åsbrinks Gata och Sörskogen, Grön gestaltning av Skaraborgsgatan, ny gång- och cykelväg (GC-väg), parkeringar och bro på Jarlagatan. Lekplatser i Varnhem. Klostergatan/Tvärgatan.

Lokalvård

Under året har friskvårdsprojektet ”Hälsa för medarbetare” fortskridit och avslutats. Det treåriga projektet startades upp i december 2013 med syfte att skapa bättre förutsättningar för medarbetarna att orka med både arbete och fritid.

För att nå förvaltningens vision och mål har verksamheten arbetat utifrån lokalvårdens verksamhetsplan. För att förankra målen har målarbetet skett på både grupp och individnivå. Nya lönekriterier och personliga verksamhetsplaner har utarbetats, vilka har koppling mot nämndens och verksamhetens mål.

För att säkerställa kvalitén har kvalitetskontroller genomförts på de olika städömrådena. Verksamheten följer fastställd utbildningsplan för att samtlig personal inom verksamheten ska bli certifierade enligt PRYL. 85 procent av kommunernas lokalvårdare är certifierade. Personalen har börjat använda datorn för att stämpla sin arbetstid i PS. Detta säkerställer att årsarbetstiden kan användas på ett optimalt sätt. Under året har lokalvården tagit emot praktikplatser av olika slag, vilket är ett utav verksamhetens mål. Städuppdragen har under året ökat i Skara med cirka 1033 timmar. Under året har verksamheten tagit på sig ansvaret för att entrémattor byts ut och tvättas med regelbundenhet i de flesta av kommunernas lokaler. Tvätten av mattor är säsongberoende, vilket innebär att mattorna tvättas och byts oftare under den smutsigare tiden på året och mindre frekvent under vår och sommar. Arbetsgivare, medarbetare och arbetstagarorganisation har tillsammans planerat och kartlagt arbetsmiljön inom verksamheten. Kartläggningen visade inte på några allvarliga brister i arbetsmiljön, men en handlingsplan har ändå upprättats.

Kost

Viktoriaskolans kök i Skara är under uppbyggnad och i oktober hölls ett öppet hus där personal från kostverksamheten var med och visade upp köket. En lyckad dag där många var imponerade av det framväxande köket.

Renovering av köket på förskolan Kastanjen Skara har genomförts under 2016 och renovering av köket i Varnhemskolan har påbörjats och beräknas bli klar under början av 2017. En ny förskoleavdelning har också öppnats under året på Malmgatan i Skara. En arbetsgrupp har under året arbetat fram förslag på nya riktlinjer för kost och livsmedel, där beslut fattas under 2017. Matavfallssortering på samtliga skolor och förskolor i Skara kommun har under året påbörjats vilket är i enlighet med avtalet med Avfallshantering Östra Skaraborg (AÖS). AÖS är ett samarbete mellan flera kommuner och målet är en hållbar utveckling och bättre miljö.

Kostverksamhetens personal har under året varit på flera intressanta och lärorika föreläsningar. Bland annat behandlade en föreläsning interkulturell kommunikation och bemötande och på förvaltningsdagen fick åhörarna lyssna på en omtyckt föreläsning om arbetsglädje.

Utbildningar för personalen har varit flera till antalet och bland annat behandlade en utbildning framtidens mat som är både hälsosam och klimatsmart. Utbildningen genomfördes tillsammans med Falköping och Vara kommuner, vilket är ett resultat av kommunnätverkande. Framtidens mat var också huvudtemat på en inspirationsdag i Vara.

Dietkockar har varit i Stockholm och genomgått en specialkostutbildning och kockgruppen har fortsatt utvecklingsarbetet med genomgång av recepten. Utbildningar, studiebesök och utvecklingsarbete är en viktig del i kostverksamhetens förbättringsprocess.

Post

Under året har Postverksamheten haft några ändringar i körturen på grund av att det tillkommit kunder. Internpost delas ut till drygt 50 platser i kommunen och en del arbetsplatser har hämtning och lämning av post flera gånger per dag.

Framtid / Utveckling

Skara och Götene har samverkat kring Service och Teknik i tio år. En förutsättning för en bra utveckling av verksamhet och människor är en stabil bas och en lång planeringshorisont. Den största utmaningen för nämndens verksamhet är att viljan att arbeta tillsammans från de samverkande kommunerna är tydlig.

Nämndens mål kan sammanfattas med leverans av tjänster med hög kvalitet till kommunernas övriga nämnder. Detta gäller kost, lokalvård och fastighet. Vidare ska nämnden sköta om och utveckla gator, vägar, parker mm så att samhällena uppfattas som bra miljöer att vistas och verka i.

Den tekniska utvecklingen är snabb. Effekter av digitalisering märks redan och kommer att gå ännu fortare. Behovet av vissa arbetsuppgifter kommer att förändras. Uppgiften här är att personalen ges möjlighet att utvecklas i takt med nya möjligheter och krav.

I allt väsentligt är nämndens verksamhet ett stöd för övriga nämnder och därför är samverkan på olika nivåer en hörnsten.

Det mycket stora intresset från allmänhet och andra för, framför allt, för vad som görs i den yttre miljön, ger en bra möjlighet att stärka kommunernas och nämnden varumärke. Utmaningen här är de nya sätten för kommunikation.

Nämnden ska möta allt snabbare förändringar i behoven från övrig verksamhet och samhället. Samtidigt ska infrastruktur i form av fastigheter, gator mm, användas under lång tid. Här ska långsiktighet och flexibilitet kombineras. I detta sammanhang är det viktigt att nämnd och förvaltning har en nyfikenhet inför framtiden.

Jämförelsetal

Nyckeltal	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
<u>Gata/Park</u>			
Omsättning (tkr)	67 457	66 543	71 475
Gång- och cykelväg (km)	80	74	74
Väg (km)	186	182	182
Gräsytor (kvm)	964 085	964 085	964 085
Motionsspår (km)	24	24	24
Annueler (antal)	11 991	7 775	7 775
Papperskorgar och hundlatriner (antal)	181	176	173
Soffor (antal)	176	173	161
Badplatser (antal)	4	4	4
Broar (antal)	59	59	59
Lekplatser (antal)	29	27	28
Belysningsstolpar (antal)	7 650	7 300	7 300
<u>Fastighet</u>			
Omsättning (tkr)	192 470	195 249	203 055
Antal fastigheter Skara	63	60	
Ytor (kvm) Skara	96 135	95 569	
Antal fastigheter Götene	48	50	
Ytor (kvm) Götene	68 037	68 215	
<u>Kost</u>			
Omsättning (tkr)	64 197	60 644	59 007
Antal medarbetare	78	80	75
Antal årsarbetare	63,26	67,26	62,35

Nyckeltal, forts	Bokslut 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Antal beställda portioner - Skara	859 101	854 065	819 746
Antal beställda portioner - Götene	583 170	575 691	565 706
Andel ekologiskt - Skara (%)	16,75	9,52	8,52
Andel ekologiskt - Götene (%)	13,71	8,68	7,40
Andel svenskt kött - Skara (%)	90,20	90,76	
Andel svenskt kött - Götene (%)	85,24	94,56	
Andel svensk fågel - Skara (%)	93,21	94,52	
Andel svensk fågel - Götene (%)	86,24	86,02	
<u>Lokalvård</u>			
Omsättning (tkr)	26 067	25 308	25 065
Antal medarbetare	55	55	59
Antal årsarbetare	50,20	49,76	52,45
Kemikalieförbrukning (liter)	1 692	1 568	1 680
Tvättmedel (kg)	270	340	350
Städyta (kvm)	117 745	112 934	115 939
Antal certifierade medarbetare enligt PRYL (%)	85	73	49
Antal certifierade medarbetare enligt PRYL (%)	73	49	

Skara - utsedd till Skaraborgs vackraste stad

Arkitektutskribenten Mark Isitt korade Skara till den vackraste staden i Skaraborg i en reportageserie i P4 Skaraborg.

Foto: Patrik Borgenhald

Kommunägda bolag

Skara kommun Förvaltnings AB

Skara Kommun Förvaltnings AB utgör moderbolag för Näringsrådet Skara AB, Skara Energi AB, Centrumbostäder i Skara AB och Music Development Factory AB vilka samtliga ägs till 100 procent. Bolaget bedriver ingen egen verksamhet utan syftet är att aktivt styra, samordna, finansiera och förvalta den verksamhet som bedrivs i dessa bolag.

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Nettoomsättning					
Summa intäkter					
Personalkostnader					
Övriga kostnader	-161	-165	4	-155	-143
Avskrivningar					
Summa kostnader	-161	-165	4	-155	-143
Rörelseresultat	-161	-165	4	-155	-143
Finansiella intäkter		1	-1	1	26
Finansiella kostnader	-576	-285	-291	-799	-997
Resultat efter finansiella poster	-737	-449	-288	-953	-1 114
Koncernbidrag	11 581	5 150	6 431	9 141	2 021
Skatt	-2 512		-2 512	-1 977	-419
Resultat	8 332	4 701	3 631	6 211	488

Ekonomisk analys

Räntekostnaden för den revers som finns till kommunen har sänkts från 2,8 procent till 2 procent. I budget räknades med 1 procent i räntekostnad.

För att möjliggöra en aktieutdelning till kommunen om 5 mkr år 2017 har koncernbidrag erhållits från dotterbolagen med 11 581 mnkr. Likviditeten i bolaget

belastas dels med utdelningen till kommunen och dels med den skattekostnad som uppstår om 2 512 tkr. Med anledning av den skattekostnad som uppstod i bokslutet 2015 har Skatteverket för innevarande år debiterat en preliminär skatt om 2 174 tkr.

Verksamhetsanalys

Under 2016 har det inte genomförts några förändringar inom bolagskoncernens organisationsstruktur. Skara kommun har givit kommundirektören tillika VD i Skara kommun förvaltnings AB uppdraget att utifrån ett ägarperspektiv utreda bolagskoncernen under 2017. Koncernen har via Skara Energi AB förvärvat ytterligare aktier i Billinge Energi AB.

Frågor som behandlats i styrelsen, förutom löpande uppföljning av dotterbolagens verksamhet, har varit de investeringar som planeras i främst Centrumbostäder i Skara AB.

Skara kommuns bolagskoncern har under de senaste åren haft en hög investeringstakt. Främst i form av fjärrvärmeutbyggnad men även de senare åren genom förvärv av fastigheter och It infrastruktur. Under 2016 har nya ägardirektiv arbetats fram för samtliga bolag. Tillsammans med ett nytt bostadsförsörjningsprogram som har antagits av kommunfullmäktige under 2016 preciseras behovet av bostäder och infrastruktur i kommunen samt förtydligas vilken roll främst Centrumbostäder i Skara AB ska ha för att nå de mål som ställs upp i programmet. Detta leder till fortsatta investeringar inom främst bostadsbyggande.

Utfalls- och jämförelsetal

	2016	2015	2014	2013	2012
Omsättning tkr	0	0	0	0	0
Resultat efter finansnetto tkr	-737	-953	-1 114	1 230	1 002
Nettoinvesteringar tkr	0	0	0	0	0
Soliditet %	25,5	19,6	10,4	15,1	9,2
Antal anställda	0	0	0	0	0

Näringsrådet Skara AB

Bolagets verksamhet är att inom Skara kommun exploatera, förvärva, försälja, bebygga och förvalta fastigheter för kommersiell och offentlig användning samt näringslivsfrämjande åtgärder till nytta för invånare och verksamheter i Skara kommun.

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Nettoomsättning	10 208	9 251	957	9 829	9 389
Övriga	109	0	109	3 942	4 223
Rörelseintäkter				109	3 942
Realisationsvinst	631		631		1 016
Summa intäkter	10 839	9 251	1 588	9 938	14 347
Personalkostnader	31		31	-335	-6 904
Övriga kostnader	-4 105	-3 850	-255	-4 062	-5 599
Avskrivningar	-1 296	-2 113	817	-1 187	-875
Summa kostnader	-5 370	-5 963	593	-5 584	-13 378
Rörelseresultat	5 469	3 288	2 181	4 354	969
Finansiella intäkter				4	121
Finansiella kostnader	-1 206	-930	-276	-1 211	-928
Resultat efter finansiella poster	4 263	2 358	1 905	3 147	162
Koncernbidrag	-3 190	-2 358	-832	-1 708	912
Skatt	-233		-233	-219	-308
Resultat	840	0	840	1 220	766

Ekonomisk analys

Jämfört med föregående år och mot budget har hyresintäkterna ökat. Ökning mot budget med 924 tkr är hänförligt att nya hyresgäster tillkommit, främst i fastigheterna Lien och Oxen. (I budget räknas med en vakansgrad om 3 procent av budgeterade hyresintäkter vilket minskat budgeterade hyresintäkter med 254 tkr.) Kostnader för el, vatten och värme som faktureras hyresgästerna preliminärt under året har i samband med den avräkning som görs under hösten visat sig vara lägre än verklig kostnad vilket inneburit att intäkterna ökat med 33 tkr.

Realisationsvinst har uppstått vid försäljning av en fastighet (Sporren 21) och en obebyggd tomt (Sporren 9).

En återbetalning av 2004 års premier för avtalsgruppsjukförsäkring har gjort att utfallet för personalkostnader blir positivt.

Kostnad för reparation och underhåll av fastigheterna samt övriga fastighetskostnader har tillsammans ökat med 249 tkr jämfört mot budget. Avskrivning för den ombyggnad av fastigheten Oxen som färdigställdes vid årsskiftet 2015/2016 beräknas med metoden för komponentavskrivning. Budgetsiffran baseras på avskrivning över gällande kontraktstid för hyresgästen, därav avvikelserna om 707 tkr. Vidare, i budget beräknades avskrivning för nyinvestering till 90 tkr men uppgick i bokslut endast till 22 tkr. Försäljning av fastigheten Sporren 21 minskar avskrivningskostnader ytterligare jämfört mot budget.

I budget beräknades räntekostnaden till 3 procent då det planerades att finansieringsbehovet skulle tillgodoses genom kommunens finansförvaltning. Då detta inte blivit verklighet har bolaget kvar sin ursprungliga räntekostnad om 4,64 procent i genomsnittlig ränta vilket medfört en högre kostnad om 276 tkr än budgeterat.

Koncernbidrag har lämnats till moderbolaget Skara Kommun Förvaltnings AB med 3 190 tkr vilket motsvarar det skattemässiga resultatet.

Investeringsredovisning

Investering tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Tillbyggnad, Fårtickan 1	1 607	5 000	3 393		
Ombyggnad, Lien 3	597		-597		
Markiser, Oxen 33	91		-91	2 521	
Ombyggnad, Häggen 1				216	
Ombyggnad, Tjuren 2					1 094
Summa nettoinvestering	2 295	5 000	2 705	2 737	1 094

Den investering som beslutades om på Fårtickan 1 beräknas färdigställas under våren 2017 och uppgå till totalt 9,0 mnkr.

Verksamhetsanalys

Utfalls- och jämförelsetal

	2016	2015	2014	2013	2012
Omsättning tkr	10 208	9 829	9 389	11 148	11 372
Resultat efter finansnetto tkr	4 263	3 147	162	1 328	1 130
Nettoinvesteringar tkr	2 295	2 737	1 094	0	324
Soliditet %	46,5	45,3	49,5	48,6	47,5
Antal anställda	0	0	9	9	4

Skara Energi AB

Skara Energi AB:s verksamhet består av eldistribution, produktion och distribution av fjärrvärme, produktion och distribution av vatten, omhändertagande och rening av avloppsvatten och data- och telekommunikation inom Skara kommun.

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Nettoomsättning	139 029	133 446	5 583	134 300	132 175
Aktiverat arbete	1 404	2 400	-996	830	928
Övriga rörelseintäkter	19 747	16 505	3 242	16 895	14 117
Summa intäkter	160 180	152 351	7 829	152 025	147 220
Personalkostnader	-23 259	-26 983	3 724	-23 121	-22 223
Övriga kostnader	-82 456	-78 238	-4 218	-77 623	-76 627
Avskrivningar	-26 777	-26 591	-186	-25 201	-24 453
Summa kostnader	-132 492	-131 812	-680	-125 945	-123 303
Rörelseresultat	27 688	20 539	7 149	26 080	23 917
Finansiella intäk-ter	1 528	1 140	388	1 225	1 881
Finansiella kostnader	-4 201	-6 591	2 390	-5 870	-7 400
Resultat efter finansiella poster	25 015	15 088	9 927	21 435	18 398
Avskrivning utöver plan	-15 130	0	-15 130	-18 700	-14 707
Koncernbidrag	-8 600	-2 571	-6 029	-2 211	-2 137
Skatt	18	0	18	-176	18
Resultat	1 303	12 517	-11 214	348	1 572

Ekonomisk analys

Försäljningen och bruttovinsten för fjärrvärme, vatten och avlopp är högre än budget, vilket beror på en högre volym. Även intäkter för entreprenadarbeten är högre än budget.

Personalkostnader har under året varit lägre till följd av avgångar och outsourcing av drift och underhåll av elnätet. I samband med outsourcing har 4 medarbetare övergått till annan verksamhet.

Finansnettot är högre än budget, vilket beror på högre utdelning, amorteringar av lån samt låg rörlig ränta.

Investeringsredovisning

Investering tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Elnät	2 879	9 550	-6 671	2 194	1 461
Fjärrvärme	2 256	3 000	-744	4 095	7 932
VA	2 844	5 000	-2 156	1 950	2 780
Stadsnät	7 611	11 800	-4 189	8 660	937
Inventarier	336	0	336	315	820
Summa nettoinvestering	15 926	29 350	-13 424	17 214	13 930

Verksamhetsanalys

Skara Energi har under året fortsatt satsningen på att bygga ut fibernätet i Skara. Under året har bolaget börjat arbeta på ett nytt sätt gällande VA-utbyggnad på landsbygden. Bolaget kommer under 2017 att påbörja utbyggnad i Vinköl. Under året har genomförts en stor förändring gällande drift och underhåll av elnätet. Efter upphandling ansvarar Götene elförening för detta.

Skara Energi har under året fortsatt arbetet med ”Vårt sätt att arbeta”, vilket ska leda till en certifiering enligt ISO 9001 och ISO 14001 under 2017.

Utfalls- och jämförelsetal

Utfalls- och jämförelsetal	2016	2015	2014	2013	2012
Omsättning tkr	160 180	152 025	147 220	155 881	153 627
Resultat efter finansnetto tkr	25 015	21 435	18 398	15 949	12 471
Nettoinvesteringar tkr	15 926	17 214	13 930	29 388	38 052
Soliditet %	43	40	35	34	30
Antal anställda	36	39	38	39	38

Måluppfyllelse

Medborgare

Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.	Utmärkt
Skara kommun klarar det statliga bredbandsmålet och Skara Energi är den dominerande aktören.	Bra
Låga taxor och avgifter för att höja Skaras konkurrenskraft	Utmärkt

Verksamhet

Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet	Utmärkt
RCertifiering enligt ISO 9001 och 14001	Utmärkt

Personal

Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten.	Bra
Medarbetarna trivs och är stolta över att jobba på Skara energi!	Bra

Miljö

Alla beslut ska bidra till ett miljömässigt hållbart samhälle.	Utmärkt
Skara Energi ska bidra till en hållbar utveckling av Skara.	Utmärkt

Folkhälsa

Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt.	
-	

Tillväxt och utveckling

Utbildningsnivån i Skara ska höjas.	
-	

Ekonomi

Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.	Utmärkt
Kassaflöde som tillåter nödvändiga investeringar	Utmärkt

Centrumbostäder i Skara AB

Centrumbostäder i Skara AB är Skara kommuns allmännyttiga bostadsbolag vars ändamål är att främja bostadsförsörjningen i Skara genom förvaltning och byggnation av bostäder samt att utveckla boendet. Centrumbostäder skall erbjuda bostäder för olika faser i livet, såväl för unga som seniorer.

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Nettoomsättning	37 967	37 715	252	37 794	36 484
Övriga	1 330	610	720	1 322	467
Rörelseintäkter	1 564	1 422	142	1 330	1 322
Summa intäkter	39 531	39 137	394	39 124	37 806
Personalkostnader	-5 355	-5 507	152	-4 671	-3 277
Övriga kostnader	-20 816	-19 990	-826	-22 255	-24 469
Avskrivningar	-4 312	-4 503	191	-4 303	1 086
Summa kostnader	-30 483	-30 000	-483	-31 229	-26 660
Rörelseresultat	9 048	9 137	-89	7 895	11 146
Finansiella intäkter	3	0	3	2	40
Finansiella kostnader	-2 065	-4 150	2 085	-2 907	-4 092
Resultat efter finansiella poster	6 986	4 987	1 999	4 990	7 094
Koncernbidrag	-40	-79	39	-5 222	-710
Skatt	-1 233	0	-1 233	-254	-1 437
Resultat	5 713	4 908	805	-486	4 947

Ekonomisk analys

Intäkter är högre än både föregående år och budget. Orsaken är ökad försäljning av tjänster och en lägre vakansgrad än vad vi hade 2015 samt beräknat i budget. Utfall för personalkostnader är högre än 2015, vilket beror på en utökad personalstyrka med en medarbetare från december 2015. Löneökningar och fler utbildningar är ytterligare en orsak. Gentemot budget ligger utfallet lägre och det beror delvis på att utbildningar inte genomförts 2016 enligt plan.

Utfall för övriga kostnader är lägre än för 2015 och orsaken är främst lägre underhållskostnader. Det betyder inte att det gjorts mindre underhåll under 2016, underhållsarbete har utförts där haft möjlighet att aktivera tack vare K3, vilket syns på de något högre avskrivningskostnaderna för 2016 jämfört med 2015. Jämfört med budget är kostnaderna högre och det beror främst på att underhållskostnaderna är högre än vad vi har budgeterat för (även om det är mindre än föregående år). Avskrivningarna är lägre än budgeterat då nybyggnation enligt budget fördröjts på grund av överklagan och de budgeterade avskrivningarna kommer inte att påbörjas förrän 2017.

Finansiella kostnader är lägre än 2015 vilket beror på att vi har bundit om lån till en lägre ränta samt det låga ränteläget, vilket gynnar oss då vi har flera rörliga lån. Jämfört med budget är de finansiella kostnaderna betydligt lägre och orsaken är att vi i budget räknade med snittränta i internbanken, vilket gav Centrumbostäder en betydligt högre räntekostnad. Snittränta i internbanken genomfördes inte, vilket gör att vi har en lägre räntekostnad gentemot budget

Investeringsredovisning

Investering tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Varnhem					308
Månglaren	15 289	16 000	711	1 997	
Frigga 8	1 275	14 000	14 000	194	2 319
Rådhuset 1	3 711	13 000	9 289	29	
Investering i befintliga lgh/ ombyggnader	2 309	20 000	16 416	3 011	1 930
Maskiner/inventarier	62		-62	118	1 200
Summa nettoinvestering	22 646	63 000	40 354	5 349	5 757

Nybyggnationen av LSS- och korttidsboende, Månglaren, löper på och utfallet blev 711 tkr lägre än budgeterat. Byggnationen står klar under första halvåret 2017, inflyttning 1 juli.

Frigga 8, här är detaljplanen nyligen ändrad, så Centrumbostäder kan nu fortsätta arbetet med ritningar till ett nytt LSS-boende och lägenheter på andra våning.

På grund av överklagan kunde inte byggnation på Rådhuset 1 påbörjas under 2016. Nybyggnationen kommer att påbörjas under första halvåret av 2017.

Hälften av investeringsbeloppet gällande investering i befintliga lägenheter/ ombyggnader av fastigheter, avser ombyggnation av Tellus (kontorshotellet skall byggas om till lägenheter). Detta arbete har påbörjats i form av att ta fram ritningar, men ombyggnationen har inte påbörjats än, vilket planen var i budget. I budget fanns planer på att byta fönster på kvarteret Abboten, vilket kommer att ske först 2017.

Verksamhetsanalys

Utfalls- och jämförelsetal

	2016	2015	2014	2013	2012
Omsättning tkr	37 967	37 794	36 484	32 947	28 347
Resultat efter finansnetto tkr	6 986	4 990	7 094	3 886	1 602
Nettoinvesteringar tkr	22 646	5 349	5 757	55 156	1 607
Soliditet %	18,3	19,5	17,5	14,5	18
Antal anställda	8	8	6	5	6

Måluppfyllelse

Medborgare

Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.	Bra
Äga och förvalta fastigheter	
Nyproducera	Har brister
Vår vision	Bra

Verksamhet

Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet	Bra
Vår vision	
Trivsel och trygghet	Bra
Hög servicenivå	Bra
Delaktighet	Utmärkt
Låg vakansgrad	Utmärkt

Personal

Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet	Utmärkt
Uppskattade medarbetare	
Utbildning	Utmärkt

Miljö

Alla beslut ska bidra till ett miljömässigt hållbart samhälle.	Utmärkt
Hållbart boende	
Miljöpolicy	Utmärkt

Folkhälsa

Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt	
Boendeform	

Tillväxt och utveckling

Utbildningsnivån i Skara ska höjas.	Har brister
Nyproduktion	Har brister
Förvärva fastigheter	Har brister

Ekonomi

Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.	Utmärkt
Affärsmässighet	Utmärkt
Stabila finanser	

Music Development Factory AB

Kommunägda bolag

Bolagets verksamhet är att verka för att främja utveckling av människor och företag verksamma inom kreativa industrier med ljudet i fokus. Bolaget ska vara en drivande kraft lokalt, regionalt och nationellt när det gäller att synliggöra viktiga utvecklingsfrågor såsom förutsättningarna för kompetensförsörjning, entreprenörsskap och tillväxt inom kreativa industrier i syfte att stärka Skara kommuns konkurrenskraft och profil inom området. Bolaget ska inom Skara kommun kunna erbjuda ändamålsenliga lokaler och utrustningar för uthyrning till utbildningsaktörer inom kreativa industrier.

Tkr	Bokslut 2016	Budget 2016	Avvikelse 2016	Bokslut 2015	Bokslut 2014
Nettoomsättning	3 195	3 594	-399	3 292	3 771
Övriga rörelseintäkter	2 353	2 422	-69	2 158	2 203
Summa intäkter	5 548	6 016	-468	5 450	5 974
Personalkostnader	-2 797	-2 783	-14	-2 664	-2 651
Övriga kostnader	-2 943	-3 180	237	-2 712	-3 257
Avskrivningar	-64	-85	21	-81	-71
Summa kostnader	-5 804	-6 048	244	-5 457	-5 979
Rörelseresultat	-256	-32	-224	-7	-5
Finansiella intäkter					
Finansiella kostnader	-1	-1		-1	-3
Resultat efter finansiella poster	-257	-33	-224	-8	-8
Koncernbidrag	249		249		
Skatt					
Resultat	-8	-33	25	-8	-8

Ekonomisk analys

Det nya avtalet som tecknats med barn- och utbildningsförvaltningen innebär att hyresintäkterna minskat från Music and Production (MoP) med 412 tkr. Antalet elever har under våren varit 95 och under hösten 79. Elevantalet på Metis har ökat något jämfört med budget och har under våren varit 58 och under hösten 61. Intäkterna från Kids n Teens har ökat med 39 tkr beroende på ett högre antal deltagare. Från de projektmedel som varit balanserade hos kommunen har de återstående 191 tkr intäktsförts.

I budgeten ingick 251 tkr dels i nettoomsättningen och dels i övriga kostnader. I bokslutet har summan eliminerats då den avser interna intäkter som har kostnadsförts i flera projekt.

Övriga rörelseintäkter har minskat med 100 tkr då den ansökan som gjordes angående medel till EU-projekt fick avslag. Projekt "Litauen 2016" har tillkommit vilket ökat intäkterna med 103 tkr. I övrigt beror avvikelsen på att nedlagda kostnader i projektet "Tillväxt med musiknäring som verktyg" inte har följt budget varje år och därför följer inte heller motsvarande intäkter budgeten. Koncernbidrag för att täcka underskottet var inte budgeterat.

Verksamhetsanalys

2016 var sista året i det treåriga utvecklingsprojektet "Tillväxt med musiknäringen som verktyg". Tre samarbeten med organisationer i Litauen genomfördes med målgruppen unga musiker som deltagare. Bolaget startade ett samarbete med Högskolan i Skövde med målet kompetensutveckling för pedagoger i Kulturskolor i Skaraborg. Flera ansökningar gjordes för fortsatta projekt och nya; Regionutvecklingsnämnden VG, Kulturnämnden VG, Leader, Sparbanksstiftelsen, Kommunalförbundet. Två nya hyresgäster började sin verksamhet hösten 2016; Showskolan och GYSär. Antalet MOP-elever fortsätter att minska och därmed minskade intäkter från konceptuthyrningen. I början av året beslöt Barn och utbildningsnämnden i Skara att "släppa" estetprogrammet Musik till Friskolan Music Center. Detta sker från och med hösten 2017 och kan komma att påverka vår konceptuthyrning ytterligare. Samarbetet med Kultur- och Fritidsförvaltningen i Skara ökar.

Utfalls- och jämförelsetal

	2016	2015	2014	2013	2012
Omsättning tkr	3 195	3 292	3 771	3 707	4 029
Resultat efter finansnetto tkr	-257	-8	-8	-129	-137
Nettoinvesteringar tkr	106	113	99	0	54
Soliditet %	55,6	75,2	75,3	66,2	50,8
Antal anställda	6	6	6	6	6

Måluppfyllelse

Medborgare

Alla invånare ska erbjudas bästa möjliga förutsättningar för att leva, bo och verka i Skara.	Bra
Internationella nätverk	Bra

Verksamhet

Skara kommuns verksamheter ska präglas av samverkan, effektivitet och kvalitet	Utmärkt
Samverkan Socialförvaltningen	Utmärkt
Samverkan Turistbyrån	Har brister
Samverkan Katedralskolan	Utmärkt

Personal

Skara kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare där ledare tillsammans med medarbetare utvecklar verksamheten.	Bra
Arbetsplatsträff med hela personal-gruppen	Bra
Strategiplanearbete med styrelsen	Utmärkt
Framtidsspaning med Advisory Board, Stockholm	Har brister

Miljö

Alla beslut ska bidra till ett miljömässigt hållbart samhälle.	Utmärkt
Miljöhänsyn i arbetsresor	Utmärkt

Folkhälsa

Alla barn och unga ska ges rätt förutsättningar till en god hälsa och en trygg uppväxt.	Bra
Integrationsinsatser	Har brister
"Studiecirklar" för barn och ungdomar	Utmärkt

Tillväxt och utveckling

Utbildningsnivån i Skara ska höjas	Bra
Yh-utbildningar inom kreativa nä-ringar	Har brister
Internationella webinarier	Har brister
Kompetensutveckling för pedagoger	Utmärkt
Coachning för entreprenörer som vill starta företag inom kreativa nä-ingar	Utmärkt

Ekonomi

Alla verksamheter ska ha kostnadskontroll och redovisa ekonomisk balans.	Har brister
Bolaget använder sig av samma kontrollsystem som kommunen och i fas med detta	Utmärkt
Medfinansiering av VG-regionen, EU och andra aktörer	Utmärkt
Ekonomiskt 0-resultat	Har brister

Revisionsberättelse för år 2016

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder, kommunalförbund, stiftelser och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi har under året granskat årsredovisning, delårsredovisning, haft särskilda möten med samtliga nämnder samt genomfört fem fördjupade granskningar.

Vi noterar att kommunens goda resultat delvis beror på extraordinära poster samtidigt som nämnderna sammantaget visar positiva underliggande resultat.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Skara kommun i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2016.

Till revisionsberättelsen hör granskning av årsredovisning, tidigare översända granskningsrapporter, granskningsrapporter från lekmannarevisorerna samt revisionsberättelser för samtliga företag ingående i koncernen Skara Kommun Förvaltnings AB.

Skara den 7 april 2017

Eva Eriksson

Barbro Berg

Mari Lönnblad

Håkan Movitz

Lars Bergdahl

Freddie Wendin

Lars Olén

I Skara är vi stolta

År 2025 genomsyras Skara av en stolthet. Som invånare trivs vi med att leva och bo i Skara. Vi inser vad det är som gör Skara speciellt. I Skara kommuns organisation är vi stolta över vårt arbete och vi motiveras av ett tydligt och visionärt ledarskap. Vi vågar göra prioriteringar och val utifrån vår situation. Skara har hittat sin egen väg framåt. Tillsammans bidrar vi alla till att stärka varumärket Skara både i och utanför kommunen.

Mål i beslutade strategier

Integrationsstrategi 2017-2020 - strategisk inriktning

- Skara ska vara en välkomnande plats
- Alla i Skara ska känna sig behövda och ska ha möjlighet att påverka sin framtid

Mål i beslutade strategier

Bostadsförslingsprogram 2016-2018

- Skara är en attraktiv boendekommun där det finns stort utbud av valmöjligheter och boenden med olika karaktär

Cykelstrategi 2016 -

- Cykelinfrastrukturen ska vara nytänkande och av god kvalitet.
- Skapa förutsättningar för motions- och rekreationscykling

Integrationsstrategi 2017-2020 - strategisk inriktning

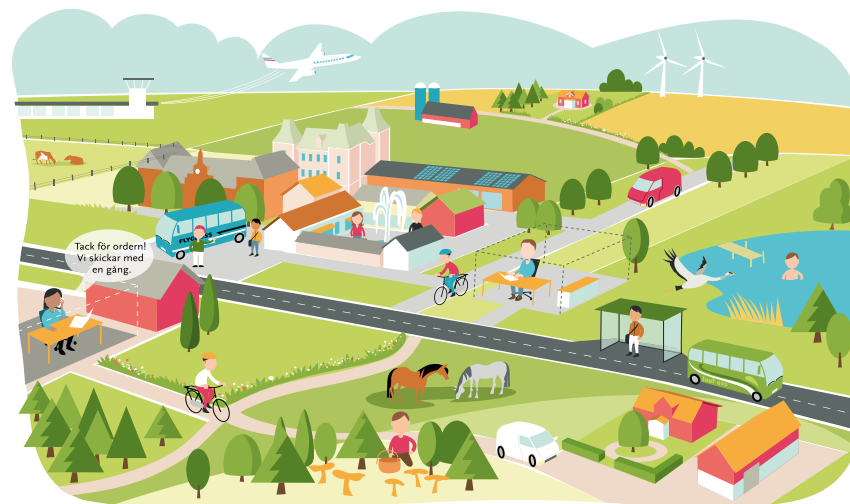
- Det ska finnas många kontaktytor för dialog som stödjer tolerans och acceptans
- Det ska finnas mångfald av kultur och fritidsaktiviteter
- Det ska finnas människor med olika bakgrunder i kommunens bostadsområden
- Alla barn, ungdomar och vårdnadshavare ska aktivt delta inom barnomsorg och skola

Landsbygdsstrategi 2016-2020

- Skara kommun arbetar för att alla övergripande kommunala beslut är landsbygdssäkrade
- Skara kommun främjar ett öppet samhälle där mångfalden välkomnas på landsbygden och där kvinnor och män, gamla som unga, oavsett härkomst har likvärdiga förutsättningar att bo, verka och leva och samma möjligheter till utveckling och ett rikt liv.
- Skara kommuns politiker och tjänstemän har väl fungerande och regelbundna kontakter med allmänheten och aktörerna på landsbygden.
- Skara kommun uppmanar och möjliggör för byggnation av olika boendeformer på landsbygden.
- Skara kommun stärker sin position som centrum för utbildning- och utvecklingsinsatser för de gröna näringarna.

Livsstilen som konkurrenskraft

I Skara är det lätt att få familje- och yrkeslivet att gå ihop. Det är nära till allt och man kan kombinera det goda livet på landet med stadens utbud. Här finns mötesplatser för kreativitet, gemenskap, fritid och företagande. Hos oss finns tid att njuta och plats för alla. Det äkta och det okonstlade finns ständigt närvarande i den vackra naturen, i våra levande kulturmiljöer och i den närproducerade maten. Bra kommunikationer och snabba uppkopplingar tar oss ut i världen och hem igen. Skara är en kreativ och livskraftig kommun mitt i Skaraborg som erbjuder en attraktiv livsstil i tiden.

Vi främjar entreprenörskapet

I Skara är kreativitet och entreprenörskap givna inslag i vardagen – i alla åldrar. Barn och unga uppmanas att prova nya saker och att utveckla sina förmågor och talanger. I Skara finns en mycket väl fungerande samverkan och dialog med näringslivet. Skolan har ett givande samarbete med högre utbildning och arbetsliv. Därför är möjligheten att starta eget företag ett lika självklart val som fortsatta studier och anställning efter studenten. Skara har blivit hela Sveriges förebild för grön innovation och landsbygdsnäringar. Det driver på en spännande samverkan mellan landsbygdsentreprenörer som syns på många håll i kommunen.

Mål i beslutade strategier

Bostadsförsörjningsprogrammet 2016-2018

- Privata aktörer bygger bostäder i Skara
- Integrationsstrategi 2017-2020 - strategisk inriktning**
- Alla ska ha möjlighet till kompetenshöjande insatser och validering av sina kunskaper
- Människors kompetenser och resurser ska användas för att utveckla samhället
- Skara kommun ska aktivt arbeta för att rekrytera människor med olika erfarenheter och bakgrund utöver relevant kompetens.

Landsbygdsstrategi 2016-2020

- Skara kommun främjar landsbygdsföretagande och entreprenörskap på landsbygden utifrån målen i kommunens Näringslivsstrategi 2020.

Näringslivsstrategi 2016-2020

- Fler arbetstillfällen och ökad sysselsättning
- Fler nystartade företag
- Höjd utbildningsnivå
- En attraktiv kommun
- Sveriges bästa dialog mellan kommun och näringsliv

Mål i beslutade strategier

Bostadsförsörjningsprogrammet 2016-2018

- Hög kvalitet och tillgänglighet i det befintliga bostadsbeståndet
- God planberedskap för alla typer av upplåtelseformer
- Alla bostadssociala grupper får möjlighet att etablera sig på bostadsmarknaden
- Skaraborgs kommuner samverkar kring bostadsförsörjning

Cykelstrategi 2016 -

- En ökad andel av de korta vardagstransporterna inom tätorter sker med cykel.
- Det ska vara tryggt och säkert att cykla.
- Användandet av cyklar i kommunens organisation ska öka.
- m Att skapa förutsättningar för arbetspendling med cykel mellan Skaras tätorter
- mSkapa förutsättningar för en cykelturism över kommungränser och mot kontinenten.

Integrationsstrategi 2017-2020 - strategisk inriktning

- Det ska finnas en tydlig och strukturerad samverkan mellan föreningslivet, ideella organisationer, näringslivet och kommunen
- Det ska finnas bostäder för alla
- Alla människor ska ha möjlighet till egen försörjning

Landsbygdsstrategi 2016-2020

- Skara kommun värnar om ett rikt varierat landskap och en ökad biologisk mångfald.
- Skara kommun tydliggör de lokala ekosystemtjänsternas värde i kommunens fortsatta utveckling.
- Skara kommuns invånare och besökare ska ha tillgång till så konkurrenskraftiga digitala tjänster som möjligt, samt att 90 % av hushållen i Skara kommun har tillgång till/ska kunna beställa bredband med en kapacitet om minst 100 Mbits/s år 2020.
- Skara kommun arbetar för att kvinnor och män, pojkar och flickor som bor på landsbygden kan resa hållbart genom ökad tillgänglighet till kollektivtrafik och ökad tillgänglighet och trafiksäkerhet för cyklister.
- Den kommunala vägplanen hålls uppdaterad och ligger till grund för dialog och åtgärder i Skara kommun.

Vatten- och avloppsplan 2016 -

- Ingen övergödning
- Grundvatten av god kvalitet
- Levande sjöar och vattendrag
- God bebyggd miljö

Självklart hållbart

I Skara är det självklart att vi skyddar miljön och använder energi och naturresurser på ett effektivt vis. Våra hållbara vanor gör oss till ett föredöme som stärker normer och värderingar. Både på landsbygden och i staden finns goda möjligheter till att försörja sig. Skara kommun har en stabil ekonomi, och vi tar vara på lokala produkter och tjänster. Vi har en långsiktigt hållbar tillväxt. Folkhälsan är god. Det finns ett starkt socialt skyddsnet och ett aktivt civilsamhälle där föreningslivet spelar roll. Våra invånare mår bra och deltar i samhället – oavsett bakgrund och livsstil. Det får hela Skara att må bra.

Tusen år har gjort oss kloka.
Och nyfikna på framtiden.

SKARA